

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

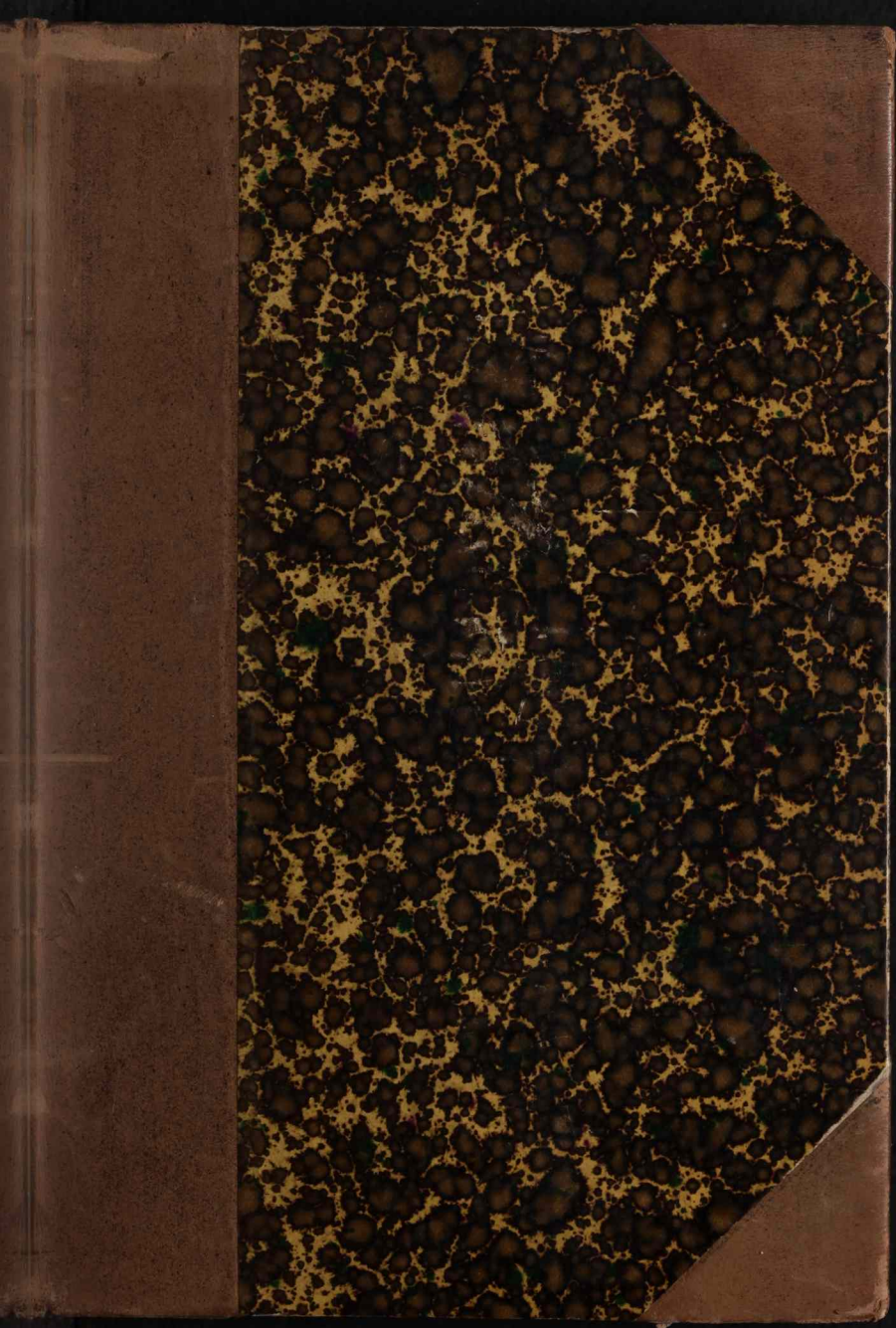
Forfatter(e) Author(s):	Bruhn, Rose.
Titel Title:	<u>Otte lystige Fortællinger.</u>
Alternativ titel Alternative title:	8 lystige Fortællinger.; Landsby-Originaler.
Udgivet år og sted Publication time and place:	København : H. Hagerup, 1914
Fysiske størrelse Physical extent:	143 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

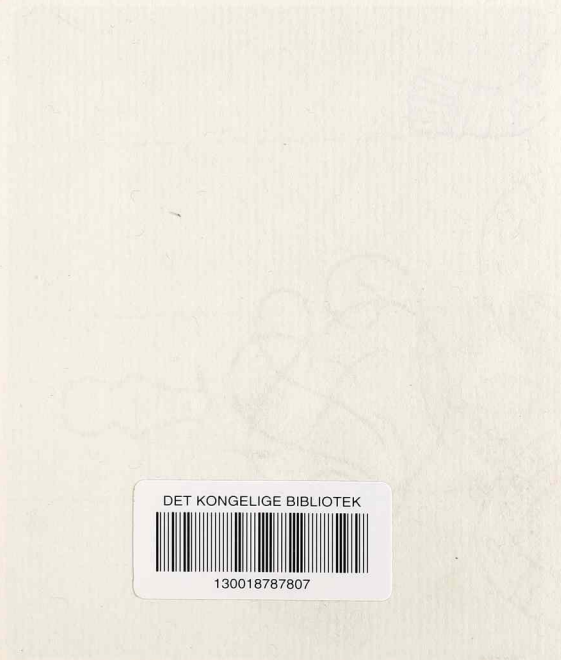

57, - 102

Handwritten title in a cursive script, likely in Danish, possibly reading "Handwritten Originals".

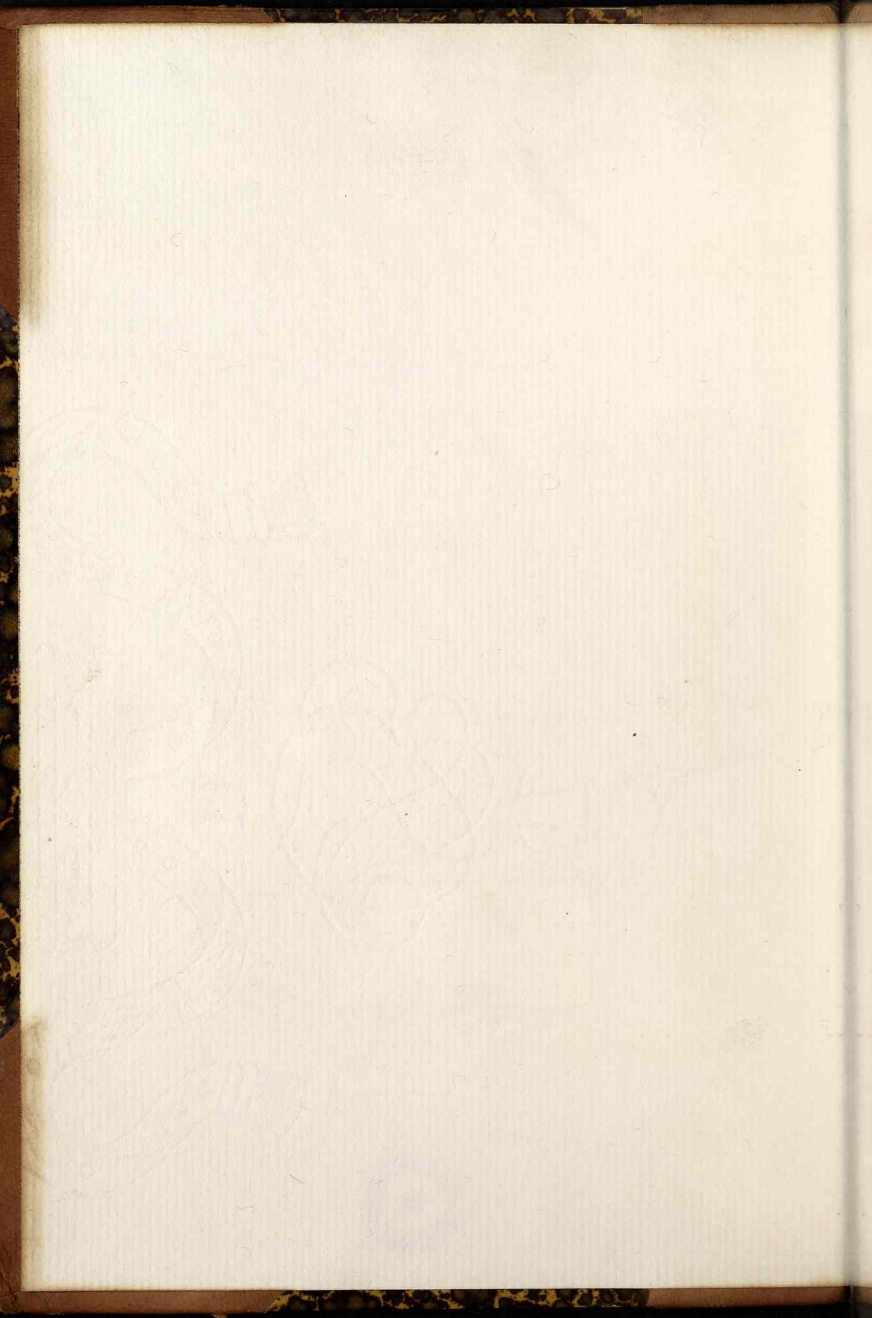
Handwritten text below the title, possibly a subtitle or author's name.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130018787807

Rose Brühn
Landsby-Originaler

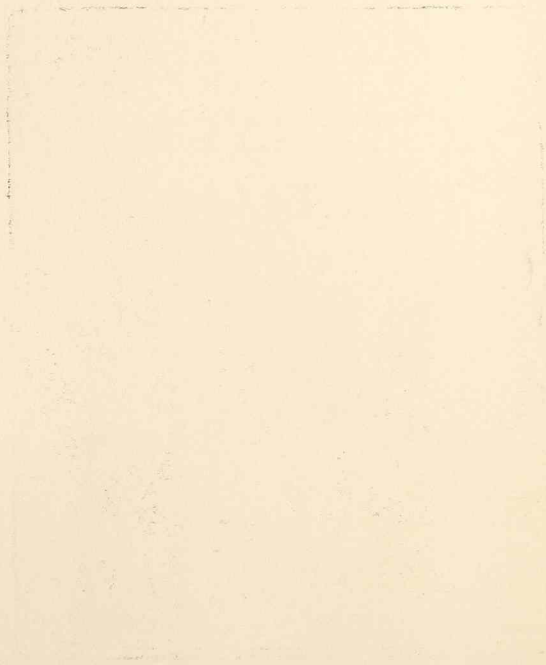
8 lystige Fortællinger

1915 438W

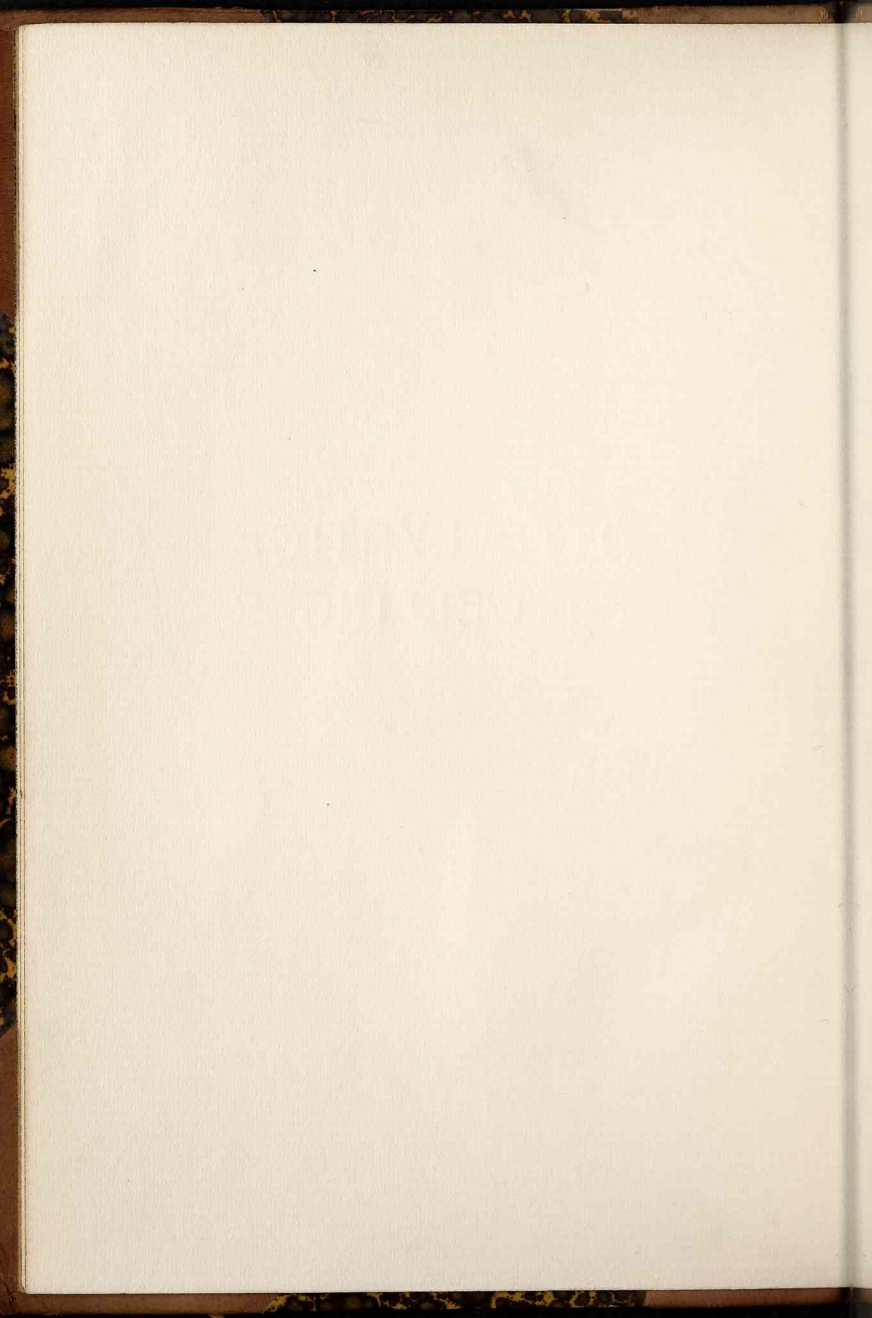
H. Hagerup's Forlag. København

Hovedkommissionær for Norge: H. Aschehoug & Co.

OTTE LYSTIGE
FORTÆLLINGER

ROSE BRUHN

OTTE LYSTIGE
FORTÆLLINGER

H. HAGERUP'S FORLAG

KØBENHAVN

FORTY-NINTH
OF THE
FORTY-NINTH

TRIEBS BOSTYKKEET
K. L. LINE & HORN PAPER
* * * * *

1914

Den danske Landbostand

tilegnet.

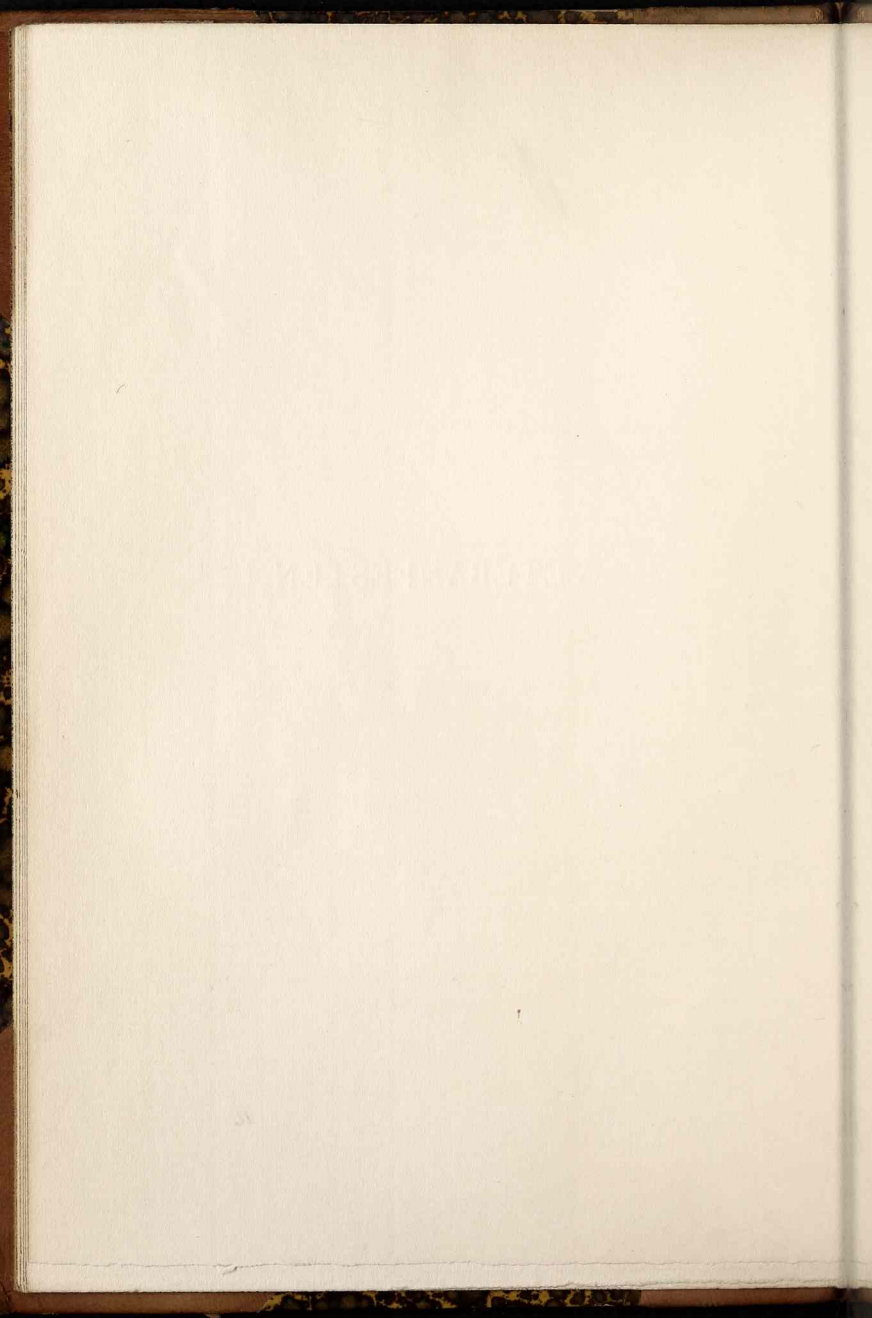
INDHOLD

	Side
Veteranfesten	7
Da Søren Lovt gik til Valg	23
Tit-tit-Hanne	45
Et Handelsgeni	61
Da Mads Høj fik Dannebrogskorset	75
Bitte Stine	93
Søren Røgters Julebukser	113
Farvel Sognefoged	127

VETERANFESTEN

Ole Tækkemand er 85, han hører lidt daarlig; men er ellers rask og rørig. Til Tider kan det dog knibe lidt med Hukommelsen og Aandsbevægeligheden.

Gertrud, hans Kone, er en lille rask og væver Ungdom paa 77. Hun baade hører, ser og snakker godt for sig.

Ole Tækkemand har gode Dage nu. Han ejer en lille Hytte i Udkanten af Landsbyen, og af den har Gertrud skabt et ordentlig og renligt Hjem. I Stuen er der Himmelseng, Slagbænk og Langbord, Kommode og Dragkiste mangler heller ikke. Gertrud passer sin Høsegaard, og Ole hæger og plejer om den lille Have. Inde i Kammeret ved Siden af Stuen har Gertrud sin Væv, den slaar hun endnu, hendes kønne Drejl er landskendt. Ole har Alderdomsunderstøttelse.

Posten kommer hver Dag ind ad Døren med »Amtstidenden«. Ole sætter to Spand Hornbriller paa Næsen og staver sig møjsommelig frem Spalte paa Spalte paa Avertissementssiderne, — for han vil nok følge med, naar Per Jørns skal ha' ny Karl og Søren Kristensen nye Piger, og ellers hvad der staar af interessant nyt om Aktioner og Mar-

keder. Han læser højt, for saa er det ligesom hans Hjerne bedre tager imod. Ulykkestilfældene og Dagsnyt vil han ogsaa nok vide Besked med, Politik kerer han sig ikke videre om, og hvad der sker i Udlandet er ham aldeles ligegyldigt.

»La' dom bare slaas deryde, naar de blot lar' vos i Fred,« siger han.

»Du har da ellers sæl væt en vældig Krigsmand aa lugtet til Krudtet,« siger Gertrud henne fra Væven. Hun holder af at drille ham lidt.

Ole stod i Reserven i 64. Han var af dem, der ikke kom længere end til Fyn, da Dybbøl var faldet og Als og Sundeved rømmet. Men i hans Fantasi har de Kanonskud han hørte i Faaborg derovre fra, efterhaanden antaget saadanne Demissioner, at han nok holder af at prale med sine Felttog.

Nu staar Veteranstævnerne for Døren. 50 Aarsdagen for Felttoget skal fejres. Programmet for Mindefesterne ligefrem lyser ud fra Avisernes Spalter. De gamle Soldater der maatte taale Haan og Spot efter Nederlaget og luske om gennem Sidegaderne i København ved Hjemkomsten, skal nu hædres paa deres Livsaften. Det er den sidste Parade, hvoraf der gaar Ry, — det sidste gode Minde for de Gamle, der var med i den svære, ulige Kamp. — Veteranfesterne gaar som en Jubelfanfare over Landet, endnu en Gang løfter de Gamle Hovedet i stolt Bevisthed om at have gjort deres Pligt for de mange Aar siden, — og nu endelig faar de Oprejsning i deres Livsaften, inden Gravens Grønsvær dækker dem. —

Der er kommet Uro over Ole Tækkemand. — Mon de nu ogsaa vil huske paa ham, for han var jo dog i Trøjen og stod parat, dersom der var blevet kaldt paa ham?

Han gør sig tit en Vending hen til Sognefogden i denne Tid for at minde ham om, at Veterangaven ikke bør gaa hans Dør forbi, — den han ogsaa fik. Stolt som en Sejrhætte førte han den hjem og overrakte Gertrud de mange Penge, som hun omhyggelig gemte i Dragkisteskuffen.

»Der ka' Du lie' godt se, Mor, a Fæ-dre-landet lønner sine tapre Sønner,« sagde han.

Gertrud slog ham godmodig paa Skulderen og sagde leende: »Ja, Du var en fa'lig Kal, Ole. Hvissom en Tysker saa Dig den Dav i Dav, vilde han ryste aa bæve aa smøre Haser.«

»Aa Din Gavgosse,« svarede Ole og stam-pede af.

Nu læser Ole om den store Veteranfest, der skal afholdes i Slagelse. Hver Dag staar der i Amtstidende fortalt et eller andet Minde fra Krigen. Ole læser, og Gertrud tager fat, naar Oles rindende Øjne ikke kan mere. For hver Dag der gaar, bliver Ole en større og større Helt. Minderne om det, hans gamle Kammerater har fortalt om Felttogene, dukker jo stadig op, indtil han fuldt og fast tror paa, at han selv har været med og oplevet det altsammen.

»Du faar da ta' med til Stadsen,« siger Gertrud.

»Aa ja, vor Mor, ded vilde je da saa gerne, naar bare je ku' komme rekederlig af Sted.«

»Ded ka' Du vel nok,« siger Gertrud. »Du ska' blot ha' Dig en ny sort Brystsmække aa et pænt Halstørklæde, saa æ Stadsklæ'erne i Orden.«

»Ja, var'et bare gjort med ded. Men den ny-modens Befordringsmaade æ jo saa akavet!« svarer Ole og ser helt fortabt ud.

Sagen er den, at Ole Tækkemand bor lidt af-sides ude ved Møllevang, en halv Milsvej fra Jernbanen. Det, at han skal med Toget fra Skelskør og skifte i Dalmose, inden han kan naa at komme til Festen i Slagelse, gør ham betænkelig. Han nærer en indgroet Mistro til det »nymodens Bras« med det hvæsende og dampende »Skramletøj« for. Han husker tydeligt alle smaa og store Jernbaneulykker, baade den ved Gentofte, og da Rasmus Jensen fik begge Ben skaaret af i Sønder Bjerre, da han bras paa Skinnerne, og nu den sidste ved Bramminge. Højt og dyrt har han svoret, at ingen Magt paa Jorden skal faa ham til at sætte sig ind i et Jernbanetog.

»Je vil dy a mig sæl,« sagde han naar Gertrud i ungdommelig Letsind slog paa, at hun nok kunde have Lyst til at prøve det en Gang.

Men saa kom det afgørende en Dag i Form af et Brev fra Oles Søsterdatter, der var gift med en Værtshusholder oppe i Slagelse. Hun indbød begge de Gamle til at bo hos dem under Veteranfesten.

»Ded ska' vi ta' imod,« sagde Gertrud afgjort. Hun regnede ogsaa ud, at det vilde blive billigere at rejse med Toget, istedetfor at leje Vogn til den lange Vej.

Og endelig efter mange betænkelige Overvejelser gik Ole ind paa at prøve.

»Ded æ jo a friste Vorherre aa sætte Livet i Vove,« sagde Ole.

Dagen før Festen var de to Gamle oppe før en vis Mand fik Sko paa. Gertrud lavede en Madpose til, som om det gjaldt en Amerikafart og ikke en Besøgelse og indbudt Fest.

»Man ved, hvad man har, aa inte hvad man faar,« sagde hun. Og saa hankede de af med Kurven imellem sig til Skelskør Station, som de naaede en god Time førend Morgentoget skulde gaa. I Ventetiden fik de sig et forsvarligt Maaltid, og det gjorde Ole saa kry, at han vovede sig ud paa Perronen og saa til, mens der rangeredes.

Da Lokomotivet stod dampende foran Toget, og det lakkede ad Tiden, de skulde ind i Kupéen, hev Ole Gertrud i Skørtet og hviskede: »Je æ nunte dristig ved dette herre.«

»Nu faar Du mande Dig lidt op aa huske paa, Du æ Krigsmand fra 64,« sagde Gertrud og rokkede videre.

»Næ, je gør'et lie'godt inte,« — og dermed listede Ole ind i Ventesalen.

Men nu blev Gertrud vred: »Væsgod, stamp Du kun hjem igen. Je ka' godt ta' af Sted alene. Aa Du ka' være evig forvissset om, je nok ska' komme til Veteranstadsen uden Dig, — saa mange Penge har je da paa Lommen.«

Gertrud svingede ud igen og entrede med Madkurven paa Armen op i Kupéen.

»Du ku' dov la mig beholde Mellemmaderne,«
raabte Ole efter hende.

»Næj!« sagde Gertrud bestemt.

Ole stod ikke helt godt i det, det indsaa han selv, derfor listede han ud igen og stillede sig op foran Kupéen.

»Sikke Du taler til mig, Gertrud,« kom det klynkende fra Ole.

Gertrud svarede ham, ved at vende den brede Ende til og demonstrativt se ud af det modsatte Vindu.

»Naar det inte ka' være andet, aa Du tør køre af Sted, saa faar vel je osse vove Livet.«

»Nu maa det gaa lidt villigt,« sagde Konduktøren og skubbede bag paa Ole, saa han kom ind i Vognen, inden han rigtig vidste af det.

De gamle sad lidt og saa paa hinanden.

»Du æ et gammelt Vrævl,« kom det fra Gertrud.

Ole sad med foldede Hænder over Maven og fulgte med ængstlige Øjne det forbiglidende Landskab.

»Vorherre være os naadig,« sukkede han.

»Ja, nu faar vi la staa til, enten det saa gaar i Bakker eller Hulvej,« sagde Gertrud.

»Jamen æ'ed da inte forskrækkelig, saa fort ded gaar. Je tror saamænd inte Grevens Væddeløvere fra Basnæs ku' ta' ded op med vos.«

»Næ — ded ku' vist knive,« mente ogsaa Gertrud.

Toget holdt ved Tjæreby.

»Ska' vi nu yd?«

»Du æ da osse bleven rent kulret, Ole. Du ved da nok, vi ska' forbi baade Tjæreby og Sønder Bjerre, inden vi naar Dalmose. Ded har je da savt Dig saa mange Gange.«

Ole satte sig resigneret ned igen. Endelig naaede de Dalmose, og Gertrud fik lempet ham ned af Kupéen med stort Besvær.

»Gud være evig Tak aa Pris, a vi naaede saa vidt,« sagde Ole. »Men hvor æ nu min Søsterdatter?«

»Nu rabler ded for Dig igen. Vi æ dante i Slagelse inu.«

»Hvad si'er Du?«

»Je si'er Du æ et gammelt Vrævl,« og dermed tog hun ham i Trøjeærmet og trak ham med sig.

»Je vil inte yd paa ded Trisseværk,« sagde Ole og plantede Kæppen fast i Jorden.

»Jov, kom nu, den Mand der,« hun pegede paa Konduktøren, »si'er vi ska' gaa over Skinnerne aa vente paa Toget, som kommer fra Næstved, aa saa køre med'et til Slagelse.«

I det samme bruste Toget frem, og Folk maasede paa for at finde Plads i Kupéerne, Gertrud kravlede op og blev gemt helt ved den anden Side i Vognen. »Kom dov nu, Ole,« raabte hun.

Men der kom ingen Ole.

»Han er nok kommet ind i en anden Kupé, vær De blot rolig,« sagde de andre Medrejsende.

»Aa Gud henne osse, han ka' jo inte klare for sig alene,« gispede Gertrud og vilde ud igen. Men i det samme gik Toget ad Slagelse til.

Ole var blevet helt konfus i det, da Toget

bruste frem. Da Folk et Øjeblik havde skilt ham og Gertrud ad skyndte han sig over Skinnerne igen. Lykkeligt havde han klaret Vejen fra Skelskør til Dalmose, og nu skulde han overrumles igen, og op i et helt andet Tog, det blev han betænkelig ved. Resolut kneb han ud og kravlede op i Skelskørtoget, der nu om lidt skulde gaa tilbage med de Rejsende fra Næstved og Slagelse.

»Hvad, sidder I her? I skulde jo videre med det andet Tog til Slagelse,« sagde Konduktøren, da han saa Ole klemt op i et Hjørne i Kupéen.»

»Jeg vil tilbaves igen med det Tog, som je kender. Je vilde inte op i det andet, som je inte kendte no'et til.«

»Jamen hvor er Konen? Hun var da ogsaa med?«

»Gertrud — ja hvor æ hun bleven a?«

»Hun maa være taget til Veteranfesten alene.«

»Naa, hun klarer sig nok. Hun har Erindringsmedaillen i Kurren ved Mellemmaderne, sæl om ded sku' go galt,« trøstede Ole sig selv.

»Ja, det kan vist hænds, at vor Mor er gævere Krigsmand, end visse andre,« sagde Konduktøren, idet han smeldede Kupédøren i.

Ved Middagstid naaede Ole tilbage til Skelskør. Der dæmrede et Haab hos ham om, at Gertrud nok ogsaa vendte tilbage, han holdt sig ved Stationen, hvor han trippede hjælpeløs om.

Ved Aftentogets Afgang kom en Del andre, gamle Veteraner, som ogsaa skulde til Festen i Slagelse Dagen efter, og vilde være i god Tid deroppe. Til dem fortalte Ole, at han havde været

paa Vej, men var knebet ud paa Halvvejen, fordi han ikke vilde vove Livet ved en saa besværlig Jernbanefart.

»Aa Din gamle Tosse, det ka' Du jo ikke være bekendt. Er Du en Krigsmand fra 64, som ikke tør vove Trøjen og rejse med Toget til Veteranfesten?« De tog ham under Armene, op i Toget maatte han, og saa gik det atter ad Dalmose til. Paa samme Maade gik det over Skinnerne og op i det andet Tog. Velbeholden — til stor Overraskelse for Ole selv, naaede de Slagelse. Der stod Gertrud og Søsterdatteren og tog imod ham. Gertrud saa lidt stram ud, indtil de andre gamle Fyre sagde, at hun skulde ta' saa jævnt a'et overfor Ole. De havde ogsaa været lidt betænkelige ved den Rejse med Jernbanen, men nu, da den var klareret stolt, skulde der ikke snakkes mere om det.

Saa tog de Gamle hinanden under Armene og vandrede op i Byen til de forskellige Logi.

»Her kommer vi danske Soldater —
med bare Ben i Støvlerne« — —

sang de med sprukne, gemytlige Stemmer.

»Ja, Du æ en rask Soldat,« sagde Gertrud, mens hun rokkede bag efter med Søsterdatteren under Armen.

* * *

Saa oprandt den store Veteranfest.

I Byens Ekserserhus samledes de gamle Veteraner Kl. 12.

Stor og stolt som en Konge følte Ole sig, da han fra den tidlige Morgen vandrede ud og saa den flagsmykkede By og de grønne Guirlander mellem Flagalléen fra Festpladsen til Kirkegaarden.

»Ded ka' nok hænds, de gør Stads a vos,« sagde han til Gertrud.

I Ekserserhuset blev der sunget Kantate og holdt Taler. De Gamle sad med foldede Hænder og lyttede til. Meget af Talerne hørte de ikke, for de kønne Ord svandt bort i det store Rum, og de fleste af de Gamle var jo tunghøre. Da Kantaten blev sunget, puffede Ole til sin Side-mand:

»Dette herre forstaar je mig inte paa. Bare de vilde syngte »Den Gang jeg drog af Sted,« for ded vidste vi da hvad var.«

»Ja, ded har Du pinede Ret i,« svarede Side-manden.

Saa taltes der igen og raabtes Hurra. Til det sidste kunde alle de Gamle være med.

Derefter gik Toget til Krigergravene paa Kirke-gaarden.

»Aa ded var dov saa meget nydelig, for der sang de: »Slumrer sødt i Slesvigs Jord,« aa den forstod vi vos paa,« sagde Ole.

Kl. 4 var den store Festspisning. Længe før Tiden mødte de Gamle, de var jo blevet baade trætte og sultne. Gertrud og Ole fulgtes troligt ad, de var saa heldige at blive bænket i Nær-

heden af Hovedbordet, der hvor alle Talerne sad. Der var Regimentschefen med sin smukke Frue, Oberstleutnanterne og Kaptajnerne, Borgermester og Birkedommer, — kort sagt, alt hvad Byen havde af stort og godt.

»Ded æ dov masende, hvor de Generalsuniformer pynter paa'et,« hviskede Ole lidt højt til sin Sidemand, en ung Sergent, der fo'r op og ned, som en Troldmand i en Flaske og gjorde stram Honnør, hver Gang en højere Officer eller en Leutenant passerede forbi i Afstand.

»Man sku' tro, han der har Krudt i Raampen,« hviskede Ole atter lidt højlydt og pegede ugenert paa sin Sidemand.

»Hvor det dog er et kært gammelt Ansigt,« sagde Oberstens Frue og nikkede hen til Ole. — Gertrud hørte det og var stolt.

Saa begyndte Spisningen og med den Talernes Strøm, der kom i Orden og Rækkefølge, som sig hør og bør. Hver Gang der taltes fra Hovedbordet, rejste Ole sig og gik tæt hen til Taleren for rigtig at høre.

»Ded æ inte hver Dav, man kommer til saa'en Fest, saa nu vil je ha' rejti Besked paa ded hele,« sagde han.

Øl, Snaps og Vin var der nok af. Ole stak godt til sig af det altsammen. Efterhaanden som Tiden gik blev han mere og mere »løftet«. De gamle Krigsminder blev draget frem, snart fra Dybbøl, snart fra Bøffelkobbøl, Sundeved og Als, der var baade Jubel og Taarer i Stemningen, og ind imellem faldt Musiken med de gode, gamle Krigs-

melodier, som de Gamle slog Takt til, mens de sang med, saa det rungede.

Da der blev talt for Leutenant Ankers Minde og for Kammerherre Castenskjold fra Skanse Nr. 2 blev Ole saa greben, at han vilde klinke med Obersten.

»Se alt ded, ka' je snakke med om, for Kammerherren dernere fra Borreby, æ jo en af vore. Je hu'ser dem godt fra Skanse Nr. 2, der var je jo sæl med,« sagde han. Og der blev skaalet og klinket med ham, saa baade Glas og Flasker væltede, for Ole tog det ikke saa nøje, naar Begejstringen løftede ham, og han næsten laa flad hen over Bordet for at naa alle dem, der vilde støde deres Glas mod hans.

Da der taltes om Træfningerne fra Bøffelkobbøl, Dybbøl, Sundeved og Als, maatte han hver Gang hen og klinke og stadig gentog han: »Ja — ja — ded æ sandt hver evige Ord, for je var sæl med.«

»Har De da været med i alle Træfningerne?« spurgte tilsidst Obersten.

»Om je har? — Jov, je var med til ded alt-sammen, — osse helt nere ved Dannevirke. Aa hvor vi kom, saa rendte Tyskerne, som de var tossede. De var bange for vos, ska' je si'e vos!«

»Det er et helt nyt Stykke Historie, De der opruller. Vi fik dog ellers Prygl de fleste Steder.«

»Han æ et gammelt Vrævl,« indskød nu Gertrud.

Men alle vilde klinke med den gamle Pralhals.

Hans kønne, hvide Haar lyste som en Glorie om det glade, rynkede Ansigt, og da Oberstinden ogsaa vilde klinke med ham, blev Ole saa hjerteglad og overstrømmende, at han højlydt betroede sin Side-mand: »at ded Fruentømmer, som sad deroppe i jævne Generalen, var ded gæveste Kvindfolk i hele Salen,« lidt efter steg hun endnu højere og blev til »ded villeste Fruentømmer i Sorø Amt.«

»Aa, dit Vrævl,« gentog Gertrud tørt.

»Jo—o— je huser hende godt fra gammel Tid. Ded æ den kønne Marketænderske fra vort Kompagni, som Leutnanten gjore Haneben til. Ded æ jo et Stykke Tid siden, ded æ trolig nok, han nu æ bleven General. Den ka' godt passe!«

»Ded ku' vist osse passe sig, a Du holdt Kajen i,« sagde Gertrud og trak ham i Frakkeskøderne, da han vilde rejse sig op. Tilsidst kunde Ole heller ikke gaa sikkert, det snurrede i hans Hoved og Benene slog Sludder. At det var lidt galt fat, dæmrede vist i hans Hjerne, da han raabte over til Obersten: »Monstro Hr. General, a je kommer i Kasjotten, hvissom je blir fuld?«

»Nej, der kommer ingen i Kasjotten. Alle I Gamle skal ha' Jer en glad Dag, det er Mening,« svarede Obersten godmodig.

»Hva' sa'e han, Gertrud?« raabte Ole.

»Han sa'e, Du var et gammelt Vrævl!«

»Aa, Du æ en gammel, tosset Kælling. — Men denne Dav æ lie'godt en stolt Dav, je fortryder inte, je vovede Livet baade for Fædrelandet i 64 og nu igen ved at køre med Jernbanen for at komme med til denne Stads.

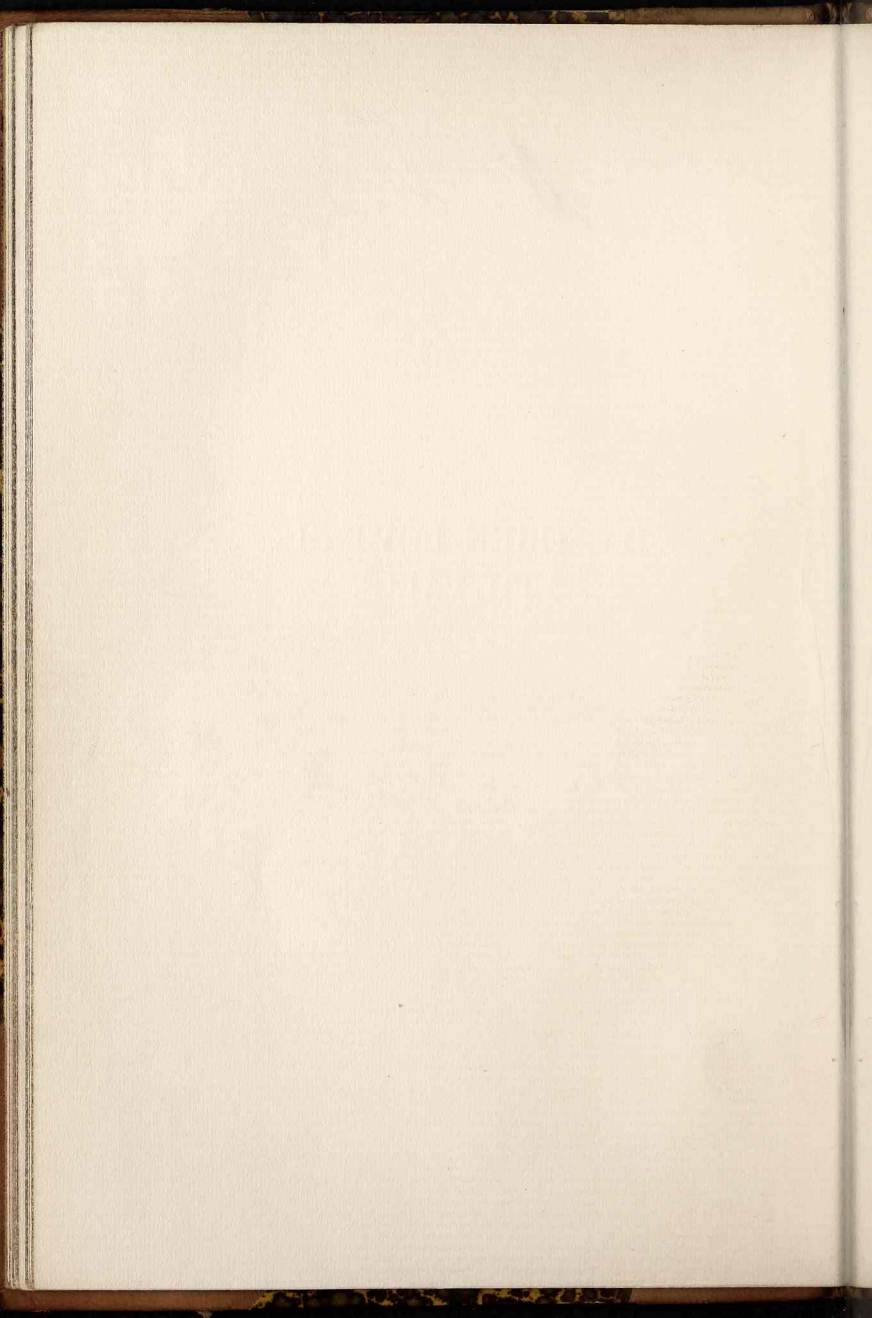
Og saa sang han med de andre Gamle, der var lige saa glade som han:

•Her kommer vi danske Soldater• — — —

Ja, det var en stolt Dag for Ole. Han troede fuldt og fast, at han havde været i Ilden for de 50 Aar siden.

DA SØREN LOVT GIK
TIL VALG

Maren Lovt sad og græd ude i Køkkenet. Flakkende fløj hendes Øjne rundt paa Væggene, hvor det blankpudsede Kobbertøj hang og skinnede, saa det skar i hendes rødrandede Øjne.

»Je ka jo itte mere end stræve og holdesammen. Men hvad ka det hjælpe, naar det alligevel gaar herundas«, sukkede hun.

Og Maren havde Grund til at sukke og jamre, for her, hvor der snarest havde været Velstand til Huse, grinede nu Fattigdommen bittert frem, — ikke saa meget synedes det inden Døre, for der holdt Maren selv Justits, — men desto mere ude omkring, hvor alt saa elendigt og forfaldent ud, med Markredskaber Hulter til Bulter og uden Orden paa nogen Ting.

Tre Køer og en Hest var der paa Ejendommen med de 6 Tønder Land, og 8 Svin kunde der leveres lige rent ud til Slagteriet, fine og tilpas fede for 1ste Klasse. I Velmagtsdagene var der endog taget Præmie paa de to Køer og derefter store Priser paa Afkommet. — Men nu siden Søren var bleven stor paa det og vilde være Handelsmand, efter at han var antaget som Opkøber til Svineslagteriet, var det gaaet rent bagvendt. Hesten

var bleven afrakket, Kreaturerne herhjemme for-
sømt, eftersom den gode Stamme var solgt og no-
get rigtigt Skab kommet i Stedet. Svineholdet,
som dog gav saadan en køn Skilling til at klare
Terminen med, var helt nedlagt, siden Jorden, —
den lille, kønne Mønsterlod, der havde været Ma-
rens Stolthed — ikke blev regnet for noget mere,
efter at Søren rakkede paa Landevejene istedetfor
at passe det, der laa nærmest for. —

Maren var jo kun et Fruentimmer, som ikke
kunde passe alt baade ude og inde. Gigtsvag,
kroget og udslidt var hun bleven med Aarene.

Hvis hun da blot kunde have faaet Lov til at
beholde Sønnen hjemme; men han skulde rakke
rundt med Faderen og prange. Det var jo rigtigt
Liv for den femtenaarige Sofus, saadan at være
med, hvor der bandedes og spyttedes langt, og
hvor han kunde være Karl mellem de voksne. Men
skidt var det og skidt blev det for saadan en Tamp
at hænge paa en Vogn og bede i Kroerne rundt omkring
i Landet, hvor det kunde træffe sig. Maren forudsaa
alt og sagde sin Mening rent ud uden Forbehold:

»Du faar en Skidtsak ud af Drengen, Søren!
Du lægger saamænd Hus og Hjem øde, Søren, —
aa saa handler Du som en Tosse og ender lige i
Møjet som et fordrukket Svin, Søren! Aa naar
det saa kommer dertil, at Du ikke blir' estimeret
for andet end et sølle Skrog, og Kreditorerne har
taget Rub og Stub, — ja, saa har Du lavet det
kønt for os alle tilsammens.«

»Sikke Du ka snakke Mor«, sagde Søren Lovt
godmodigt, for han blev nu aldrig rigtig ond, selv

om han havde en lille Gir paa, — den han tit kom hjem med, naar han havde været ude paa Handelens Vegne.

»La mig dog beholde Sofus hjemme, for at vi to kan holde sammen paa Stumperne,« bad Maren.

»Nej, der æ Geni i Drengen, han skal være Handelsmand og itte gaa og mokke om i den Jord, som itte gir no'et a' sig,«

»Ja, Du æ jo taavlig,« sagde Maren og græd i Stilhed derude i Køkkenet.

Maren fik sørgelig Ret. Søren handlede saa Hest og Vogn, Hus og Jord fik Ben at gaa paa. Dertil blev han saa grumme til Grin for hele Egnen. Søren Lovts Navn, som ellers havde haft en god Klang, trak man nu paa Smilebaandet ad. Naar Folk saa ham og Sønnen komme strygende med en langbenet og spidsøret Rosenante for, sagde de aldrig: »Det er Søren Lovt.« Nej, de lo og sagde: »Vil Du vende Vognen, Sofus.« Det kom sig af, at Søren havde lagt sig dette Mundheld til. Han parlementerede aldrig med dem, han handlede med, han sagde blot til Sønnen, naar Priserne var ham for høje: »Vil Du vende Vognen, Sofus.« Og naar Drengen havde vendt Vognen tre Gange, gav Søren altid det, der blev forlangt alligevel. Men de Snapse og Bajere, som blev givet som Lidkøb, taalte Søren ikke i Længden, det endte med den store Dille, og efter den var det, Maren tog Affære. Først reddede hun saa meget af Indboet, som til Ordentlighed kunde gaa an, dernæst fik hun Sofus sendt til Amerika, og lod saa Kreditorerne tage Resten, mens hun rolig gik sin Vej fra det hele.

Saa først gik det op for Søren Lovt, at det var paa høje Tid »at vende Vognen«, men det blev ikke med Sofus, for han var rejst over til Morbroderen i Vesten, og Maren svor paa, da hun sad hos en velhavende Søster paa Fødegaarden, at hun ikke gik tilbage til ham, førend han var blevet et ordentlig Menneske og faaet Prangernykkerne ud af Hovedet.

Det blev en streng Tid for Søren Lovt nu. Der var ikke andet for, end blive Afholdsmand og derefter gaa paa Dagleje. — Men han tog det som en Mand, vandrede kun hen i et andet Sogn og tog Arbejde. Helt godt gik det et halvt Aarstid, og han begyndte nu saa smaat at pille ved Maren, for at faa hende til sig igen. Men Maren var stejl. »Ikke førend du kan byde mig et Par rekederlige Stuer i et Hus med Have foran,« sagde hun.

Søren strævede som en hel Karl, tog Mod til sig og gik op paa Herregaarden og lige lukt ind til Kammerherren og tilbød sig som tro og paa-lidelig Malkerøgter. Han blev antaget, og fra nu af blev der atter gode Dage, for han gjorde sin Pligt ordentlig og redeligt, saa Forvalteren efter et halvt Aars Tjeneste kunde indstille ham til Malke-Fodermester paa Stenholtsgaarden med fast Bolig i et af de Huse, som hørte til Gaarden, og dertil en Løn, som Maren ikke behøvede at skamme sig ved at være Kone paa.

Maren lagde sig efter Hønseshold, et lille pænt paa 50 Stkr. De to gamle sad nu helt godt i det igen. Den eneste sorte Sky paa Søren's Himmel var Afholdsløftet, en af de Betingelser Maren var vendt tilbage paa. Da der var gaaet et Aarstid,

meldte Søren sig alligevel fra under Paaskud af en svag Mave, der trængte til en Opstrammer med Snaps og Brama Livs Elikvir. Maren begyndte igen at faa urolige Dage, men Søren holdt sig dog indenfor rimelige Grænser; kun Grundlovsdagen og Mikkelsdag tog han Snapsen lidt højere end sædvanlig og kom »glad« hjem. Maren skældte og truede med, at hun vilde gaa fra ham igen. »Herregu', Maren, jeg maa da osse ha' en lille Plaser en Gang imellem, for saadan en lille Gir er da en fattig Mands eneste Glæde«, sagde han. Naar Søren var saa blid og skikkelig efter den lille Uregelmæssighed lod hun sig overtale og blev i de pæne Stuer.

»Du skulde hellere gaa med til Missionsmøde«, sagde hun og foldede Hænderne andægtig over Maven, for hun var begyndt at blive noget hellig og ondskabsfuld i den sidste Tid, — saadan maatte det vel kaldes, da hun nu sidste Grundlovsdag gik hen og gemte Søren's Stadsbukser i det store Dobbeltskab, og nok saa skinhellig gik rundt og ledte efter Nøglen paa Vejen til Missionshuset, hvor hun mente, hun havde tabt den, skønt den nok saa nydelig laa velforvaret i hendes inderste Skørtelomme. I Stedet for en »glad Dag« maatte Søren save og hugge en halv Favn Brænde og trøste sig med en Sjat Kaffe med Kandis.

*

*

*

Saa kom de bevægede Tider, hvor der holdtes politiske Møder og lavedes til Valget henad Foraaret. Kammerherren stillede sig mod Demokratiets gæve Husmand, Poul Søndersøe, der var Næstsødskendebarn til Maren Lovt.

»Du gir' mig vel Din Stemme for Familieskabets Skyld?« sagde Poul til Søren paa det sidste Vælgermøde, mens de sad inde i Kroen og fik sig nogle Omgange »smaa Sorte«.

»Hva' ska' man si'e til'et. Ded æ jo itte saa lige en Sav, naar man æ i Kammerherrens Brød«, svarede Søren og kløede sig i Nakken.

»Aa hva' Fa'en, Du kan vel stemme efter Din Overbevisning«.

»Ja Du, ded æ let nok sagt. Bare je rigtig vidste til hvikken Side den drar mig. — Du ka' jo være god nok, men Kammerherren æ nu saa'en en nydelig Mand a' se paa en Tribune. Aa saa lover han for den Sags Skyld lige saa godt for vos Smaafolk som Du.«

»Jammen — han mener ikke noget med det.«

»Ded æ da heller itte godt at vide, hvor meget du mener med' et', aa ka sætte igennem, naar Du kommer til Fadet aa blir en stor Kal derinde hos Peiter i Vestergade i København. For lie'godt æ I vist none helt andre Kale, naar I gaar aa danderer den derinde i Rigsdagen, aa ryger lang Pibe, aa ser storsnudedede ud i Logiet paa Gæstgivergaarden. Je sku' nu itte ha' noget imod at skære den paa den Fakson!«

»I næste Omgang kan det kanske blive Dig. Men nu, Søren, var det Din Stemme, vi skulde snakke

om. Skal jeg ha' den, eller skal jeg ikke ha' den? For det er vel aldrig Din Hensigt, at Du vil svigte baade den gode Venstresag og Din egen kodelige Familie?»

»Je lover itte no'et, Poul. — Kammerherren æ nu saa'en en nydelig Mand paa en Tribune, ded æ baade Mutter aa je enige om.«

»Ja—ja, saa snakker vi ikke mere om det. Kanske Du vil age med hjem, saa kan jeg aflevere Dig i god Kondition til Maren, for det ved jeg, hun vil sætte Pris paa?»

Det vilde Søren Lovt nok, og lidt efter svingede de ud af Kroen. Da Poul Søndersøe satte Søren af baade ædru og pæn, kom Maren ud og sagde ham Tak for det. »Kanske Du vil drikke en Kop Kaffe«, spurgte hun.

»Tak for det, Maren, men jeg tør ikke gaa fra Øget.«

»Det staar Søren nok ved saalænge«, sagde Maren.

Det var netop, hvad Poul havde ventet, nu havde han Maren for sig selv, mens han drak Kaffen. Her fik han udviklet for hende, at han i et og alt vilde støtte Afholdssagen og ikke gaa med til Loven om borgerligt Ægteskab, hvis han blev valgt. Paa dette vandt han Maren og fik hendes Løfte paa, at hun skulde gøre sit til, at han fik Sørens Stemme.

Maren begyndte saa at snakke for Søren i de paafølgende Dage. Hun syntes ikke godt, han kunde være bekendt at svigte Familien. Poul Søndersøe var dog, naar alt kom til alt, en rigtig pæn Mand,

som holdt paa det gode gamle Ægteskab, med Præst og Degn, — og vilde gøre det godt for Smaafolk.

»Ja — snak Du kuns,« sagde Søren, »je holder nu paa Kammerherren. Han har vist sig som en naabel Mand baade overfor mig og dig, Maren. Aa saa æ han saa'en en nydelig Mand paa en Tribune.«

Trods alle Marens Forestillinger holdt han fast ved at ville give sin Stemme til Kammerherren.

»Vi faar dog se,« sagde Maren til sig selv. »Kanske her ikke falder nogen Stemme fra Søren hverken til den ene eller anden Side. Je ka' da vel være Kone for at holde ham hjemme den Dag, sku' jeg tro.«

Skabsdøren til Stadsklæderne turde hun dog ikke lukke af for igen, den gik nok ikke mere end én Gang. Der maatte hittes paa noget andet, og saa tog hun resolut og klippede Sømmen op paa Sørens Stadsbukser og hang dem tilbage igen i Skabet.

Dagen kom. Søren Lovt barberede sig omhyggelig fra Morgenstunden, gjorde sin Røgtergering i god Tid og stod nu derhjemme og hæggede sig og stak i Stadsklæderne. Han var lige blevet færdig, da Vognen fra Stenholtsgaarden med Forvalteren som Kusk holdt for Døren, for at han med første Hold kunde age til Valgstedet.

Maren gik omkring som en æggesyg Høne. Hjalp til med Kravetøjet, bandt ham Uldtørklædet om Halsen og lod ellers, som hun slet ikke saa den store Flænge i Bukserne. Først da han kravlede op paa Vognen, slog hun Hænderne sammen og saa styrtefærdig ud:

»Jøsses Søren, hvodden æ'et Du ser ud. Hvad

har Du gjort ved Stadsbukserne?« Søren snoede og vendte sig, men kunde ikke se noget, eftersom Skaden var paa et meget prekært Sted. De andre paa Vognen derimod havde et udmærket Overblik over Skavanken, der blev en Latter, som var ved at tage Vejret fra de andre Kammerater.

»Hva' Fa'en griner I a' ?«

»Du har for store Ventiler i Bukserne, Søren.«

»Rend ind og tag et Par andre paa, Fodermester,« raabte Forvalteren.

»Ded æ let nok sagt, men Søren har nu itte mere, end det ene Par Stadsbukser, de gamle har jeg lige lagt i Vaskeballen, for at je ka faa dem skrubbet og tørret til ham til i Morgen. Der æ nok itte andet for Søren, end du kommer til at blive hjemme aa kryve i Sengen, til je har bødet dem, Du har paa. Hvod'en har Du nu osse ku' sprænge de nye Bukser, saa'en godt Vadmel, de ellers æ a?«

»Du har nok væt ude aa hat en rekedelig Gir paa, Søren, for saa'en en Rift faar man nu itte paa Svovlstikker aa Lemenade«, sagde anden Røgteren.

Søren Lovt saa helt fortabt ud: »Der æ nok ikke andet for, end gøre som Maren siger aa gaa til Køjs til Skaden bliver udbedret,« sagde han og saa kontrarig op og ned ad de blaa Vadmelbukser og granskede samtidig sin Hjernebælte, hvor han dog kunde have faaet denne nederdrægtige Flænge fra.

»Vi vil nu grumme nødig miste Din Stemme,« sagde Forvalteren. »Jeg faar se at hitte paa Raad, mens jeg kører den lille Mils Vej til Byen,

med disse gode Vælgerfolk.◀ Dermed smældede han paa Hestene og kørte af Sted.

* * *

Fra Lejehusene svingede Vejen i en Bue udenom Avlsgaarden forbi Herregaardens herskabelige Hovedbygning. Kammerherrens Landauer holdt netop for Døren for at køre ham til Valgstedet. Forvalteren fik en lys Idé, holdt Hestene an og gav Tømmerne til Forkarlen, mens han skyndte sig hen til den adelige, konservative Kandidat, som var ved at stige til Vogns.

»Undskyld, Hr. Kammerherre. Blot et lille Ord, De skulde vel ikke have et Par Bukser at undvære til Søren Lovt? Der er hændet et Ulykkestilfælde med hans Stadsbukser, saa der er al Udsigt til, at han ikke kommer til Valg i Dag, eftersom Mutter Lovt har lagt de andenrangs i Vaskeballen. — Vi kan daarlig undvære hans Stemme, for man kan jo aldrig vide, om det ikke i Dag kommer til at staa lige paa Vippen.« —

»Man maa vel ofre noget paa saadan en betydningsfuld Dag, Jensen. Spring ind til Jomfruen og sig, hun kan udlevere de lysegraa, jeg lige slængte af mig i Soveværelset. De er Pinedød for gode til Røgteren, men jeg har ikke Tid nu til at rode Vintergarderoben igennem for at finde et Par andre. Lad ham drage af Sted med dem. Der er nok Velsignelse ved de Bukser! Tror De ikke ogsaa det, Jensen?«

»Uden Tvivl, Hr. Kammerherre. Vorherre er jo en god Mand, som nok ordner alt paa

bedste Maade, baade for Kammerherren og for ham, der nu skal stikke i Bukserne.«

»Lad os inderlig haabe det, Jensen. — Aa hør saa, Jensen, sørg nu for, at vore Folk, de brave Vælgere herude fra, bliver ordentlig forsynet med Mad og Drikke, — og hold for Resten godt sammen paa Stemmerne, Jensen. — Kør saa til, Per Kusk.« — Af Sted rullede Landaueren.

Lidt efter kom Jomfru Bertha med Benklæderne og leverede dem rødmende til Forvalteren.

»Det er Stadsbukser! Jeg tror spilleme de er med Silkestriber. Hilleden, hvor Søren Lovt kan dandere den i Kammerherrens lysegraa. — Du er et Stadsfruentømmer, Bertha! Her er kontant Betaling for dem.« Uden smaalig Prutteri fik hun et Par ordentlige Trykkys.

»Gud — Jensen, sikken De tar' paa mig!«

»Skab Dig nu bare ikke min Tøs, Du er ikke af Porcelain. Restbeløbet faar Du prompte i Aften, naar jeg kommer hjem og proklamerer Kammerherrens Valg. — Skynd Dig nu ned til Søren Lovt med Bukserne, men udlever dem kun til ham selv. Jeg har Kællingen mistænkt for, at hun helst vil beholde Søren for sig selv i Dag, for ingen skal bilde mig ind, at det er gaaet rigtig til med de Dommedags Bukser, Revnen var i.«

»Gud, Jensen — sikken De taler til en Dame. Kammerherren siger altid saa nydeligt: »Vær saa venlig, lille Jomfru, og tag mine Benklæder.«

»Det skal jeg ogsaa nok sige, naar den Tid kommer, min lille Sukkergris. Men skrub nu af.« —

»Gud, Jensen — mener De det virkelig, — alvorligt?«

* * *

Da Jomfru Bertha kom hen til Søren, laa han ganske rigtig i Sengen. Maren gik stille om og opvartede ham med Kaffe og Kandisstykker. Hun var rigtig saa blid og god, mens hun nulrede om ham, ligesom han kunde være rigtig syg og daarlig. Nogen Hast med at bøde Stadsbukserne havde hun ikke.

Det bankede paa Stuedøren. Inden Maren fik lukket op, stod Jomfruen fra Stenholtsgaarden derinde og stak paa Næven baade til Maren og Søren i Sengen. »Rigtig saa fornem og poleret,« som Maren siden udtrykte sig om Besøget.

»Jeg skulde hilse fra Kammerherren og aflevere disse Benklæder til Søren Lovt, Kammerherren havde jo hørt, at der var sket et Uheld med Søren, men da han nok undte ham en glad Valgdag, ligesom de andre Folk paa Gaarden, saa skulde jeg sige, at Benklæderne skulde være Søren til evig Arv og Eje.«

»Ded var dog et Par nydelige Bukser. Kom Maren aa find paa dem. Sikke et Par Stadsbukser, hvad? Hilleden, hvor de vil glo paa mig, naar jeg møder frem paa Kroen.«

»De er osse meget fine, — leveret fra Kongens Hofskrædder i København,« knejsede Jomfruen.

»Ded æ vel for, at Du ka' aghi' Din Stemme paa rette Sted, at Du har faaet skikked dem her ned,« vrissede Maren og gik fornærmet ud i Køkkenet, for nu indsaa hun, at hun ikke kunde

holde paa Søren længer; det stod ogsaa klart for hende, til hvilken Side hans Stemme faldt.

Søren var ikke søen til at komme ud af Sengen og stikke i Bukserne:

»Men Gud, Søren Lovt, ser De ikke, der er en Dame til Stede. De kunde da gerne ha' ventet lidt.« Hun rødmede dybt.

»Je synes dog Jomfruen sku' ha' den Fornøjelse for sin Ulejlighed, aa se hvordan Kammerherrens Bukser ta'er sig ud paa min Skabelon.

Se her, lille Jomfru, — ded æ Draalen spilleme Ben, hva'? De ka' fylde ud! Ded æ no'et andet end Kammerherrens Pibestilke, hva'?« — Jomfru Bertha kom ud af Døren med Fart paa:

»Det var nu osse  n at pynte med Benklæder fra en Hofskr dder,« vrængede hun, idet hun smældede Døren i.

Lidt efter kom Maren listende og kiggede ind. Der kom et stramt Træk om Munden, da hun saa Søren i Pudsen.

»Naa, ded ka nok h nds, Du er bleven fin, Søren R gter.« Naar Maren var vred, kaldte hun ham for »R gter«. »Strivrede Bukser af K vekl de, aa saa Vadmelstr je. Ded glor til hinanden som en V dder til en rødmalet Ladeport. Nu ka Du rejti sk r'en. — Du er jo baade købt og betalt for din Stemme til Kammerherren.«

»Jamen, ded æ da osse en nydelig Mand, aa se paa en Tribune. Der ka Poul Søndersøe itte hamle op med ham!

Søren travede af Sted. Nu havde han ikke Tid til at vente paa Køretøjet. Den Milsvej var da ikke

at regne for noget, naar man havde saa køne Bukser paa.

Humøret var oppe, da han naaede Kroen derinde i den lille By. Dejlig Smørrebrød, Drammer og Bajere gav Kammerherren, der var ingen smalle Steder, alt det, de gode Vælgere gad ha', kunde de sætte i sig. Og naar man saa var bleven færdig paa Kroen, kunde man gaa hen i Skolen og faa varm Kaffe med Boller og Søde kager til hos en anden Afdeling for konservativ Bespising, og her blev man opvartet af baade Fruer og Frøkner af den allerfineste Slags, — for paa denne Dag var der ingen Ende paa al den Lighed, som man ellers til daglig Brug ikke kendte til. »Aa Gud henne osse, sikke »Gemenhed« og folkelig Godhed, der dog blir' vist paa denne Dag,« sukkede Søren stoppet og mæt, mens han gik fra Kommuneskolen hen til Venstres Forsamlingshus, hvor der heller ingen knappe Tider var paa Mad og Drikke.

For hvert Sted, Søren havde spist og dertil drukket tæt, steg Humøret adskillige Grader. Hatten fik et Stød i Nakken, og mangan god Ven og Kammerat fik en venlig Omfavnelse og et godt Raad om at stemme paa Kammerherren.

Endnu havde Stemmefatterne ikke saa travlt, for det var midt paa Dagen og gik strygende for Listeførerne med at ekspedere Folk i Valglokalet i den store Lade, der hørte til Brænderigaarden i Rytterstrædet.

En Bajer faldt af hist og en Sjus her til Søren, inden han naaede derned. Et velsignet Humør var der allevegne. Der blev sunget, skraalet og skaalet, hvor han kom frem.

»Du stemmer da paa Kammerherren, Søren?«
 — »Aa Sludder og Vrøvl her, vi vover Søren Lovt, han svigter ikke sin egen kødelige Familie, naar det gælder, vel Søren?« lød det rundt omkring fra.

»Ja, gu'stemmer je paa Kammerherren, han æ relig nok, — aa man skal lede længe etter saa'en en nydelig Mand paa en Tribune. Hurra for Kammerherren.«

»Je si'er nu Skaal for den bevidste Folkemagt, for nu æ'tet vos der ska til at deregere den her-etter,« peb en lille, skruttet Skrædder, der løb om og kroede sig af den Stemme, han endnu ikke havde afgivet, — og forresten heller ikke kunde komme til at afgive, eftersom han en Gang havde været straffet med Vand og Brød for en lille For-seelse, fordi han ikke kunde kende Forskel paa mit og dit. — »Je æ en Folkets Mand aa Ven a Ret aa Retfærdighed, aa derfor gi'er je min Stemme til Poul Søndersøe. Han æ en af vore og holder paa den fattige Mands Snaps.«

Skrædderen blev saa højroestet netop nu, fordi en af Højres fineste Stemmefangere, — som en velopdragen Ælling, med Tærne udad, nærmede sig Skrædderen og skævede til ham med et lille, svedent Blink i Øjet. Han var ogsaa straks paa Siden af ham:

»Er De til at snakke med?« indledede Stemmefangeren.

»Har De no'et paa Hjerte, kom saa bare frem med det. Je æ itte saa snæversynet en Mand, a je itte osse ka se Sagerne fra vore Modstanderes Side.«

»Naa — hvad koster saa Deres Stemme?«
 Lad det gaa lidt rask, jeg har ikke Tid til at staa

stille længe ad Gangen og parlamentere i Krogene. Skal vi sige 5 Kroner?« —

»Næ, Dælen spilleme, Poul Søndersøe ska ha min Stemme, ded har jeg svoret overfor min Overbevisning.

»Sludder med Overbevisning og anden overflødig Ballast. Hold De bare paa førstnævnte, for den er der ingen der spørger om; men gi' Stemmen til Kammerherren. Skal vi sige 10 da?«

Tikronen blev halvvejs stukket ham i Haanden, Skrædderen saa ned paa den og skævede op til den fine velklædte Mand, tog den saa i et rask Snuptag og stak den i Lommen.

»Naa ja — saa til Helvede med Poul Søndersøe,« sagde han og travede hen til Valgbordet med Stemme-fangeren i Hælene. Listeføreren havde vanskeligt ved at finde hans Navn, eftersom han ikke stod opført.

»Din Slubbert, vil Du komme med Tikronen igen, det er jo skinbarlig Snyderi dette her,« hvi-skede Stemme-fangeren arrigt.

»Næ — Bordet fanger, go'e Herre,« og væk var Skrædderen. Da han bugtede sig gennem Lokalet løb han lige paa Søren Lovt: »Go Dav, gamle Ven. Nej hilleden, hvor Du æ kommen i Pudsen i Dav. Ded var dog et Par nydelige Bukser, Du danderer den i. Du har nok svigtet Din gamle Ven, aa æ bleven stor paa'et aa gaaet til Købstads-skrædderen inde i Skelskør. En anden én æ nok itte god nok til Dig mer, siden Du æ kommen højt tilvejs og bleven Fodermester paa Stenholtsgaarden.«

»Højere op, Per Skrædder. Disse herre Bukser æ nok itte fra en sølle Skrædder i Skelskør.«

»Æ de kasker fra Slagelse?«

»Højere op, Per! Ka Du træffe det lige paa en Prik, saa gir' je Konjakker, — rigtige Hybenkradsere, som har vasket sig.«

»Saa æ de vel fra København?«

»Tampen brænder Per, men Du ska' højere op.«

»Æ de da fra Kongens Skrædder, saa'en en Tamp, som de kalder Over-kongelig Hof — — Greve af Saksen?«

»Truffet Kammerat. Je har faaet dem til Giendes af Kammerherren, ska je si'e vos. Ded æ Bukser, hva? Der æ nok ingen her i Miles Omkreds, der har dem bedre, hva? Find paa dem, — bløde aa fine som Mulen paa en Hoppe at ta' paa. — Skaal Skrædder! Om Du saa stod paa Dit skæve Hoved aa snurrede rundt om Din Pukkel, ku' Du itte lave saa'en et Par — sikke Fakcon, hva?« — Skrædderen strøg kælent op og ned ad Søren's Bukser:

»Vi ka vel sla en Handel om dem. For de æ meget for fine til Dig. Køveklæde og Vadmæl ded staar nu saa møjet skidt til hverandre. Je gir 5 Kroner kontant, aa et Par smaa sorte til Lidkøb. Ded æ da et rekederlig Tilbud, som je inte gør mer end en Gang.«

»Je slar til, Skrædder, — jo — ded vil da si'e, Du faar dem itte førend je ha væt henne aa stemt.«

»Ded æ et Ord. Du stemmer paa dit Søkendebarn, Poul Søndersø? Vi to gamle Svende staar da trofast Side om Side aa stemmer paa Venstres Mand?«

»Je stemmer paa Kammerherren, for han æ saa'en en nydelig Mand paa en Tribune!«

»Naa, Du æ a den Slags, Søren. Nu daler Du i min Agtelse. Du æ nok bleven stor paa det, siden Du stak i Kammerherrens strivrede Bukser. Pøj — at svigte vor gode Sag!«

»Hold nu Kæft, Skrædder, for ellers faar Du itte Bukserne bagetter.«

Handelen kom i Stand og Lidkøb drukket baade en og flere Gange til Tiden led, og Valget var ved at slutte. Da Forvalteren endelig fandt Søren og fik ham under Armen afsted til Valglokalet, var Stemningen bleven meget høj.

Der var stuvende fuldt i Laden. Begge Kandidaterne stod paa Tribunen, for Resultatet kunde snart ventes. Valget blev trukket i Langdrag, fordi det saa ud til at knibe for Kammerherren, efter den foreløbige Optælling.

»Se her — se her kommer vi,
det gæve Korøgteri,«

sang Søren Lovt, idet han ved Forvalterens Arm slingrede gennem Laden hen til Stemmebordene.

»Tag nu ikke fejl, men sig højt og klart, at Du stemmer paa Kammerherren,« hviskede Forvalteren.

Lige for Tribunen standsede Søren. Kammerherren havde sat sig ned, Modkandidaten, Poul Søndersøe, stod op og saa ud over Mængden, da Forvalteren stivede Søren af for at føre ham videre.

»Naa, hvem stemmer De paa?« spurgte Listeføreren.

Søren havde stirret vildt op paa Tribunen. Der dæmrede noget i hans Hjerne om en pæn Mand. Da han i det afgørende Øjeblik fik Øje paa Oppositionens Kandidat, gled hans Navn stille over i hans bløde Hjerneceller, og med en flot Haandbevægelse og høj Røst raabte han:

»Je stemmer paa Poul Søndersø.«

Forvalteren var ved at eksplodere: »Saa skulde da osse en vis Mand splitte dit Skvalderhovede. Gaar Du ikke hen og stemmer paa Modkandidaten i Kammerherrens egne Bukser.«

Men Ordet var sagt, og Oppositionens Listefører var ikke sèn til at modtage Stemmen. En skraldende Latter hilste Søren, der pludselig saa sig som Midtpunkt i al Lystigheden.

Kammerherren løftede sig lidt i Sædet ved at høre Modkandidatens Navn saa skingrende højt raabt ud over Forsamlingen. Han saa Søren Lovt staa vaklende dernede, søgende efter Evne at holde Styr paa sine to tykke Ben i et Par fine lysegraa Benklæder. Et Genkendelsens Smil gled over hans Ansigt:

»Han stemmer, Herren hjælpe mig, paa Venstres Kandidat i mine Bukser. — Mod en saadan Haan og Overmagt kæmper selv Guderne forgæves!« — Stille lod han sig dale ned paa Stolen, hengiven i sin Skæbne.

En halv Time efter proklameredes Valget. Venstres Kandidat havde sejret med faa Stemmers Majoritet.

»Vil Du vende Vognen, Sofus,« sagde Søren, idet han dinglede ud af Valglokalet i en pludselig

Mindelse om gamle Dage, naar noget afgørende skulde ske.

»Du fik sku vendt Vognen godt nok,« sagde Skrædderen, som stod udenfor og ventede paa ham. I sin egen Interesse fulgte han ham hjem den Nat og afleverede ham til Maren, — med kun lidt mere paa, end Vorherre havde skabt ham. —

TIT-TIT-HANNE

Madam Abel var Vaske- og Rengøringskone, høj og ranglet, stærk som et Mandfolk, hun hørte til den Slags Folk, som gav fuld Valuta for Arbejdslønnen. I de saakaldte »bedre Huse« var der svær Rift om hende. I vort gamle Hjem hørte hun til den faste Stok, der stillede til Tjeneste ved alle festlige Lejligheder, og hver Maanedsdag til Storvask og Hovedrengøring.

Det var ikke saa meget for hendes egen Skyld, som for det »Inventar«, hun førte med sig, at vi Børn glædede os til hendes Komme. Hun havde nemlig altid et Barn ved Brystet, og denne Unge, enten den saa var en Maaned eller et Par Aar gammel, blev ført med i en stor Kurv,

Forvænt var disse Børn ikke, naar de blot fik deres Mad og Drikke, naar de krævede det, var de tilfreds. Madam Abel ammede af Princip altid, til de var godt og vel to Aar.

At faa Lov til at passe den Lille, var en stor Ære; jeg glædede mig til Vaskedagen, som til en Festdag, for saa blev jeg betroet at trille den mindste Abel rundt i Haven i vor gamle Barnevogn, proppede den med Kager og andet godt, til den vred sig af Mavekneb.

Jeg var 12 Aar, da den store Begivenhed skete, som jeg her vil fortælle om.

Madam Abel boede i den saakaldte »Svenske Række«, et langt Hus med 14 Skorstene, som laa lige udenfor den store Fabrik. I Huset boede 14 Arbejderfamilier. To smaa Stuer med Køkken til hver, det var alt. Stedet var berygtet, mange blodige Slag stod bag dets lave Mure mellem Aar og Dag. Men om Madam Abel stod der Respekt, hun var privilegeret Udsmider, naar det gik varmt til.

Hun havde en Mand, lille og spinkel med et forknyt Udseende. Nogen misundelsesværdig Stilling i Samfundet indtog han ikke, for Madammen var »rask i Vendingen« og »løs paa Labben«. Med Arbejdet tog han det ikke saa nøje, hver Uge havde han flere »blaa Mandage«. Han tog sine Høvl med Humør og trøstede sig ved Flasken. Naar det gik for strengt til hjemme, drog han paa Landet og vagabonderede. Han kom ikke tilbage, før end han, som han sagde, »havde overvundet den Onde«. Denne Kamp kunde undertiden staa længe paa, hele Maaneder ad Gangen, — og saa kneb det alligevel for Madam Abel.

»Storsindet Højmodighed æ nu min Styrke,« sagde hun. Og saa kunde det hænde, at hun tog vel imod lille Abel, naar han vendte slukøret og angergiven hjem.

10 Børn var Resultatet af dette Samliv. Kraftige og raske var de alle. — Til at begynde med var Barselgilderne hele Festdage, de første Børn kom i Kirke til regelmæssig Tid. Nr. 1, der fik det borgerlige Navn Hanne, blev døbt, da hun var

6 Uger, det var rigtigt et nydeligt Gilde, med saa mange Faddere, som de to smaa Stuer kunde rumme.

Nr. 2 blev lidt ældre, men det var ogsaa niidt i den strenge Vintertid, saa Madam Abel trak det ud i 5 Maaneder, inden Carmen blev døbt. Ogsaa ved denne Lejlighed var der Raad til et lille net Gilde.

Nr. 3, Hans Ulrik Gyldenløve Abel, — Madam Abel fik efterhaanden en Svaghed for fine Navne, og valgte dem efter den sidste Kolportageroman, hun læste, — blev et halvt Aar, inden han »kristnedes«. Gildet var efter Omstændighederne respektabelt, med Risengrød og Klipfisk, og en Sjat Franskvin til Lagkagen.

Ved Nr. 4 og 5 indskrænkedes Gilderne til de aller nærmeste.

Men saa skete det, at lille Abel fik sin Kamp med den Onde ret hyppigt. Til Madam Abels store Sorg maatte der indskrænkes endnu mere ved de øvrige Barselgilder, og ofte trak det meget længe ud, inden det lille Nor blev gjort til et rigtigt, kristent Menneskebarn. Om Gilder var der nu slet ikke Tale.

2 Maaneder før Nr. 10, den lille Eufemia, var født, bukkede Abel under i en ualmindelig heftig Kamp mod den Onde. Aarsagen sagdes at være den, at han en Nat blev sat ud af det fælles Hjem af sin overlegne Halvdel. Næste Morgen fandt Byens Dreng ham i et noget derangeret Toilette oppe i Skoven. Der havde han og den kære Flaske fundet hinanden til gensidig Trøst.

Han blev fulgt hjem med fuld Hønnør af den lille Bys Ungdom. De sang saa det skingrede :

Abel, Spendabel,
 hvad koster din Sabel?
 To Mark og to
 i Fald den er go'.
 Vil Du ha' den a' Glas,
 saa gaa til Bajads!
 Vil Du ha' den af Kobber,
 saa gaa til Din Svoger.
 Vil Du ha' den af Tin,
 Saa gaa til Dit Svin —
 — hun sidder derhjemme og sover. —

Madam Abel kom farende ud med Koteskæftet, Slagene sved til dem i Flokken, som hun ramte. Saa tog hun varsomt om lille Abel og bar ham ind. Han slog Armene om hendes Hals og sagde, at der gaves i hele den store Verden ikke saa dejlig en Kælling som hende. Madammen græd af Rørelse. Lidt efter føjede han til, at hun vilde være endnu bedre, hvis der ikke fløj saa mange Fluere om hende. —

Henad Natten døde han. Hans sidste Ord var Lov og Tak, fordi det blev ham forundt, endelig tilsidst at kværke den Onde. —

Madam Abel sørgede og græd inderligt og længe under Tyngden af den Opfattelse, at det var den Onde, som havde hentet ham. Det blev til en hel fiks Idé hos hende. Tilsidst maatte selve Præsten ned for at trøste og snakke hende til

Rette. »Det hjalp og lindede saa godt for Hjertet og Samvittigheden,« sagde hun.

* * *

Streng Aar blev det for Madam Abel. Hun sled i det fra Morgen til Aften silde, for der var mange Munde at stoppe. Til Fattighjælpen søgte hun ikke. — »Saalænge je' ka' røre et Lem, ska' je' nok klare mig,« sagde hun.

Gode Mennesker hjalp hende, og de ældste Børn voksede jo til og gav deres Skærv til Sammenhold for Hjemmet. Hanne kom ud at tjene, Hans Ulrik Gyldenløve og Carmen fik Arbejde paa Fabrikken, de mindre fik Pladser som Bypiger og Bydreng, — men 3 smaa var der endnu tilbage at stræbe for. Nabokonerne sagde rigtignok, at hun tog den ene og slog den anden med, — men Folk kan jo tit være onskabsfulde!

Ofte kneb det, og hvad der pinte Madam Abel mest, var det, at Tiden led og lille Eufemia endnu gik om som den skinbarlige Hedning. Hun »gik«, i Ordets bogstavelige Forstand paa sine tykke og solide Skanker, der skinnede magendarøde i de smaa, Træsko.

Til trods for den Hedning hun var, var hun naturligvis Moderens Stolthed.

»Je' svær til, hun æ det mest fremmelige og udspekulerede lille Utske, som ka' trippe om,« sagde hun, mens hun beundrende fulgte hende med Øjnene, naar hun stod ved Vaskeballen.

* * *

Eufemia var blevet 3 Aar og krævede stadig med de mest energiske og betegnende Udtryk sin Ret til Moderens Bryst. Naar hun havde drukket sig mæt, betragtede Madam Abel hende med den dybeste Beundring. »Nu æ du god og mæt, og saa æ du nøjd, dit lille Utske!« — Ordet »Utske« var et velvilligt Kælenavn og brugtes baade i Tide og Utide. Havde Madammen anet, hvad det Kælenavn kom til at volde hende, havde hun vist betænkt sig mange Gange, inden det var kommet over hendes Læber.

Eufemia var et sjældent fremmeligt Barn, en Strøm af vulgære Sprogblomster kunde lyde fra de spæde Læber; hun nemmede godt og forstod, trods sin unge Alder, at udtrykke sig tydeligt og kraftigt.

*   *   *

En Dag mødte Madam Abel i en meget nedtrykt Stemning til Vask.

Da hun om Aftenen var færdig og sad i Køkkenet med Eufemia paa Skødet, der blidelig var indslumret med Næsen mod hendes Bryst, bad hun mig sige til Mor, at hun gerne vilde tale med hende.

Da Mor og jeg kom ud i Køkkenet, sad Madam Abel og trak snøftende Vejret og sukkede dybt.

»Aa, je' æ' det uløkkeligste Menneske paa denne Jord. Je' slider og slæber som et Bæst fra om Morningen til om Aftningen silde; — men hvad hjælper det altsammen, je' ka' itte mere, end som je' ka'.«

»Herregud, Madam Abel, — hvad er det, som

trykker Dem? Vi ved jo alle, at De er flittig og stræbsom, og altid har klaret Dem pænt. Børnene vokser jo til, — og nu lille Abel er død, kan De da blive fri for flere »Smaakravl«, sagde Mor.

»Ork ja, Gud bedre, — men det æ mig osse en Sorrig. For Fruen skal vide, nu je æ kommen saa'en i Vane med de Unger, ka' je' næsten inte undvære a ha' en ved Brystet. — Men det æ nu inte det, der æ det væste, — det æ de forbandede Kællinger nere i Rækken, som inte ka' la' mig i Fred. De gaar aa griner a mig, fordi Eufemia inte ha' væt i Kirke endnu.

»Hun ska' vel vente, te hun sæl ka' svare for sig,« si'er de. — Aa i Morres stak den vindøjede Madam Lyshøj Hovedet ud af Vinduet aa sa'e nok saa sødt: »Ska' vi ikke snart til Barselgilde, Madam Abel? Du skulde nu se at faa det overstaaet med Tøsen, inden Du resikerer, at hun svarer for sig sæl, og skælder Præsten ud midt i hele Højtideligheden.« Se det æ jo li'e haardt nok a sku' ta imod. Men je' blev hinner da inte Svar skyldig, maa Fruen tro. Gudbevares, dannet og pent mulede je hinner rigtig a. Je' sa'e bare, a je' takkede min Gud og Skaber hver Aften paa mine Knær, fordi han havde væt mig saa naadig og god, a' gi' mig velskabte, og saa rent ud forbausendes fremmelige Børn, der hverken var tovl'e eller puklede. Aa saa for Resten ka' Du holde Kæft aa skruppe a', for nu æ vi færige, sa'e je.»

Fruen ved jo nok, at Madam Lyshøj har en Dreng, som æ ve' en Side, — og Madam Olsen, som stod og glanede ved den anden Dør, hun

har en Tøs, som æ puklet.« — I stolt Erindring om dette lille Felttog tørrede Madam Abel Øjnene.

»Men drøjt æ'et li'egodt, inte a ha' Raad til at faa Eufemia ordentlig kristnet i Kirken, nu hun æ fyldt de tre Aar.«

»Det kan da ikke være saa omstændelig, at faa Barnet i Kirke, Madam Abel. Sørg blot for at faa talt med Præsten og Degnen og faa alt ordnet til Søndag, da der er først Tjeneste. Vi skal nok hjælpe Dem, saa De kommer over det.«

»Aa, Gud velsigne Fruen for de Ord. Nu æ'et li'esom lettet lidt for mig. Je' ska' saamænd inte æde aa drikke for mejet op, det svær je' til!«

»De skal ikke gøre andet end tale med Præst og Degn, Madam Abel. Naar De kommer fra Kirken, kan De og Børnene komme hen til os og spise til Middag.«

Madam Abel saa meget betænkelig ud.

»Ja, se det var jo saa mejet godt, aa je' si'er Fruen mange Tak. Men det kan je' nu alligevel inte.« Madam Abel pillede forlegen ved Forklædet.

»Hvorfor ikke?«

»Næ — æ — for Fadderne ska' dov ha' en Snaps aa en Bid Brød, og paa den Dag maa je' mindes salig Abel. Han har jo sin Del i Tøsen, aa Synd aa Skam vilde det da være, om en saa'en Højtidsdag skulde gaa hen uden Amindelse aa Ihukommelse for Eufemias Ophav! — Men det klarer je' nok. Naar Fruen blot vil ha' den Godhed at laane mig 10 Kroner, aa en a Frøknernes Daabskjoler, — saa gaar'et altsammen.«

»Eufemia kan da umulig være i en almindelig Bærekjole, saa stor og tyk hun er?«

»Næ, — det ka' kanske være galt nok! Men hvad ska' je' da saa grive til?«

»Hun skal have en pæn, renvasket, kort Kjole paa. Vi hitter nok en af mine Børns, som hun kan passe.«

Jeg fik travlt. Oppe paa Pulterkammeret stod jeg paa Hovedet i de gamle Kister, som gemte Børnetøjet. Lidt efter holdt vi Generalprøve med Eufemia, der kom til at se helt net ud i en af mine blaablomstrede Kjoler, fra den Gang jeg var 4 Aar.

»Naar hun nu blot ikke vil snakke for meget med under den hellige Handling?« sagde min Moder bekymret.

»Aa nej, — paa det Lav! Je' ska' nok faa hende til at holde Kajen i, saa længe det staar paa; — — for, — je' kommer vel sæl til at bære hinner?« — — Madam Abel saa langt og spørgende til Mor, et lurende, stille Haab om, at Mor vilde tilbyde sig, dæmrede. Men Mor fortrak ikke en Mine, da hun sagde:

»I dette Tilfælde tror jeg det er bedst, De selv er Gudmoder, — og — hvis jeg var Dem, bar jeg hende ikke, men tog hende ved Haanden og lod hende selv gaa hen til Døbefonden. Hun bliver jo dog i Længden lidt tung at slæbe paa.«

»Aldrig — nej aldrig i Evighed gør je det! — Det skal gaa rejtig til, om je saa ska' slæbe mig fordærret paa Tøsen. — Naar je' har hinner paa Armen, ka' je' osse bedre ha' Krammet paa hinner, tar je' hinner ved Haanden, ku' hun jo rende fra

mig, — aa det ku' bli' til en lystig Tagfat mellem Kirkestolene.«

* * *

Søndag efter var den store Dag. Vor Pige var indbudt som Fadder, og jeg fik Lov til at følges med hende til Kirke.

Længe før Prædikenen var sluttet, kunde jeg høre Eufemia sludre løs ude i Vaabehuset. Lidt efter begyndte et Par andre Smaabørn, som ogsaa skulde døbes, at skringe. Der var et syndigt Spektakel! —

»Hva væler di for, Mor? — Di sku' ha' da-da,« hørte jeg hende skingre i.

Prædikenen holdt op, og under Salmen derpaa kom Gudmødrene ind med Børnene.

Madam Abel aabnede Toget, højrød i Hovedet, med Eufemia paa Armen. Knejsende sad den store Unge paa Armen og saa sig frejdigt om i Kirken. Søster Carmen og vor Pige gik ved Siden, som Jomfrufaddere. Alle de andre af Madammens og lille Abels Afkom var fordelt omkring i Kirkestolene.

Eufemia sagde mærkværdig nok ikke et Ord, hun havde blot saa travlt med at skubbe Daabskappen, der var pyntet med to vældige Duske af røde Baand ved Siderne, ned over Øjnene. Under den blaablomstrede Kjole stak to tykke Ben frem i skinnende, magendarøde Strømper.

Daabshandlingen begyndte:

»Af diendes og spædes Mund,

For Ordet: Fred med eder! o. s. v.

blev sunget.

Degnen gjorde Tegn til de tre Bærekoner om at træde frem til Døbefonten.

I det Madam Abel tog et Krafttag i Eufemia og satte hende paa Armen, opløftede den spæde sin Røst og raabte:

»Femia — vil — itte — op — te — den — Bømand!« —

Det var Præsten i den lange, sorte Kjole, der vakte hendes Mishag. —

Hvor meget hun strittede imod, hun maatte af Sted. Fra Moderens Side var Kampen stille og energisk, fra Eufemias gik det ikke af uden arrigt Vræl og et Par sprællende Ben under den blaablomstrede. Da hun mærkede, det ikke kunde være anderledes, tav hun pludseligt og holdt sig rolig en Stund. Hendes store, forundrede Barneøjne fløj Kirken rundt og hæftede sig tilsidst ved de tændte Alterlys.

»Og vil Du paa denne Tro være døbt?« sluttede Præsten.

»Ja,« sagde Eufemia klart og bestemt, idet hun pludselig løftede Hovedet og saa paa Præsten.

Madam Abel blev rød i Hovedet som en Pæon. En undertrykt Latter gled som en klukkende Bølge rundt i hele Kirken.

Kun Eufemia saa sig rolig om.

»Hva giner I a',« sagde hun.

Degnen ligefrem rystede i Knæene i Rædsel over, hvad mere der kunde komme.

Da Turen kom til Eufemia med at faa Vand over Hovedet, havde Madam Abel al sin Kraft nødvendig for at holde hende hen over Døbefonten.

De magendarøde Ben fægtede i Luften som Trommestikker, mens hun strittede imod af alle Kræfter.

Under denne stille, men meget energiske Kamp fik hun pludselig Øje paa sin Søster Hanne, der sad i den forreste Kirkestol. — Midt i al Arrigskaben gled et straalende glad Smil over hendes Ansigt. Skælmsk lagde hun Hovedet paa Siden og raabte:

»Tit — tit — Hanne! — Tan Du ta' mig?«

Folk kunde nu ikke længer holde Latteren tilbage, de lo stille, som de ler, der ikke kan dæmme op for den mere.

Degnens Grimasser blev krampagtige, selv Præsten maatte holde Bogen for Ansigtet for ikke at le højt.

Madam Abel blev rødere og rødere i Hovedet. Jeg kunde se, at det trak op til Uvej. Tagene i Eufemia var ikke blide.

Præsten gik videre i Teksten:

»Jeg døber Dig« — o. s. v.

Ved den første Haandfuld Vand saa hun højst imponeret ud. Ved den anden stak hun i et vældigt Vræl, — ved den tredie blev hun saa arrig, at hun slog den lille, knyttede Næve i Præstens Bog, saa den nær var røget fra ham.

»Æ — Du — nart — nøjt — dit Utyse!« raabte hun. Præsten saa rent forbløffet ud, men tabte ikke Fatningen. Han forstod aabenbart ikke Meningen.

Moderen, hele Familien og jeg forstod det saa udmærket! — Jeg tror nok Madam Abel kneb

hende paa skjulte Steder, for hun satte i et skingrende Vræl, mens Folk lo saa det klukkede.

Under Velsignelsen virkede de mange leende og velvillige Blikke beroligende paa hende. Med graadglinsende Øjne saa hun sig rundt, og da store Søster Hanne nikkede til hende, lyste Smilet igen frem, Hovedet kom paa Siden, og atter fløj et »tit — tit — Hanne«, ud under Hvælvingerne.

Højtideligheden var forbi og Ofringen begyndte. Eufemia holdt energisk paa, at hun selv vilde lægge Skillingerne til Præsten og Degnen, — og det fik hun Lov til! —

Da vor gamle Barnevogn, som hun var kørt i til Kirken, først skulde hentes inde hos Klokkeren, varede det noget, inden hun blev pakket ind og sat i Vognen.

Da Præsten gik gennem Vaabehuset, sagde han til Madam Abel: »Sig mig, min gode Kone, hvad var det, den lille Eufemia sagde til mig ved Døbefonten?«

»Aa, Deres Højærværdighed, det var saamænd inte no'et videre. Det var bare saa'en et lille Kæle navn, som hun aa je' har imellem vos.«

»Naa — og hvad er det for et lille rart Ord?«

»Ja, naar Præsten vil vide det, saa sa'e hun: Æ Du snart nøjd, dit Utyske.«

»Sa'e hun det! — Naa — ser man det!« sagde Præsten og drejede sig hurtigt om, pudsede Næsen og gik ud til sin Vogn.

*

*

*

Om Eftermiddagen da Mor og jeg aflagde vor Visit og overrakte vor Faddergave hos Madam Abel, fandt vi hende nedtrykt og sort fortvivlet.

Mor trøstede hende efter Evne og sagde, at hun var vis paa, Præsten var en saa fornuftig Mand, at han ikke brød sig om, hvad en lille Unge fandt paa at pludre løs om.

Madam Abel saa uforstaaende paa Mor.

»Mener Fruen det med »Utysket«? Næ — det var da inte saa farligt. Det æ' jo kuns mit Kæle-
navn til Tøsen. Næ — æ — der æ no'et andet som ærgrer og piner mig.«

»Er det noget slemt?«

»Ja det æ. Det æ det, a disse visnæsede aa vindøjede Kællinger her i Rækken alligevel fik Ret, da de sa'e, at Eufemia ku' svare for sig sæl. — For sa'e det lille Utyske inte nok saa tydelig ja, da Præsten spurgte, om hun paa denne Tro vilde være døbt?«

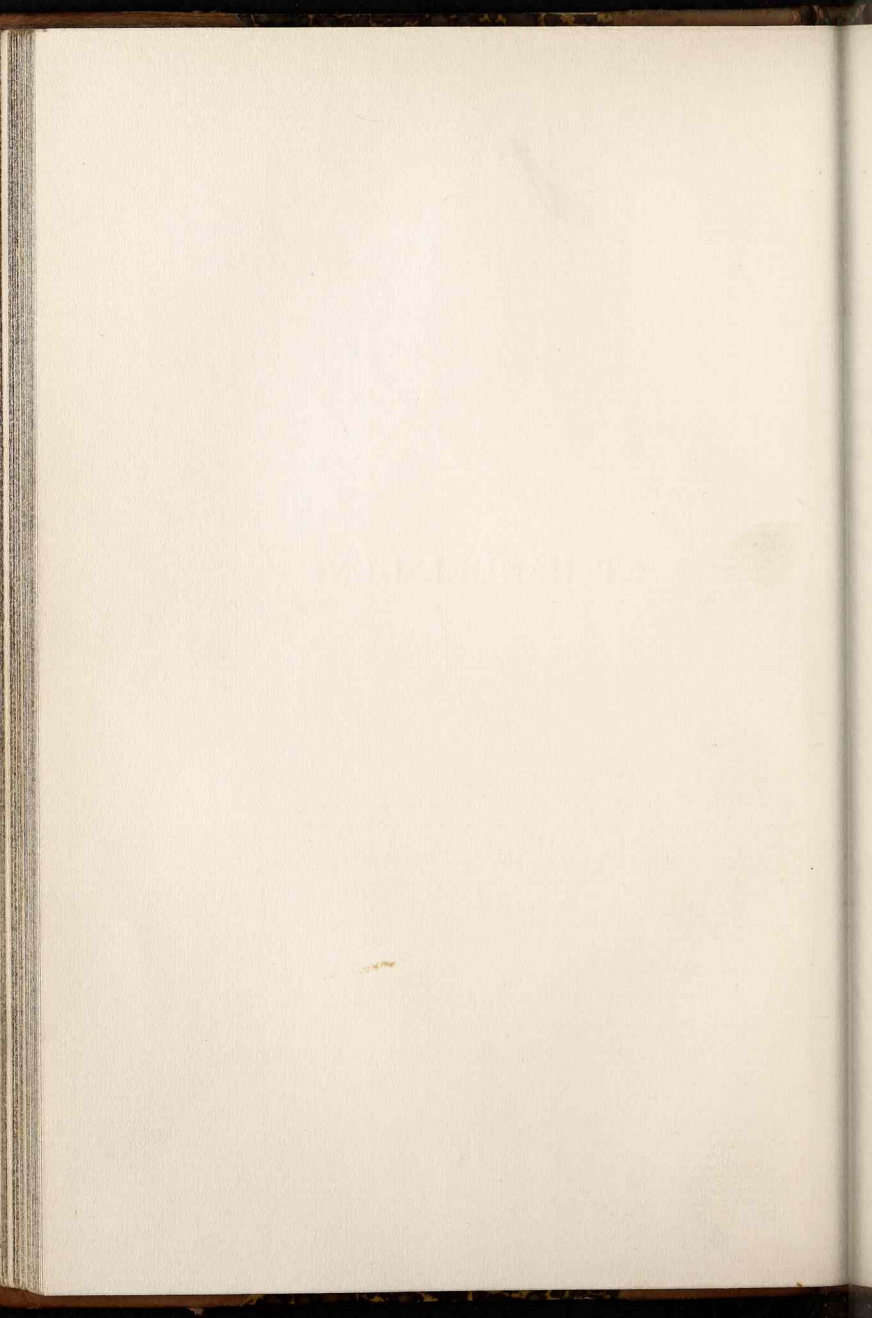
»Hør nu, Madam Abel, det var da egentlig meget rigtigt sagt af Barnet. Om hun havde været voksen, kunde hun ikke have svaret bedre. Tag Dem ikke det saa nær, husk paa, det er nu en Gang ikke let at have saa ualmindelig begavede og fremmelige Børn,« sagde Mor.

Der lyste et stort og stolt Smil over Madam Abels Ansigt:

»Næ — det har nu Fruen Ret i!« —

ET HANDELSGENI

Der gik en stor Lømmel til Dreng og vrælede
en Visestump ude bag Søren Nielsens Ko-
stald, — »Det var sig Jomfru Mette,

hun var mig tro og huld«, —

mens han læssede Gødning paa en stor Fjællevojn,
som hang med de to Hjul skævt ned i Møddingen.

Husbonden, og en fremmed Mand, der var
kommet i Besøg paa Gaarden, stod lidt fra ved
Pilehegnet og saa hen paa Lars Jonathan, — saadan
hed Drengen — som klappede Gødningen fast paa
Vognen. Saa forsvandt han ind i Stalden og kom
lidt efter ud med de to gamle Udgangsøg, lagde
Selerne paa og kørte ud i Marken med Læsset.

»Der er Haandelag paa den Dreng,« sagde
den fremmede.

»Ja, Lars Jonathan er en rask Knøs, — aa
der æ mer end Haandelag paa ham. Han har
Ho'ede, ska' je si' vos. Et helt Handelsgeni æ han.
Det æ den mest udspekulerede Krabat je' kender.«

»Saa han forstaar sig paa at handle?« sagde
den anden sindigt.

»Forstaar sig paa'et! Je' si'er bare, den skal
staa tidligt op, som vil narre Lars Jonathan. Der
gi's ikke større Filurikus i hele Sognet, end den
Dreng.«

»Hvor gammel er han?«

»16 Aar, lige fyldt for Resten!«

»Er Du for, aa' vil a' med ham?«

»Næ — je' kan just inte si'e, je' æ meget for'et!«

»Hvad gi'er Du ham i Løn?«

»Han fik 80 Kroner det sidste Halvaar, men nu i Vinter skal han ha' 100. — Han gør'et ud for den villeste Karl. Inte la'r han sig gaa paa, tar' sin Tønde Rug paa Nakken som en Svend og pløjer en Ager, saa han kan ta' Præmie paa den. — Aa saa sikkèn en Kaje, der sidder paa den Knippel! Ingen ka' hamle op med ham, naar han lægger i.«

»Er han opfødt her paa Gaarden?«

»Ja, mestendels. Hans Mor kom dragende med ham, da han var fire Aar. Hun kom hisset ude fra Overdrevet, et Par Sogne herfra. Et stort og kønt Fruentømmer var hun, ordentlig klædt, aa hel ydmyg i sin Begæring. Hun spurgte om vi havde Arbejde til hende, og da det var lige i Høstens Tid, sa'e je' til at begynde med, hverken ja eller nej. Senere hørte je', at det nok var en Gaardmandssøn, der var Far til Drengen.«

»Du beholdt hende saa?«

»Ja vel beholdt je hende, aa det gik saa'en til, a je sa'e til hende: Du ka' nok faa Arbejde, — men ham der, Drengen, — har vi inte Brug for.«

»Han og jeg gaar nu inte fra hverandre,« sa'e hun, mens hun tørrede ham om Næsen med Forklædesnippen. »Ja, saa æ der jo inte no'et a bie etter, naar I inte vil ha' vos.« Hun tog Drengen

ved Haanden, og vilde gaa igen. — »Han æ ellers baade renlig og god. Kan han blot faa Lov til at ligge ijævne mig, selv om det æ i det bare Halm, saa klarer vi os nok. Den Føde I gir mig, faar jeg vel Lov til at dele med ham. Hverken Udgift eller Ulejlighed skal I ha' a ham. — Aa disse hersens her,« — hun strakte et Par rekederlige Næver frem — »kan nu nok ta' fra, skulde jeg mene.«

»Naa, je saa nok en Gang paa Fruentømmeret aa skævede til Drengen, aa vidste inte rigtig, hva je' sku' svare. Arbeidskraft havde je' Brug for, men sandt a si'e, var je' lidt bange for vor Mor, for hvad hun vilde si'e til 'et. Hun kunde jo tro baade det ene aa det andet, — man har jo hørt saa galt før, ikkesandt! — Men da vor Mor havde faaet snakket en Stund med Ane Jonathan, saa skönte hun lie'som je, at vi inte købte Katten i Sækken ved at beholde hende. — — Hilleden, hvor Ane ogsaa kunde arbejde; der skulde en rask Slaamand til, naar hun fulgte etter aa bandt. Aa lægge et Læs Sæd, gjorde ingen Karl bedre! — Hun blev saa Høsten ud, aa fik et lille Kammer ved Siden af Bryggerset, der holdt hun aa Drengen saa til. Drengen listede saa stille om, a man inte fornåm ham. Naar hun gik i Marken, tog hun ham med aa satte ham bag en Grøftekant, gav ham en favnfuld Sten til at lege med. Der tumsede han om aa passede sig sæl, forrettede sin Nødtørft aa aad sin Mellemmad. Drikkelse fik han hos Maren, — je tror hun gav ham Bryst li'e til han var 5 Aar. Da Høsten var forbi, bad vor Mor om at maatte

beholde hende til a hjælpe sig i Haven. Da Urter aa Roer var i Kule, blev hun sat til Malkningen, mens Husmandskvinden laa i Barselseng. Bedre Malkerske har jeg aldrig haft, hun besørgede sine 16 Køer nok saa nydelig hver Dag, holdt Bøtter og Mejerispande saa blanke og rene, at det var en Lyst at se paa, — og foruden det Arbejde havde hun Tid tilovers til at gi' vor Mor en Haandsrækning i Køkkenet. Konen kunde tilsidst inte undvære hende, — aa, saa ble'et jo til, at hun blev fast Inventar med det samme.

Da Drengen voksede op, blev der ogsaa god Brug for ham. Han passede Gæssene, Lammene og Smaakre'turet; der sad jo et Haandelag paa ham, saa det var rentud forbausendes. Paapasselig og ordentlig var han li'som Moren.«

»Men nogen ordentlig Skolegang har han vel ikke faaet?«

»Jo — o — saamænd har han saa. Loven maa jo følles, og den byder jo, a' Børnene ska' møde hveranden Dav i Skolen. Sommetids naar det kneb, beholdt vi jo Kniplen hjemme, men saa løb Multerne li'godt for meget op, aa je' lod ham saa følle Trop med vore egne Børn. Fra han var 8 Aar, lugede han som en hel Karl i Roerne, aa je' maa si'e, han var en Svend til a' ta' Kartøfler og Roer op om Etteraaret. Hænderne ku' sidde i det blodige Kyd paa ham a' Frost og Buldenskab, men Fyren gav inte op. — Aa saa nøjsom baade han og Ane var! Vor Mor sagde, at de var no'et a' det maveligste at ha' paa Kost, hun havde kendt. De aad, hvad de fik, var der Sul til Brødet, var'et

godt, og var der inte no'et, var'et osse godt. Vor Mor æ nu inte nærig, — men saa'en — la' mig si'e lidt kneben a sig, saa je' ska' love for, fedede blev de inte. De trivedes li'egodt a det de fik, — og Livet hang ved dem, — ja, saamænd gjorde det saa?«

»Ane er her kanske paa Gaarden endnu?«

»Næ, hun døde i Vaares. Nu var der for den Sags Skyld heller inte mejet ved hende. De sidste Par Aar gik hun og hev i'et. Hun havde faaet no'et Galskav i Ryggen. Det var farligt a' se, hvodden det stærke Stadsfruentømmer kom til a' se ud. Hun blev kroget, og saa mager som en ribbet Skadeunge. Gigt og Værk sled hende, og Hænderne kom til a sidde helt bagvendte, hun duede inte til no'et, saa godt var'et, a Vorherre gemte hende.«

»Det var dog ellers tidligt, hun blev udslidt. Mer end et Par og Fyrre, kunde hun da ikke være.«

»Hvor ku' Du dog vide hendes Alder, saa'en li'e paa en Prik?« Bonden skævede hen til den Fremmede: »Næ, paa det Lav udslidt var hun saamænd inte. Det var saa'en Sygen, der tog hende. Kammerset var ka'ske osse lidt fugtigt, — det ene med det andet, ka' jo sla sig til, naar vor Time æ kommen. — — Men Kors, hvor Drengen han sørrede, da Moren døde. Det var saamænd en Tid li'e ved, a je' havde jaget ham paa Porten, for han blev helt obsternasig og sa'e li'e rent ud, at Moren havde væt et altfor godt Skrog, — aa a' hun var blevet misbrugt aa overarbejdet. — Det

var nu Løgn altsammen, hverken je' eller vor Mor jagede paa hende, det var hende sæl, der gik saa haardt paa Arbedet. Hun ku' jo ha' mineseret Man ka' da inte forlange a Husbond og Madmor ska' ligge sig imellem, naar Folk sæl vil arbeide. Ja, hva' si'er Du?«

»Ja, jeg synes nu, man har den Pligt at holde lidt igen, naar det saadan gaar over Evne.«

»Aa ja, saamænd. Se det tænkte vi jo aldrig paa. — Men hvad je vilde ha' sagt, saa snakkede je Dunder til Drengen lidt i Enrum, og mindede ham blot i al Skikkelighed om, hvordan han og hun var kommen herpaa Gaarden. Foruden Føden og Klæderne havde Ane faaet 40 blanke Kroner hvert Halvaar. Skillingerne paa Kistebunden talte godt nok. De 400 Kroner som laa der, dem kimsede han da inte a'.

Aa nu hører Du sæl hvor kaalhøj han æ. Der kommer han syngende tilbage med Møgvognen for at hente nok et Læs til Brakken inden Middaften. — Ska' vi stampe et lille Slag om i Marken, ska' je fortælle Dig hvor durkdreven han æ til at handle.

Se det var nu i Fjor ved Pinsedagstider, a' je' ha'de inte mindre end 7 nydeli'e, slagtefærlige Lam. Men saa gaar det Skab hen aa foræder sig i den nye, grønne Rug, — eller kanske de ha'de faaet no'et andet Forgift. Vi fandt dem kryvende ude omkring i Stakkehaven saa rent elendige, helt matte aa grønne i Romperne, no'en a dem var skvattede, aa laa aa gispede i'et.

Hva' ka' der dog være ved'et med Lammene, si'er je' til Lars?

»Hva' der æ ved'et?« si'er saa han.

»Der æ det ved'et, a de lever inte te Aften.«

»Kors dog,« si'er je, — »aa i Morgen kommer Ølstedslagteren efter Aftale for at hente dem.«

»Den æ grulig gal,« si'er Lars, »men saa faar vi se a blive a med dem, aa det lidt i en Gesvindighed.«

»Æ Du tosset Dreng. Hvem tror Du, vil ha' det syge Skidt?« si'er je'.

»Vil Husbond la' mig køre ud aa prange med dem?« si'er saa han.

»Ja — a —, hvis Du ka' slippe godt fra'et, aa sørre for, je inte bli'r skældt Hæder og Ære fra for'et bagetter?« svarer je'.

»Der ska' inte en Kat faa Færten a', hvor de kommer fra. Je' sæller dem natyrlig inte her i Nabolaget. Je' kører til Melløse Slagteren aa gi'er ham en Sludder for en Sladder, aa faar ham til aa slagte dem straks. Gaar'et godt ka' vel et Par Kroners Penge pr. Styk for min Part, inte være for mejet?« si'er Drengen.

»Du ska' Draalen spilleme faa 3 Kroner for hver a Lammene, dersom Du ka' blive a' med dem,« si'er je.

»Det æ svart,« sa'e Lars.

»Naa, je fik bundet Lammene sammen aa smidt dem i Vognen, mens Lars stak i Stadsklæ'erne. Aa saa rullede han afsted alt hvad Remmer aa Tøj kunde holde. — Nu ska' Du høre, hvor udspekuleret han var. Da han nærmede sig Melløse, lod han Hovederne paa Lammene hænge ud over Vognfjællene, for a det sku' se ud, som det

var deraf, de var bleven saa kleine. Melløse Slagteren havde osse skældt ud, aa sagt, a det linede inte no'et a køre med Lam paa den Fakson. Han syntes osse nok, de var lidt matte i'et; men da Lars havde fortalt ham, a han var kommet kørendes den lange Vej med dem li'e fra Kassemose paa den anden Side a Værket, aa a de inte havde faaet no'et a æde før Dagen i Forvejen, tog Slagteren det for gode Vare, betalte Salgspris for dem aa slagtede dem li'e med det samme.

Du maa ellers tro, Lars var inte billig, da han kom hjem. Han havde jo li'e paa et Brædt tjent 21 Kroner, — aa de var ærlig tjent, sku' je mene!«

»Sa'e Du »ærlig«, Søren Nielsen?«

»Aa ja, — hvad ska' man si'e til'et. Ded æ dog inte bare Plaser a brænde inde med 7 slagtefærlige Lam ved Pinsedagstider.«

»Hørte Du aldrig noget fra Melløse Slagteren?«

»Næ — for han vidste jo inte, hvor Lammene var kommet fra. — Men je' tænkte jo mit, da det gik saa galt med alle de Hellige i Frederiksborg Slotshave, — Du husker nok Vilhelm Becks store Missionsmøde, da baade retfærdige og de ugudelige maatte brække sig etter Lammestejen.«

»Du har for Resten ikke saa lidt paa Din Samvittighed, Søren Nielsen?«

»Aa, la' vos nu inte se saa smaat paa en Handel. Je' si'er, hver maa hytte sig i vor rævedannede Tid. — Men nu ska' Du ha' den som han lavede med Soen i Vaares. Det var Gine, min bedste Griseso. To Maaneder etter a' hun har faret,

finder vi hinner liggende ude i Svinestien helt fra'et mellem alle Griserne. Hun gispede aa hev i'et, saa vi ku' se, der inte var længe igen.

»Spænd for aa kør op til Andelsslagteriet aa faa hinner stukket,« si'er je til Lars Jonathan. »Ka' Du faa hinner i 3die Klasse æ'et godt, men je tænker ellers, Du faar hinner med hjem igen.«

»Det sku' da gaa rent akavet,« si'er han, »om je ska' drage hjem med Gine.«

To Timer etter kommer han da osse tilbage uden Gine, grinende over hele Fjæset.

»Je fik hinner inte i 1ste Klasse, Husbond, men i 2den tog de Gine uden a blinke,« si'er han.

»Det var som syv Saten,« si'er je. »Hvordan gik det til?«

»Det gik nydelig til, Husbond. Je maatte jo se a faa lidt Humør i hinner, for hun var jo farlig sløj. Inte saa mejet som en sølle Krølle paa Rompen, ku' hun sla, da vi naaede Byen. »Den gaar inte, Lars, — nej, den gaar pinede inte denne Gang,« sa'e je til mig sæl. Men da je saa kørte forbi Apoteket, fik je en Ingskydelse. Je købte for 10 Øre Kløpulver, aa med det gned je Gine under Rompen. Det ku' nok hænds, der kom Liv i hinner. Hun sprællede aa hylede, saa det var en ren Fornøjelse.«

»Hun æ nok baade bidsk og ond,« sa'e Slagtersvendene, da de endelig fik hende a Vognen aa paa Vægten.

»Ja vel æ hun ond,« sa'e je, »se bare til a faa hinner stukket i en Gesvindighed.« Det gjorde de saa, — aa vupdi Gine, der hang hun i det ene

Bagben og blev ekspederet nok saa nydelig fra denne Jammerdal, aa kom tilmed i Farten i 2den Klasse.«

»Hva' si'er nu Du? Æ han inte et Handelsgeni? — Den Dreng bli'r der no'et a!«

Den Fremmede saa hen paa Lars, der stod og klappede Gødningslæsset til, mens han stadig sang af fuld Hals, og han saa hen til Bonden, som gik ved Siden af ham, med det svedne Grin endnu hængende i Mundvigen.

»Ja, det tror jeg, at der kan blive noget af den Dreng med saadan en Husbond, som han har.«

»Ja — a — det forstaar sig, man æ jo heller inte no'et helt Fjols. Man ser jo sine Folk an, aa la'r dem prøve sig frem.«

»Men ser Du, Søren Nielsen, Du faar nu alligevel overlade mig den Dreng?«

»Æ Du splittertosset! Næ — mæn om je gør'et.«

»Jo — det kommer Du nu til. Jeg har ligegodt større Krav paa ham end Dig.«

»Hør — Du sku' da vel aldrig — — være Far til ham?«

»Jo, det har nok sin Rigtighed. Han er min Ungdoms Letsindighed. Moderen bar jeg mig ikke rigtig ad overfor; — jeg betalte hvad jeg skulde, men skyttede mig ellers ikke om, hvordan det gik de to. Saadan er jo Ungdommen, desværre! — Nu er Ane borte, saa hende kan jeg ikke gøre noget godt imod, derimod kan jeg ta' mig af Drengen, mens Tid er. — Og er det, som Du siger, at han er et Handelsgeni, er det paa Tide, han kommer rigtig efter det, — jeg mener saadan lærer

det lidt hæderligt. Jeg har en gammel Ven, som er Handelsmand inde paa Kvægtorvet i København, — han er ingen større Filurikus, men tjener alligevel sine 10—12000 om Aaret. Der skal Lars ind, og er der noget ved ham, mener jeg som saa, at kan jeg gøre mit til at skabe ham en god Fremtid, saa bør det ikke forsømmes.«

»Jamen — ded æ vel alligevel Løgn, a han æ Din Søn. Ka' Du bevise det?«

»Behøves ikke, Søren Nielsen. — Det staar i Kirkebogen! — Aa — for Resten — se bare paa Drengen, — og se paa mig?« —

»Ja — der ka' sku' være no'et i'et. I ser li'e udspekulerede ud begge to, — saa je kommer vel til a gi' mig.

Je maa ellers si'e, je æ nærved a misunde Dig den Søn, for ham ka' Du være bekendt! — Je faar trøste mig med, vi ka'ske en Gang ka' indgaa Svogerskab. For vor Mor synes a ha' obsolveret, han aa vor yngste Datter Lavrine har et godt Øje til hverandre.«

»Hvad Tiden kan bringe, er jo ikke godt at vide.«

* * *

Og derved blev det.

Lars Jonathan kom ind til Handelsmanden. Og nu 20 Aar efter er han en af de største Kreaturhandlere derinde paa Kvægtorvet. — Lidt durkdreven, — men dog ikke mere, end det kan forsvares i denne rævedannede Verden.

DA MAD S HØJ FIK
DANNEBROGSKORSET

•G o' Dav i Stuen. — Mester æ væl sæl hjemme, saa vi ka' sla' en Handel? — Je ska' ha' saa'en lidt Pilleri til at lappe Seletøj og Træskostøvler med, — aa saa no'et Bensaalleær' hjem til vor Skomager.«

Det var gamle Mads Høj ude fra Kikhavn, der var kommet ind til Byen for at gøre de sædvanlige halvaars Indkøb.

I vor gamle Garvergaard var han en lige saa sikker som reel Kunde, de to Gange om Aaret, han kom luntende med sit Enspænderkøretøj, det han fik sat i Gaarden og Hesten i Stalden. Naar saa »Blis«, hans lille buttede Nordbak, var gnedet af med en Halmvisk, blev den vandet og fik sit gode Foder. Imens snakkede Mads godt for den, og fortalte, at den nu nok kom til at bie paa ham en halv Dagstid, inden de luntede af igen. »Men ded ska' Du itte være kiv i, for vi ta'er jo saa jævnt a'et, med et lille Fo'er til i Haagendrup paa Hjemvejen,« lagde han trøstende til.

En Timestid eller to gik saa Forretningen for sig i den lille, lave Læderbutik. Mads var sindig og grundig i alt, derfor tog det Tid, inden han nøje

fik udtaget Materialet til Seletøjet, Støvlesaalerne og det Skomageren skulde have.

Mads Høj var Fisker og Husmand, dertil en anset Mand ude paa sin Egn. En gemytlig gammel Svend paa 75; lidt hastig af sig, men ellers god at komme til Rette med, naar man forstod at tage ham paa en sindig Maade.

Hans hvide Haar flagrede frit ud under den laadne Kabuds med Øreklapperne. Om Sommeren var disse Klapper bundet op over Huen, om Vinteren knyttet med Bindebaand under Hagen. Han var tæt bygget, middelhøj og havde dertil et Par af de gode, gammeldags hjulede Ben, rigtig et Par Stadsben af Arten.

Nogen Fristelse til at tage Huen af, faldt han ikke for, aldrig var han set blotte sit ærværdige Hoved, — undtagen ved Begravelser, under Bønnen paa Kirkegaarden, — »for der æ da Forskel paa vos, aa paa Vorherre sæl,« plejede han at sige, som en Slags Undskyldning. Hans Mangel paa Respekt og Høflighed baade overfor Præst, Doktor og Øvrighed gik der Sagn om.

»Mads Høj kunde nu gerne tage Huen af herinde under Retsforhandlingen,« havde Birkedommeren sagt til ham helt spagfærdig ved en Forligsprøve paa Tinghuset.

»Jeg ved nu itte hvad de Tossestreger skal gøre godt for. Mads Høj er jo den han æ, enten han saa har Kabuds paa eller ej,« havde han svaret, og dermed givet Huen et Dask, saa den yderligere sad bedre fast. Fra den Dag hed han i daglig Tale »Mads Kabuds«.

Kun én Gang havde han blottet sit Hoved, og det var for salig Kong Frederik den VII, den største og mindeværdigste Begivenhed i hans Liv, — den som her skal berettes. —

Hin Dag Mads kom ind i Stuen efter endt Handel for at blive beværtet med Mad og Kaffe, var der noget højtideligt og værdigt over ham, noget der stod saa uendelig komisk til hans hju-lede Ben. —

Det var en kold Vinterdag, saa Klapperne fra Huen var bundet fast om Ørene. Mads skulde altid nødes, inden han var at formaa til at komme ind i Stuen.

»Værsgod og kom ind og faa en Snaps og en Bid Brød,« lokkede Mor.

»Je si'er saa mange Tak, — men je æ ellers inte trængende.«

»Jammen en varm Kop Kaffe kan dog gøre godt i denne Kulde.«

»Ded æ relig nok, — men je har saa grumme daarlig Tid i Dav.« —

»Snik, Snak, Mads Høj, — kom nu, i Dag maa De have en ekstra Snaps paa Korset. — Jeg skal da ogsaa ha' en ordentlig Beretning om, hvordan det gik til, da De blev Dannebrogsmænd?«

»Ja, saa faar je vel gaa ind om, — for æ der no'en, som ska' ha' reitig Besked om Sagen, saa'en som ded æ gaaet til, saa æ't Dem.«

Mads fik Mad, et Par Snapse — baade 8te Graders og Sødsnaps og Kaffe med en gammel Romer i. Nu kom Munden paa Gled! —

»Ja — Kors i Jøsse Navn, sikke dog ded gik

til! Ded var jo saa, at i manne — manne Aar havde ded kreperet mig, at Lodserne derude ved Hundested havde faaet Korset, bare fordi de i Ro aa Mavelighed havde v et ude i deres gode Baade aa reddet et Par Skibsbes etninger i Julestormen. Men mig, der samme Nat havde v et i Julen sammen med Per Aasing aa Sivert i Bakken aa reddet fire Mand fra den svenske Skonnert, der rendte lige op paa Kikhavnsgrunden samme Nat, var der ingen der gjorde Stads af. Ded kom sig vel sagtens a, at Kabudsen sad støt aa fast paa sit eget, da je stod overfor hans Gef erlighed, Birke-dommeren, — for ded   nok ham, der saa'en ingstiller, har je ladet mig sige.

Saa kom ded sig saa, at Kongen, som De nok ved, havde slaet sig ner deryde ved Tisvilde Hegn, hvor han havde faaet det Ingfald at gi' sig til at grave aa rode op i de gamle Murbrokker ved Adserbo. Der siges jo, han fandt baade M nter aa Potteskaar, aa saa fik han jo Blod paa Tanden aa vilde ha' hver aa én af de gamle Høje etterset i det ingvendige. Je har jo osse saa'en en K mppe-høj paa min Lod; — vi bruger den til at br nde Blus paa Sante Hans, ellers ligger den hen, aa itte g r Gavn for fire Skilling.

Saa er'et en Dav i Etteraaret, a je staar yde bag Husl ngen saa'en lidt for mig s l aa tænker paa itte no'et, da je ser et masende fint Stads-køretøj nere paa Landevejen, som svinger li'e op ad Markvejen til vort. Ded var a disse bredsporede Kaleskevogne, der skr ver ud aa itte ka

faa Plads nok til alle Hjulene paa Bivejene. Je ku' jo se, ded vilde gaa galt, aa je tænkte i mit stille Sind: »Ded gaar ad Helvede til, aa ded gjore ded osse, en op og to i Mænte, saa'en gik ded.

Men hvad gør saa de fine Herrer i Vognen? Je troede jo, de vilde staa a. Nej, paa det Lav! — Den ene letter sig i Bagsædet og pejer lige bardous paa mit Rugstykke, — aa saa drejer Kusken, Herren hjælpe mig, nok saa gelinde ind paa Marken aa la'r Bæsterne trave videre i det nye Sædskiye. — Men da blev je osse saa splintrende gal i Kabudsen, a je gav dem en varm Hilsen, da de var kommet op ad Bakken og holdt ved Huset. — Je troede jo, ded var Birkedommeren og Fuldmægtigen deringe fra Værket, der sku' paa Ligsyn, for ded var lige i de Dage Maren Galop havde hængt sig. Da de kom nærmere, saa je, ded itte var dem. Den enes Ansigt drog je Kendsel paa, men ku' itte faa i mit Hode, hvor je havde set ham. Den anden var en lille visse Fyr, der saa saa morderlig storsnudet ud, a je var ved at flyve i Flint bare ved at se paa han.

De lettede for den Sags Skyld rejtig pænt paa Huen begge to, — men je var saa gal i Hovedet, a je gav dem Fa'en.

»Æ ded en Maade a komme agende til Folk paa,« sa'e je. — »Kaske I tror, je ka' ploje aa saa Rug hver Dav etter Jer? — Har saa'en no'ne Storfolk itte Forstand til a staa a nere paa Amtsvejen aa gaa paa dere Ben det ringe Stykke Vej her op ad Bakken, saa ku' I holde Jer herfra, — der er jo ingen, der har hat Bud etter Jer,« sa'e je. —

Han den lille, visne Herre i Kavajen blev hel gul aa grøn i Ansigtet a Galskab, ded saa je tydelig. Men han den tykke med Hageskæget, som linede grangivelig no'en je havde set før, han grinede saa det klukkede i ham. Da han havde grinet a, lettede han sig i Sædet og steg sindig a Vognen, gik lige hen til mig, aa stak paa Næven, idet han sa'e: »God Dav, Mads Høj, — det er saagu en køn Modtagelse, Du gi'r Din Konge.«

»Nu ved je, hvor je har set Jer før,« sa'e je, — »Speciedaleren! — Men ded æ vel liegodt Løgn, at I æ Kongen?«

»Ta' Huen a, naar Du staar for Kongen,« hvæsedede den lille, visne Fyr.

»Pas Du Dig sæl,« sa'e je, for je vilde nu itte la' mig gaa paa a det lille Skidt.

»Der fik De den, Kammerherre,« sagde Kongen aa lo igen, saa han var færig at sprække.

»Æ'tet sandt, at I æ Kongen sæl, — ja, saa faar je bede Deres velærværdige Naade itte ta' mig min Hastighed fra før ilde op,« sa'e je, aa nu tog je sindig Huen a, — for Forskel paa Folk æ der da! —

De ka nu itte tro, Madam Bruhn, hvor Kongen han var gemen. Han ku' tale lie'som je vil si'e, je ku' høre Sognefogden. Der var ingen Kruseduller, — li'e til Sagen gik han, aa ded var da den, a han vilde ha' Lov til at grave Højen ud paa min Lod.

»Ka Kongen ha' no'en Plaser a ded, saa for mig gerne,« sa'e je. Aa saa blev den Sag i Orden li'e med det samme.

Vor Mor var jo bleven nysgerrig og kom ud aa glanede paa de fremmede.

»Ka Du se, hvem ded æ?« spurgte je aa pegede paa Kongen.

»Næ — æ — je synes itte je kender de fremmede Mandfolk,« svarede hun, aa gik hen aa stak paa Næven.

»Se nu rejtig etter en-nen Gang,« sa'e je.

Hun glanede aa glanede, saa hun næsten blev helt vindøjet, men ku' itte kende han.

»Speciedaleren,« sa'e je.

»Aa, Din Tosse,« sa'e hun.

»Jo — ded æ Kongen sæl,« sa'e je. Aa da var hun nær helt gaet i Joren.

»Aa nej — aa nej, sku' je nu opleve ded med, a stædes for vor Konge,« sa'e hun.

Kongen snakkede nu lige saa gement til vor Mor, som til mig:

»Hun har vel Børn? Raske Sønner som er Soldater?« sa'e han.

Men da blev hun lie'saa kriddendes hvid i sit Ansigt, for Sagen æ jo den, at vor eneste Søn jo æ et svageligt Skrog, som itte duer til Kongens Tjeneste.

»Fire pæne Døtre, Sidse, Stine, Karen, Mariane, aa saa et farligt kleint Skrog til Dreng, der itte ka' tjene Kongen, — nej paa det Lav — Kongen faar itte ta' ham,« sa'e hun.

»Saa faar vi se at fritage ham for Tjenesten,« sa'e Kongen.

»Aa Gud velsigne ham for ded! — Omsonst skal I nu itte ha' gjort ded for Drengen, tøv bare

lidt.« — — Aa saa rendte hun ind aa hentede en Speciedaler fra Dragkisteskuffen.

»Jov, ded æ relig nok, I æ Kongen, for I ligner livagtig Billedet her! Derfor skal I ha' Skillingen, for Drengens Skyld.

»Je si'er saa mange Tak. Det er de første Penge je har tjent,« sa'e Kongen, aa stak Daleren i Vestelommen.*)

Et Par Dage etter kom Kongen med tolle—tre—fire Vogne. Der blev rejst to Telte; i det ene boede Kongen sæl, i det andet den lille visse Kammerherre aa et Par andre Mandfolk. Folk fra Gaarde og Huse derude omkring blev tilsagt at møde med Spader og Hakker, aa saa gik ded løs med at mase ind i Højen. Der fandt de osse en nydelig Begravelse med Potteskaar, gamle Pile-spidseser aa Stenøkser, aa mejet andet Skidt aa Møg aa Bras, som je nu itte vilde ha' vendt mig om etter. Men tror De itte, at Kongen samlede sammen paa'et, som kunde det ha' været en hel Skat. Inge hos vor Mor i Bryggerset stod han sæl over Lim-potten aa satte hver Spleis sammen, saa ded lie'—godt kom til at line no'et til Slut.

Hele otte Dage boede han derude. Naar ded var Regnvejr, holdt han til i vor Øverstestue. Der blev saa hans kunstige Feltseng sat op, som ingen anden end hans egen Kammertjener maatte røre ved.

Kammerherren han vilde jo osse gerne krybe i Hus, naar Vorherre gav Væde, men ded blev der

---

*) Den Rigsdaler ligger forgyldt i Frederik d. VII's Samlinger paa Jægerspris.

nu gennet a for, han maatte pænt blive derude i Teltet, derfor krøb han osse sammen a Jegten, som en Lus paa en Tjærespaan.

Da der nu itte var mer at kigge etter i Højen, pakkede de Teltene sammen, og Kongen drog igen af Sted ud til Adserbo.

Ordentlig aa rekederlig blev je betalt for den skamferede Rugmark aa Højen; hele 100 Rigsdaler fik je, aa ded kalder je god Betaling, ettersom je kun forlangte 50.

Saa var'et den Dav, Kongen drog af Sted, a han kaldte mig ing til sig i Teltet aa spurte, om der var en eller anden Villighed, han ku' vise mig for ded, a han havde faat Lov til at ligge aa rode derude paa min Lod.

Som je nu stod for ham, aa han rigtig saa pent talte til mig, var'et je fik den Ingskydelse aa sige: »Gods aa Guld forgaar, Deres velærværdige Majestæt,« — for nu havde je jo luret de fine Herrer a, hvordan man skulde tiltale en Konge, — »men Æren bestaar. Saa vil den naadige Konge betænke mig, saa ku' je itte ønske mig noget bedre, end at blive li'e saa mejet som Lodserne paa Hundested, der fik Korset etter Julestormen. Kongen maa da nu heller itte tro, a je lod mig sejle agter ud hin Stund. Je førte sæl Baaden, der var ude at redde Besætningen paa den svenske Skonnert, der rendte bardaus paa Kikhavnsgrunden. Hver evige en af de fire Mand klarede vi. Derfor er'et ded kreperer mig, at vi noren for Spodsbjerg inte osse ka' faa lidt Anerkendelse.« —

Saa var'et a Kongen gav mig Haanden aa

sa'e disse Ord: »Baade Du og Dine Kammerater skal faa Korset.« —

Hvor var'et nydeligt sagt, — ja, saamænd var'et saa, — — men ded var nu lie'godt itte min Mening, at de andre sku' naa saa højt som mig, — aa derfor sa'e je lige rent ud til Kongen: »Ded var nu mig, der førte Baaden, Deres velærværdige Majestæt.« — Saa lo han saa smørrig og sa'e: »Du vil kaskе være Ridder, Mads Høj?« — — »Aa nej — aa nej, til Grin vil je da itte være. Je æ saa inderlig nøjd med Dannebrogskorset, naar blot je ka være ene om'et,« sa'e je.

»Saa faar vi gi' Dine Kammerater en Pengegave, naar Du blir' Dannebrogsmænd,« sa'e Kongen aa slog saa'en ud med Haanden, som han plejede van, naar han vilde ha' Kammerherren til at træde a. Je gik jo osse sindig mod Døren. I mit stille Sind tænkte je nu som saa: »Bare han huser ded.« Men var'et itte løjerligt, ded var lie'som Kongen ku' se paa mig, hvad je tænkte, han raabte etter mig: »Du har mit kongelige Ord paa'et, Mads Høj.«

Aa je ska love for, a Kongen holdt Ord. Otte Dave deretter kom der ridendes Bud til mig, om je vilde møde hos Kongen ude ved Tisvilde Hegn. Aa der gik nu det for sig, som je aldrig skal glemme. I manne pene Mænds Paasyn heftede Kongen sæl Korset paa Trøjen, idet han sa'e: »Bær det med Ære, Mads Høj.« —

Aa Gud henne osse, hvor var'et en stolt Dav for mig, for ded ku' nok hæns, der blev gjort Stads a mig. — Ded eneste der kreperede mig var, at Lodserne fra Hundested itte var der aa saa min

Ophøjelse. — Musikken blæste op, da je stod foran Kongen; — je blev saa løjerlig i Knæerne, som skulde je synke ner i Joren aa visne med det samme, der je stod.

»Je si'er den naadige Majestæt saa manne, manne Slags Tak,« sa'e je aa stak ham dristig paa Næven. Havde je a gammel Vane blot itte glemt at stryge Kabudsen a, havde alt væt saare godt aa vel. — Nu var han der jo igen, den lille visne Kammerherre, aa hvæsedede bag mig:

»Tag Huen af for Kongen, Din Bondetamp.«

Men endnu var je da itte gaaet helt fra Snøvsen. Je vendte mig om aa sa'e lie'saa ingvendig edderspændt: »Du ka vel holde Kajen i, naar je taler til Kongen.« — Den stak han saa i Lommen aa luskede a med. Kongen vendte sig en Omgang, — je tror nok, han grinede lidt, — men ded æ je itte hel sikker paa.

»Du kunde nu gerne vise saa megen skyldig Honnør for Dannebrogskorset og Din Konge, at Du tog Huen af,« sa'e Fredrik d. VII.

»Ded ka der være Ret aa Rimelighed i,« sa'e je, aa strøg Kabudsen a. Je var rigtig blevet saa gal paa det laadne Spetakkel, a je slængte den op paa en Knast i Træet, der je stod, for itte a glemme a stryge den af mere den Dav.

»Har Du Lyst til at se de gamle Slotsmure derinde, saa kan Du gaa med derhen,« sa'e Kongen, aa gik ing mellem Murbrokkerne. — Je travede jo etter, aa glanede alt ded je kunde, men fandt da for Resten itte no'et Stads ved alt ded Bras, som laa mokket sammen i store Dynger ved no'ne

faldefærdige Mure. Ded harmede mig bare, a je immer sku' gennes til Side, naar je kom jævne Kongen. Ded var natyrlig Kammerherren, ded lille, visne Skab, der itte ku' nære sig igen.

Da der nu itte var stort mere a se, bød je Kongen Farvel aa Tak.

»Nej, Du ska' da ha' en Dram aa en Bid Brød med os,« sa'e Kongen. Da je nok ku' trænge til'et, sa'e je: »Tak som byder.« — Lidt etter blæste Musikken op igen.

»Ded æ dog fa'lig saamegen Stads, der bli'r gjort a Dig,« tænkte je ved mig sæl.

»Det æ til Tallet,« sa'e Kongen, »hold Dig nu til, Mads Høj.«

Ded lod je mig itte si'e to Gange. Li'e bag etter Kongen gik je hen til et farligt fint Telt, hvor der var opstillet en syndig Hovn af Mad aa Drikkevarer. Da je nu en Gang var kommet til Hæder aa Ære, — for je tænkte jo mit ved al denne Stads! Ded var nok itte hver Dav, der blev gjort en Dannebrogsmænd, — saa ku' je da itte faa andet i mit Hoved, end a ded var mig, som var Hædersgæsten, aa vel osse sku sidde Kongen næst, da ded var ham sæl, som havde bødet mig. — — Men var han der nu itte igen, den lille, visne Kammerherre, aa vilde genne mig fra ved Inggangen til Teltet.

»Næ, Du ka tro nej,« tænkte je, »her la'r je mig nu itte flytte en Kende. Ska no'en flyttes, saa bli'r ded inte Mads Høj.«

»Her gaar det efter Rangen,« sa'e han, aa vilde mase mig væk.

»Ja, ded æ ded ded gør,« sa'e je, aa viste ham, at Mads Høj itte var til a kimse ad, naar ded kom an paa ded. Men sikke han masede paa! Lie'saa indædt gal aa gedult puffedede han til mig.

»Naa saa Du vil ha'et paa den Maner,« tænkte je, — aa saa tog je ganske gelinde i ded forgyldte Kravetøj aa bar ham udenfor, aa satte ham nok saa nydelig ijævne min laadne Kabuds deroppe i Træet. -- »Ka'ske Du nu ka nære Dig,« sa'e je, aa holdt Stillingen li'e etter Kongen igen.

Inge i Teltet stod Kongens Kvinde, hinner der kaldes Grevinden. Da vi kom hen til hende, nejede hun saa nydeligt for vos.

»Det er Mads Høj fra Kikhavn,« sa'e Kongen, aa saa stak je jo Grevinden paa Næven.

»Gratulerer til Korset,« sa'e hun.

»Tak sæl,« sa'e je. — Hun var li'e saa buttet aa trivelig som vor Mor derhjemme, aa for den Savs Skyld li'e saa gemen i Talen som Kongen, Kneveren gik paa hende som Kæp i et Hjul; aa Kors hvor hun grinte, da Kammerherren kom luntende bag etter alle de andre: »De æ da vel ikke blevet upasselig?« sa'e hun.

Rede paa alt skulde hun ha', baade hvor gammel je aa vor Mor var, aa hvormanne Børn vi havde, — aa om der ku' trives Sæd ude paa Kikhavnsbakkerne, aa meget andet, som je nu itte ka huse. Et rejtig Stadsfruentimmer var hun! Sludder aa Løgn er da al den Snak om, at hun saa'en sku' være et vidtløftigt Fruentimmer, je saa da med mine egne Øjne, hvor pen aa fin hun

var, aa hørte hvor nydelig hun ku' belægge sine Ord.

Da je havde stukket den femte Dram indenfor Vesten aa dertil smagt paa baade den røde aa hvide Vin, fik je Kurage aa sa'e saa'en li'e rent ud te hinner:

»Den naadige Konges Kvinde, æ Draalen spilleme god nok.« Kors hvor hun lo, Taarerne rendte hende helt ner a Kinderne, aa saa klinkede hun med mig aa sa'e: »Skaal, Mads Høj, der taler De li'e ud ad Kammerherrens Hjerte.« — Je skævede hen te' han, han var li'e saa gusten mellem Øjnene, a ded var en Gru a se paa. »Bare Du itte har klemt ham for meget,« tænkte je.

Saa snakkede Grevinden udenlandsk med Kongen, aa begge grinede de saa lunt. Se der ku' je nu itte være med. — Men saa tænkte je: »skidt være med'et, man ska itte bære Nag i sit Hjerte eller være storagtig,« — aa saa klinkede aa skaalede je med Kammerherren. —

Naa, alt faar jo Ende. Ded gode Maaltid med de manne Guds Gaver a Mad aa Drikke fik da Slut.

»Mads Høj skal vel li'e som jeg, ha' sig en lille Lur, inden han kører hjem,« sa'e Kongen.

Ded var et godt aa betænksomt Ord. For da je rejste mig var'et helt løjerligt med Døren i Teltet, den linede en Skude i Brandstorm.

Luren fik je inge bag i Skoven, aa etter den listede je stille a, for je var saa snurrendes i Hovedet, at je itte ku' hitte det Træ, je havde hængt min Hue i, for nu sad Kammerherren jo itte deroppe længer. — En rødblisset Lakaj hjalp mig

tilsidst med at hitte den, aa da den var godt aa vel bundet fast om Ørene, gik ded hjemad over Sanden til vor Mor.

Aa her ska' De sæl se mit Hæderstegn, Madam Bruhn.« — Mads Høj tog Dannebrogskorset frem af Inderlommen i Vadmeststrøjen og strøg nænsom med de gamle, stive Fingre hen over det.

»Jeg synes Mads skulde bære det synligt,« sagde Mor.

»Nej, kun ved højtidelig Anledning, som til Strandingsaktion paa Hundested Kro, aa ved Begravelser skal ded frem. For der vil det kippe i Lodserne, naar de ser det!«

BITTE STINE

Der var grulig travlt nede i det lille Skovløberhus bag Bakken ved Skovbrynet.

Inger Marie ligefrem vadede i Sul. Julegrisen var slagtet, og den var saa lækker, fin og »strivret« i Sulet, at det var en hel Lyst at gaa i Haand med den ved Fordelingen til Sulekarret, og det som skulde bruges ferskt til Julehøjtiden og saa det som skulde uddeles til Fattigfolk.

Melsækken til Julebagningen stod parat, Gæren laa i Kælderen og ventede kun paa Lejlighed til at faa Lov til at »raske sig« med Melet. Æblerne oppe paa Loftet, som laa godt dækket med Halm, var der lindet ved, et Forklæde fuldt var allerede hentet frem til Brug for Æblekagen og Ribbenstegen.

Saa var det lige midt i Juletravlheden, at Ulykken skete med bitte Stine, Hans Peters og Inger Maries lille Datter, der kom saa grulig galt afsted, da hun skulde ned i »Brusen« for Mor og hente, hvad der stod skrevet paa den Papirslap, hun holdt i den ene Haand, mens den anden sikkert og støt holdt fast om Spaankurven, som Varerne skulde ligge i.

Bitte Stine var ene Høne i Kurven. Hun var

5 Aar, fornuftig og gammelklog, som Enebørn er flest. Hun var sig sit Ansvar ved den betroede Sendelse fuldt bevidst og travede af Sted lige ud ad Landevejen, uden at se hverken til højre eller venstre.

Morten Larsens lille Søren stod bred og tyk, med begge Hænder i Lommerne nede ved Svinget til Gaarden, der laa i Udkanten af Landsbyen. Han var bitte Stines bedste Ven. I Dag blev han dog til at begynde med overlegent afvist, da han vilde have hende med hen til Gadekæret for at se de fire døde Kattckillinger, som lige var druknede og nu laa stivfrosne ved Vandkanten.

Dette dagligdags Fænomen var altid lige interessant og plejede at give Anledning til mange Betragninger og dybsindige Beklagelser over, hvor skammeligt de smaa Misser blev forfulgt af onde Mennesker.

Bitte Stine og Søren plejede gerne at give disse døde Smaadyr en hæderlig og fin Begravelse; — men i Dag var Stine hævet over saadanne Smaating.

»Kom nu bare med,« lokkede Søren.

»Nej! — Je ska' i Brusen for Mor.«

»Ded ka' Du gøre bavetter. I Morgen æ der ingen Katteunger, for saa har nok Mikkelryv hentet dem.«

Stine vaklede. — — »Ha'de de Øjne?«

»Næ, paa det Lav, de var li'e nyfødte.«

»Æ der no'en brogede imellem?«

»Jov, den ene linede jer store, røde Hankat.«

»De æ da vel itte sandt?«

»Jov vel æ'et sandt! Om ded saa var li'e til den hvide Blis i Panden, saa var'en der. Kom nu, saa skal Du sæl se.«

Det var mere end bitte Stine kunde staa for. Hun trissede af med Søren, saa stærkt de buttede Ben kunde bære hende. Og ganske rigtig, der lige ved Kanten af Gadekæret laa fire smaa, døde Kattekillinger paa Rad, og den ene af dem var saa lig hendes egen store Misse Mons, at hun fik Taarer i Øjnene ved at se den.

»Ded var Jørren der dronedede dem,« sagde Søren.

»Saa Du'et?« spurgte Stine.

»Næ — æ — han gjore ded i Morges, inden ded blev Dav.«

»Sikke da, a Du itte ku' gemme den røde, saa han itte ku' ha' hittet den. Aa, hvor var'et Synd aa Skam a ta' Livet a saa'en et bitte Kræ, der æ saa køn.«

»Ska' vi gaa om bag i Haven aa begrave dem?« spurgte Søren med mandfolkeagtig Overlegenhed. Han var hævet over blødagtig Rørelse i Smaating.

»Du har itte no'en Spade med.«

»Jamen nu henter je' den i Huggehuset. Spring Du om bag Møddingen, aa ind over Havegærdet, saa kommer je med den.«

Søren løb af Sted, Stine samlede de fire døde Kattekillinger i Forklædet, den røde knugede hun moderligt op til sig og klappede den. »Saa køn den æ,« hviskede hun. En pæn Begravelse skulde de sølle Kræ faa. En lille Grankvist, af dem der

vokser som Kors ganske af sig selv, skulde staa paa den lille Gravhøj. — Glemte var Mor, Brusene, og alt det store betroede, hun var sendt af Sted efter.

Henne ved Møddingen holdt Jørgen, Karlen paa Gaarden, og læssede Gødning paa en stor Fjællevogn. Det var saadan tørt og godt Vejr med Barfrost, rigtig tilpas til at køre paa Brakjorden, for nu bar det oppe, ellers skar Hjulene i lige til Navet. Han klappede Læsset til, tog Tømmerne og mindede Hestene en Kende med Piskene om, at de kunde gaa frem med Vognen. De sank i Bagkroppen, og Musklerne blev spændt, inden Møddingsænkningen var taget; da den var klaret, svang Jørgen sig med et rask Sæt op paa Agebrættet foran og svingede i Trav ud paa Vejen. Lige i det samme gjorde Hestene et Spjæt ud til Siden, der skar et ynksomt Skrig gennem Stilheden, Jørgen syntes det lød, som kom det nede fra under Vognen. Med et Ryk standsede han Hestene og sprang af.

Aa Herregud, der laa en lille Tøs klemt fast mellem Vejen og Hjulet. Kysene med Bindebaandene var gledet ned ad Ryggen, det mørke, krøllede Haar tog Vinden i, saa det næsten skjulte det blege Ansigt. Øjnene var lukkede, og den ene Haand laa fast knyttet om en Papirslap.

»Men ded æ jo Skovløberens bitte Stine! Hvordan er Du dog kommet her, Tøs?« — Jørgen søgte saa varsomt som muligt at løfte Barnet op, men det var helt umuligt, et af Hjulene var kørt fast over hendes ene Arm.

»Hvor æ Du, bitte Stine? Je har hittet Spaden,«
raabte Søren henne fra Havegærdet.

»Aa, Gud bedre, Søren, bitte Stine er her, hun
ligger saa rent livløs under Møglæsset. Skynd Dig
ind til Husbond, og kald ham ud, saa vi kan faa
Vognen lettet og draget hende frem.«

Søren maatte dog først helt hen og se, hvad
der var paa Færde.

»Naa, siden Du itte ka' komme af Sted, saa
hold ved Hestene, mens jeg forsøger ene at lette
Vognen.«

Søren sagde ikke et Ord; han blev saa under-
lig kold over hele Kroppen. Han rystede, saa han
knap kunde staa paa Benene, mens han holdt fast
ved Hestenes Hoveder. Underligt tungt gik det
gennem den lille Hjerne: »Ded æ nok min Skyld,
for det var mig, der lokkede hende væk fra Vejen,
da hun skulde til »Brusen«.

»Har hun stødt sig rigtig slemt, Jørgen?« kom
det bævende, halvt hviskende frem.

»Dette herre æ vist saa rent pinende galt. Je
æ bange for, hun har mer end stødt sig. Hun har
nok Brud paa Lemmerne.«

»Hun æ da vel itte helt død?« Nu løb Taa-
rerne i stride Strømme ned over Sørens Kinder,
de efterlod nogle brunmelerede Striber i An-
sigtet.

»Slip Bæsterne, Søren, aa kom her aa tag ved
hende. Nu har jeg lettet Vognen.« Skulder og Ryg
var stemte mod Vognfaddingen, Jørgen bar hele
Læsset, saa han stønnede ved det.

Søren var rask i Vendingen, i et Spring var

han henne ved Hjulet, tog bitte Stine om Livet og fik halet hende hen til Grøftekanten.

»Jørgen — hun æ saa hvid i Ansigtet, — aa, hun æ nok alligevel helt død. Se, hun li'ner Søster Jørgine, da hun laa i Kisten.«

»Jørgen tørrede sindigt Sveden af Panden: »A man dov sku' opleve saa'en en Ulykke,« mumlede han, mens han trak Vejret tungt, inden han tog sig af Barnet, der laa saa stille ved Siden af Søren, som blev ved at stryge hendes Kind med sin lille snavsede Næve.

»Spring nu rask ind efter Din Far,« sagde Jørgen og gav Drengen et Puf.

»Uh — hvor æ'et dog kivsomt, dette herre med bitte Stine.«

»Skynd Dig nu af Sted, Søren. Vi maa ha' lidt Hjælp til at faa hende baaret varsomt hjem. Sig til Din Far, at han ska' ta' et Dækken med sig.«

Søren løb. Jørgen lagde sin Arm ind under Stine for at rette lidt paa Stillingen. I det han løftede hende faldt de fire døde Kattekillinger med et Klask ned paa Jorden.

»Mon ded æ det Skab, der æ Skyld i Ulykken,« sagde Jørgen og sparkede til dem.

Barnet drog et dybt Suk og saa med store, forfærdede Øjne op paa ham.

»Aa Gud ske Tak, der æ da Liv i Dig, bitte Stine. Men sikke dov den ene Arm hænger.«

»Av — av,« klagede hun og lukkede igen Øjnene.

Nu kom Husbonden til. Lille Søren havde paa Vejen berettet ham om Ulykken. Han bredte

Dækkenet ud paa Vejkanten i Taushed, Jørgen lagde Stine ned paa det, og saa tog han og Husbonden fat i hver sin Ende for at bære Barnet hjem. Stine smaa klynkede, Søren stod alvorlig med begge Hænder i Lommerne og saa til.

»Dette er en tung Gang,« sagde Morten Larsen stille. »Hun var saa'en en lille god og køn Tøs.«

»Tror Husbond, der aldrig bli'r Menneske a hende mer?«

»Det er ikke godt at vide. Der skal jo itte meget til for at sla' saa'en et lille Skidt ihjel.«

»Je hverken saa eller fornam no'et, førend je hørte et Vræl inde fra under Vognen,« sagde Jørgen.

»Ja, her hjælper det jo heller ikke at fundere, Ulykken er jo sket. — Nu faar Du, Søren, svinge tilbage med Møglæsset, og saa ska' Du skynde Dig op i Gaarden og faa Kørehestene for Stadsvognen. Vi maa ha' Doktoren fat i en Fart, jeg kør' sæl til Byen efter ham.

Søren fik Hænderne af Lommerne i en Fart, strøg sig over de vaade Øjne med Bagen af Haanden, rettede sin lille otteaarige Krop, tog Tømmerne og svingede sindigt og sikkert Hestene og Læsset rundt om Gærdet og standsede ved Møddingen. Saa løste han Skaglerne, kastede Tømmen op over Hesteryggene og løb i fuld Fart op paa Gaarden for at udføre det, Faderen havde paalagt ham. Vognen skulde nok staa forspændt, naar Far kom tilbage! — Og saa paa en Gang slog det ned i ham, at han vist ogsaa skulde bede om en andens Hjælp: »Kære, rare Jesus, Du faar itte ta' bitte Stine fra mig. Ka' Du itte la' mig beholde hende aa gøre

hende rask igen,« mumlede han henne i Staldens mørkeste Krog.

Da han lidt efter var med til at trække Kørehestene ud, følte han sig som en hel Karl, for nu var han jo noget betroet.

* * *

Inger Marie i Skovløberhuset havde flere Gange været en Vending udenfor Døren for at kigge efter den bitte Stine, der blev lidt længe borte i Dag. Hun plejede ellers at være saa hurtig og paalidelig, naar hun blev sendt til »Brusen«. Det lille Kræmmerhus Bolscher, hun gerne fik paa Købet, var saadan en opmuntrende Spore for hende til at skynde sig hjem, for hun skulde jo altid dele med Mor.

Der lød tunge Trin udenfor, Inger Marie skyndte sig igen ud i Forstuen for at kigge, — det var jo saa løjerligt med de tunge Skridt, naar hun ventede at høre bitte Stines smaatrippende Træskotrin.

Men Jøsses dov, det var jo Morten Larsen, Bonden fra Gaarden deroppe, — og hans Karl, Jørgen, der famlede ved Dørlaasen! Hvad var mon det, de slæbte saa tungt paa? — I—i—dog, det var jo et Dækken de bar imellem sig, og i det laa en stor Byldt, hvorfra der lød en sagte, jamrende Klage. — Inger Marie maatte støtte sig til Dørkarmen for ikke at segne om.

»Hvad har I dog gjort ved min lille Tøs?« kom det stønnende frem.

»Ja, det maa Du nok spørge om, Inger Marie, for dette herre er saa grumme sørgeligt,« sagde Morten Larsen stille.

»Hun kom ind under Møgvognen, — aa je vidste itte ded Gran a'et, førend je hørte et Vræl, aa saa Hjulene var gaet over hende,« sagde Jørgen ligefrem, uden mindste Forsøg paa medfølelse Nænsomhed ved Meddelelsen af Kendsgerningen. Men fra hans gode, trohjertede Øjne lyste alligevel den dybeste Sorg.

Varsomt lagde de Barnet paa den store Dobbelt-seng, og med stive uvante Hænder løsnede de to Mænd, saa godt de kunde, Knyttetørklædet og Trøjen paa bitte Stine. Barnet slog Øjnene op, saa Moderen og Jørgen staa bøjet over sig. Et lille Smil gled over hendes Ansigt, hun drog et dybt Suk og sagde:

»Jørgen ku' it' gøre ve'et, Mor. Je bras li'e i Møjet, da han kørte frem. — Nu æ'et godt, je æ kommet hjem te' Dig, Mor, — Du maa itte være vred for ded, a je itte kom i Brusen.« Hun lukkede Øjnene igen og jamrede sig, idet Bevidstheden atter svandt.

»Nu kører jeg alt hvad Remmer og Tøj kan holde efter Doktoren,« sagde Morten Larsen, idet han gik. Lidt efter listede Jørgen af Sted for at hente bitte Stines Far, der var paa Skovarbejde i Hegnet.

»Aa min lille Tøs, — min lille Tøs,« jamrede Moderen, mens hun sad ved Sengen og ventede i Dødsens Angst paa Doktoren og Manden. Hans Peter kom først. Det sidste Stykke Vej var han

løbet med Træskoene i Haanden, for at det kunde gaa fortere.

»Hun æ da vel itte død?« spurgte han stak-aandet, da han stod i Stuen.

»Næj,« lød det klart og bestemt fra bitte Stine i den store Dobbeltseng.

»Vorherre ske Tak, a Du da ka' svare for Dig sæl.«

»Sikken Ulykke — sikken Ulykke li'e nu op ad Julehelgen til,« stønnede Inger Marie.

»Kanske ded itte æ saa slemt endda,« trøstede Hans Peter, idet han strøg den lille, snavsede Haand, der stak frem over Dynen.

Men det var slemt! Da Doktoren fik undersøgt Barnet, viste det sig, at den venstre Arm var brækket paa to Steder og endda knust paa et Stykke under Albuen. Han lagde en foreløbig Forbinding og meddelte, at han fandt det nødvendigt, hun blev ført ind til Rigshospitalet i København, for at det ved Røntgen-Fotografering kunde afgøres, om hun skulde beholde eller miste Armen. »Der maa jo gøres, hvad vi kan for at redde den lille kønne Pige fra at blive Krøbling,« føjede han til.

Det Ord »Krøbling« skar som en Kniv igennem Inger Marie og Hans Peter. Om der saa skulde ofres alt til Hvid og Skilling, hvad de ejede, skulde der gøres, hvad menneskelig Magt formaaede, for deres lille Tøs.

Med bitte Stine i Favnen kørte Hans Peter i Doktorens Vogn til Stationsbyen, og samme Aften laa hun i en af Rigshospitalets Pavilloner.

Armen blev fotograferet, det viste sig at være

et stygt Brud, men nu, da hun solidt og godt blev »gibset ind« haabede Professoren, Armen kunde reddes. De første Dage var drøje baade for bitte Stine og hendes Far. Trofast sad han ved Sengen, saalænge han kunde faa Lov til at være hos hende. Hendes Lidelser og hjerteskerende Graad uddybede Furerne i hans Ansigt.

Saa klarede det endelig og Smerterne tog lidt efter lidt af.

Først laa bitte Stine taus og iagttog med undrende Øjne den ny Verden hun var kommet ind i. Det var jo noget helt andet, end det hun var vant til. Saa kom Munden lidt efter lidt paa Gled, og hun udtalte sine Meninger om alt, hvad hun saa og hørte, med en Aabenhjertethed, der til Tider helt forbløffede Omgivelserne. Den lille Pige i uforfalsket landlig Renkultur blev snart alles Yndling. Professoren havde altid saa god Tid, naar han ved Stuegangen standsede ved hendes Seng.

»Du er en Knop — og en stor Pige,« sagde han den første Dag, der var faldet lidt Ro over hende, efter at Smerterne var hørt op.

»Je hedder ellers bitte Stine,« svarede hun alvorlig korrigerende.

»Om Forladelse! Saa siger vi herefter bitte Stine. Skal vi saa være gode Venner?«

»Ja — a — ka'ske. Hvis Du vil la' min Arm være, aa itte røre ved'en?«

»Jeg skal ikke røre den hverken i Dag eller i Morgen eller i mange Dage.«

»Ja, saa ka' je nok li' Dig. Men alle de andre

hvidtede Mandfolk, som bare staar aa glor, dem ka' je itte li'. Di ka' godt gaa deres Vej.«

»Forsvind,« sagde Professoren leende, — og saa forsvandt de til næste Seng. Bitte Stine lo og holdt fast paa Professorens Haand.

»Du maa itte gaa. Je vil snakke med Dig.«

Professoren maatte lægge Hovedet helt ned til hende:

»Naa, bitte Stine, — hvad er det saa, Du har paa Hjerte?«

»Je ka' itte li' di Tossestreger.«

»Hvad for Tossestreger,« gentog han forundret.

»Di her Tossestreger« — gentog hun bestemt og haardnakket.

Professoren saa spørgende paa Sygeplejersken.

»Jeg forstaar ikke, hvad hun mener.«

»Det er Temperaturen. Hun kalder det for Tossestreger, naar vi ta'r den,« svarede Sygeplejersken.

»Saa faar Du være fri for de »Tossestreger«, Du er jo feberfri,« svarede Professoren leende.

En anden Dag spurgte Professoren, om bitte Stine ikke syntes her var helt godt og fint at ligge?

Stine tav længe haardnakket, kun hendes skælmske Øjne spillede i Hovedet:

»Forsvind,« raabte hun, og gjorde med den raske Arm en rund Bevægelse imod Kandidaterne, der stod om Sengen.

»Professoren har da Glæde af det begavede Barn,« sagde Reservelægen, idet han med Flokken efter sig gjorde kort omkring og gik.

Professoren maatte vende sig for ikke at le højt:

»Naa, synes Du saa om at være her?«

»Ja — a — saamænd,« sagde Stine og saa sig med Kendermine omkring. »Her æ næsten li'esom hjemme i vor Stald. Der har vi osse Baase til den Brogede, aa Blissede, aa Gine, aa Roselinde aa ded stjernede Øg.«

»Baase,« gentog Professoren og saa sig skoggerleende om. »Ja, der kan være noget i det med »Baasene«. Men hvem er Gine og Roselinde?«

»I — i — ved Du itte ded? Ded æ jo vor Grisseso aa saa Kvien. — Men saa fint, som i vor Stue derhjemme, ded har I ded nu itte her.«

»Hvad har I da i Jeres Stue?«

»Ja, se ded ku Du nok li' a faa at vide. — Ve' Du la' være med a røre ved min daarlige Arm, ska' je si'e ded?«

»Jeg skal ikke saa meget som se til den Side, hvor den er.«

»Jamen nu skæver Du Dig jo helt vindøjet, bare for a glane etter den.«

»Vi kan jo lægge Lagenet over den, — saa, er det nu godt? Hvad har I saa i Stuen derhjemme?«

»Vi har en Komode med en stor blank Kaffe-kande paa. Aa vi har en Dragkiste med rød-blomstrede Kopper paa. Aa vi har en Slagbænk til a trække ud, — den ligger Bedste i, naar hun kommer paa Besøje, — aa vi har Balseminer aa Geranier i Vinvet, aa en stor rødbrøget Hankat i Kakkellovns-krogen, som hedder Misse-Mons.«

»Det var ikke saa lidt, alt det, Du har derhjemme, og som vi ikke har.«

»Næ, ded æ itte saa farligt mejet I har, — aa vi har ellers mejet mer innu,« sagde Stine stolt.

»Du ska' snart komme igen,« raabte hun, da Professoren gik.

Og det hændte ikke saa sjældent, han efter endt Stuegang gjorde sig en lille Vending derind og stak et Æble eller en Appelsin til hende.

En Gang imellem blev Stine træt, der var saa mange, der gerne vilde have hende til at snakke løs. Hendes uforfalskede sjællandske Maal morede.

»Aa, ku' I itte snart holde Kajen, for nu ve' je' itte høre paa Jer Sludder,« sagde Stine en Dag højt og tydeligt ud i Rummet under Besøgstiden.

En ældre københavnsk Dame følte sig krænket og tog opdragende Ordet med en Tilrettevisning.

»Saadan maa en lille Pige ikke sige til fremmede Damer.«

»Jamen, hva' ska' je da si'e?«

»Vær saa venlig at tie stille, for nu er jeg træt, saadan hedder det.«

»Je forstaar slet itte den Madam, Far,« hun saa hjælpeløs op paa Hans Peter.

Faderen klappede hende paa Kinden: »Du ska' se, bitte Stine, at Du bli'r nok ligesaa københavnsk i Mundlæret, som alle disse fine Fruentømmere her. Men saa ka' vi itte forstaa Dig, naar Du kommer hjem igen til vort.«

Stine saa troskyldig op paa Faderen, rystede paa Hovedet og sagde: »Du ska' itte være kiv i'et,

Far. Je kommer nok til a snakke dansk igen, naar je kommer tilbaves til Jer.«

Sygeplejersken og bitte Stine var blevet rigtig gode Venner. Hun gav hende Blomster og pyntede hende med røde Silkesløjfer i de mørke Krøller. Stine saa sig i Spejlet og lo saa det klukkede.

»Nu æ je li'e saa fin som Søren's Valdine der-hjemme, den bandt vi osse Sløjfer paa Rompen.« Hun rystede paa Hovedet, saa Haaret stod i vildt Pur om hende.

*   *   *

Dagene gik, og det blev Jul. Paa Hospitalet, som alle Vegne, var der Travlhed.

»Vi skal have det saa fint med Juletræ, Blomster og Juleknas. Kønne Julesalmer skal vi synge for Dig,« sagde Sygeplejersken til bitte Stine.

»Juletræ kender je itte nov'et te'; men je vil nok se'et, for saa ka' je da si'e til Søren, naar je kommer hjem, a je har væt med te li'e saa mejet som han. For han var saa kry aa storsnudet, bare forde han var med te Skolemesterens Julestads. — Ellers ka' min Mor nok sæl synge for mig. Du kender nok itte den om »Grisen, der brak sit Laar«, den ka' min Mor synge. — Eller den om Skolelærermadammen, som Søren har lært mig!«

Nej, de kendte ikke disse Viser, de vilde saa forfærdelig gerne høre dem.

»Kanske bitte Stine vilde synge for dem?«

Og Stine satte i:

Madammen ka' itte udi Haven gaa
uden Parasol, Paraply aa Handsker paa,
för hu—un æ ban—ge, a Solen den ska'
spolere den ægte blaa Næse hun har.

Og saa den om Grisen, vilde de ogsaa gerne have.
»Næ, den ve je itte synge, je ka' den godt,
men min Mor ska synge den. — Kommer min Mor
itte snart?«

»Jo, Din Mor kommer i Morgen.«

»Der æ nok længe te i Maaren,« sagde Stine
og sukkede dybt.

»Du skal blot sove en Gang til, saa kommer
hun.«

»Ka' je lide paa'et?«

»Jeg plejer jo ikke at narre Dig,« sagde Syge-
plejersken.

»Aa nej — Du æ itte væst til'et. Men Du ku
nu osse bare prøve paa a narre mig med min Mor.«

* * *

Bitte Stine sov ikke saa godt og trygt lille
Julenat, som hun plejede. Der var kommet Uro
og Længsel over hende. Hendes egen Mor skulde
jo komme, og saa havde hun dem jo begge to —
Far og Mor — det bedste hun ejede i hele Verden!
Det var ikke saa underligt, at hun vaagnede tidligt,
længe førend det blev Dag.

»Mor,« hviskede hun — »Mor, nu har je sovet!
— Hvor æ min Mor?« Graaden sad hende i Halsen

Vaagekonen listede hen til Sengen og tyssede paa hende. Hun maatte da ikke vække de andre i »Baasene«.

For første Gang græd bitte Stine, det helt gispede i hende. Den lille Tud borede hun dybt ned i Pudsen:

»Saa — har — I — jo — dov narret mig. Nu har je sovet, aa min Mor — æ her itte.«

»Det er jo Dig, der er vaagnet for tidligt i Dag. Vær nu en god og stille lille Pige og sov igen, saa kommer Din Mor i Morgen.«

»Ded — bli'r — nok — aldrig — mer — Maaren,« hviskede Stine. — Lidt efter sov hun dog igen.

Da Stuegangen var forbi, kom Inger Marie for at se til sin lille Tøs og holde Jul med hende, og det blev saadan en køn og fredfyldt Julefest baade for hende og Hans Peter, for Professoren havde meddelt dem, at bitte Stine fik sin Førlighed igen.

Og bitte Stine selv var den gladeste af alle. Mor sad med den lille raske Haand i sin og fortalte om det stjernede Øg, Roselinde, Gine og Misse-Mons, der nu gik derhjemme og bare ventede paa bitte Stine. Nydelige, røde Æbler rullede fra Tasken ud over Sengen, det var Søren, som selv havde været nede med dem og sagt, at dem skulde bitte Stine have tilligemed det store Kageherte med en Rosin og en Mandel lige midt i fra ham. Stine kluklo og sagde, at Søren var den aller bedste Dreng i hele Sognet.

Da Aftenen kom, og Far og Mor sad paa hver sin Side af Sengen, mens det straalende Juletræ

blev baaret fra »Baas« til »Baas« og tilsidst fik Lov til at staa ved hendes Seng, saalænge der var en Lysestump tilbage, syntes bitte Stine, hun var det lykkeligste Barn paa denne Jord.

Da Julesalmen lød, maatte det da være Englene selv, der sang for hende, saa kønt lød det:

»Fred paa Jord, Fryd paa Jord,
Jesusbarnet blandt os bor!
Engle sjunge om Barnet saa smukt,
Han har Himmerigs Dør oplukt.
Salig er Englenes Sang«. —

»Mor Inger og Far Hans, — nu kigger je li'e ind i Himmerige.«

Bitte Stine lagde Hovedet paa Siden og saa op paa Far og Mor, derpaa hen paa Juletræet.

»Vorherre var os naadig, vi fik Lov til at beholde Dig, bitte Stine,« sagde Hans Peter stille.

SØREN RØGTERS
JULEBUKSER

Stine Søren Røgters kommer hæsblæsende løbende ud paa Perronen, lige idet Toget gaar. Klokken er 7. Det er første Morgentog.

Stine er en buttet Kone paa 45. Hun har et sort Tørklæde bundet om Hovedet, ovenpaa det sidder en flad Skyggehat med et Par Fjer i, som minder om en Høne i Blæst. Ellers er hun i hjemmegjort Hvergarmskørt og graat Sjal. En stor Hankekurv har hun paa Armen. Det øsregner.

En sværlemmet Stationskarl staar og glør efter Toget, som lige gled af Sted.

»Sikke a' Du itte ku' la' Toget bie et bitte Korn endnu,« kom det arrigt fra Stine.

»Æ'et Dig, Stine, der er kørt agterud. Du sku' ha lettet Dig et Par Minutter før. Nu faar Du vente to Timer, inden Du ka' komme med det næste Tog.«

»Saa'en man ska' rende aa tosse her. Hva' ku' nu det ha' ska'et Dig, om Du havde la'et Toget staa, til je var kommet med?«

»Jamen je vidste jo itte en Gang a', a' Du sku' med. Je saa Dig føst nu. Du æ nok et Stadsfruentømmer; — men li'egodt lyser Du itte som en Sol gennem Mørket!«

»Aa Du — Du snakker altid som en Tosse! — Men hvor var'et dog skammeligt, a je itte kom med!«

»Det æ det, je altid si'er, saa'en et bitte Momentum havetter, naar Toget æ gaaet, det æ itte Plasér. Hvor skal Du ellers hen, med Forlov?«

»Je sku' jo til Sandved, til den store Auktion.«

»Æ der Auktion i Sandved i Dav?«

»Ja, ved Du itte det? Det æ over Klædesvarer, — aa saa et Par Tæskeværk, — aa no'et andet Bras.«

»Du sku' ka'ske ha' Dig et Tæskeværk?«

»Ja, Du ka' savtens grine a'et. Det var itte Dig, der kom havetter.«

»Næ, det æ heller itte mig, der ska' køve Tæskeværk, — aa je forstaar osse nok, at den æ grulig gal for Dig, — for sæl om Du kommer med Tog 8,59 herfra til Dalmose, saa ska' Du jo sidde der aa vente akkurat to Timer, inden Du kan knirke a til Sandved. Aa saa blir den da næsten li'eved 12, inden Du naar dertil.«

»Det æ en køn Relighed! Auktionen begynder Klokken 10 med Klædesvarerne, aa di æ nok solgte, inden je kommer derhen.«

»Naa, det æ itte Tæskeværket Du ska' ha'. Det æ kanske Stads til Madammen sæl?«

»Næ — je trænger saamænd itte til Stads. Det æ vor Far, der ska' ha' sig et Par nye Stadsbukser, for de han har, æ saa falig sølle. Søren ka' itte resekere de gamle til Julegildet i Forsamlingshuset, di æ helt tyndslidte bavover, — aa Du ved jo, hvodden han skær'en til Dansen. Næ, paa det Lav, det ka' aldrig gaa godt. Je tore saamænd itte sæl gaa med ham, for je vilde jo sidde i en ævig Beklemmelse for, a di sku' revne. Se

Søren, han æ nu for den Savs Skyld li'eglad, — men det æ da mig, der ska' drages med Skammen, hvissom det gaar galt! Aa nu, da Søren saæn har lagt sig ud i Vinter, tør je itte vove det med di gamle Bukser længer.«

»Det holder je med Dig i. Det æ bedst a være paa den rejtige Side. Men ka' Du nu osse passe a faa Størrelsen, for det æ jo itte saa'en sin li'e Sav, a se dem an, naar de blir raabt op a Auktionariusen lidt paa Frastand. Hva' Nummer har Søren?«

»Se det æ jo det, je itte ved. Det var jo i saæn en Fart, je kom brasende af Sted der hjemme fra.«

»Aa saa kom Du dov forsent.«

»Det behøver Du itte a minde mig om, det æ je klogedes a.« — Stine svingede den brede Ende til Stationskarlen og gik ind i 3die Klasses Venterum. Hun satte sig taalmodig paa Bænken i Hjørnet, foldede Hænderne om Maven og tog sig et lille Blund ovenpaa Anstrengelsen med at komme for sent til det første Tog.

Da hun havde sovet en Timestid skvat hun op ved at Døren smækkede. Det var en stor og bred ung Pige, som kom ind i Ventesalen. Hun lignede en vandrende Bylt, saa mange Klæder havde hun paa. Hun gik ogsaa straks i Lag med at pille Takkelagen af sig, et Par Sjaler og en Rejsekappe, samt løsnede et Tørklæde, der var bundet om Hovedet. Efter omhyggelig at have pakket det hele sammen i en stor Pakke, satte hun en Hat med røde Roser paa Hovedet og glattede omhyggelig Folderne ud paa sin Kaabe.

»Næ — Goddavn, æ'et Dig Lavrine!«

»Goddavn Stine.«

»Ska' Du ud a rejse?«

»Ja, jeg skal til Slagelse,« kom det kort. Hun vendte Ryggen til Stine og kiggede ud af Vinduet.

»Saa ka' vi da følles ad til Dalmose, for je ska' til Sandved.«

»Det kan vi jo,« kom det tvært fra Pigen, der rakte Halsen længere og længere frem for at se ud paa Perronen.

»Du æ ellers kommet i god Tid. Der æ nok en hel Time til a Toget ska' gaa.«

»Det er vi nok to om, for Du er da heller ikke kommet for sent.«

»Jo—o, det æ li'e det je æ.« — Og nu fik Laurine Beretningen om, hvor akavet det var gaet Stine ved at komme for sent til det første Morgentog.

»Jeg er kommet saa tidlig af Sted, fordi Mor skulde ud til Kresten Hendriksens. Og da jeg kunde køre til Stationen, var det jo bedre end at gaa.«

»Naa — saa æ'et galt igen med Grethe Hendriks. Herregud, saa tit det gaar paa der. Det æ nok den tiende, Din Mor ska' ta' imod.«

»Jeg kender ikke Tal paa alle Ungerne der,« vrissede Laurine.

Stationskarlen drev forbi ude paa Perronen. Laurine fik et stærkt Hosteanfald bag Ruderne. Han vendte sig om, og et bredt Grin gled over hans Ansigt, da han stak et Par Fingre op til Huen. Laurine fik paa en Gang travlt.

»Jeg tror, jeg vil trække Vejret lidt udenfor,« sagde hun og smuttede ud af Døren.

»Naa saa'en,« sagde Stine og kiggede ud af Vinduet. Hun fik lige set de røde Roser forsvinde med Karlen ind i Blokhuset.

»Saa det æ Jørren Nilen, der skal være vor Jordmors Svigersøn, — ser man det,« mumlede hun og blev helt oplivet ved at have opdaget denne Nyhed.

Hun satte sig hen i Krogen og optog sit Blund i al Fredelighed. Laurine gav sig god Tid, og da hun endelig kom tilbage lidt før Toget skulde gaa, var hun baade rød og varm.

»Ska' Du besøje Din Bror i Slagelse?« spurgte Stine.

»Det kan gerne være.«

»Du ska' ka'ske osse ha' Dig lidt Stads inden Julegilderne?«

»Nej — jeg skal op og fotograferes, hvis Du vil vide det.«

»Næ — ser man det. — Der æ ka'ske én, der ku' li' a faa et Billede a Dig?«

»Det kan saamænd gerne være.«

»Bare det saa maa blive et rigtigt nydelig Billede, — for Du æ jo en køn Tøs.«

»Ja, det ved jeg nok!«

Døren smækkedes op, og Stationskarlen brølede ind:

»Toget til Dalmose og Slagelse.«

Stine svingede rundt et Par Gange om sig selv for at finde Kurven, der stod lige ved Siden af paa Bænken.

»Du kunde nu li'e saa godt vente til Tog 10,50, for du kommer itte før til Sandved alligevel,« sagde Jørgen Nilen.

»Næ, Du ka' tro nej, nu je har faaet godt Følle, sidder je itte her længer. Det Stykke, man æ kommet frem, gaar man itte tilbaves. — Aa hvem ved, der ku' ka'ske gaa et Tog, som Du itte ved om, fra Dalmose til Sandved.«

»Ja — Du maa vel ha' et Ekstratog til Tæskværket.«

»Aa, Din Gavflab!« —

Stine kravlede op bagefter Laurine og lidt efter dampede de af til Dalmose.

»Du ka' da faa Tid til at spise Dine Mellem-mader i Dalmose. Men pas nu li'egodt paa, Stine, at Du kommer i det rigtige Tog,« raabte Jørgen efter dem.

»Pas Du Dig sæl, saa ska' je nok passe mit,« fik han til Svar.

Laurine var ikke meget for at snakke. Hun satte sig op i Hjørnet af Kupeen, lukkede Øjnene og gabede. Paa alle Stines Spørgsmaal gad hun næppe svare.

Saa naaedes Dalmose, og i to stive Klokke-timer ventede Stine paa Toget. Men saa kom hun da ogsaa i det rigtige Tog ad Sandved til.

Da hun naaede Auktionslokalet, var det lige paa Held med Klædesvarerne. De sidste Par Bukser blev raabt op, — og det var saadan et Par kønne graastribede, en hel Øjenslyst at se, da de hang og dinglede, mens Budene svirrede.

»4 Kroner er budt — og en halv —, 5 Kroner — 5 Kroner — og en halv — — 6 Kroner — og en halv — — ingen bedre?«

»Aa en halv,« kom det hæsplæsende fra Stine.

Hun blev altid saa løjerlig stakaandet og rystende paa Stemmen, naar hun var paa Auktion og bød.

»6 en halv — det er meget for lidt for saadanne Stadsbukser. Vi maa bedre op — læg Mærke til, at de er strivrede, — og det er det sidste Par!« —

»7 Kroner,« lød det fra den modsatte Side af Lokalet, hvor Stine stod.

Det gav et Stød i Stine: »Aa en hal,« gispede hun. Ham, der bød, nikkede kun.

»8 Kroner er budt. Vi maa bedre op,« kom det fra Auktionarius.

»9« — raabte Stine og tørrede en Dryp fra Næsen og Sveden af Panden.

»Det var ret — ingen Halveren! — Ingen bedre? — Første — anden — — tredie Gang,« — Bum! Hammeren faldt. Stines Helkronebud havde taget Pippet fra ham i den anden Ende af Salen.

»Det er Stadsbukser. En flot Julegave til Manden,« sagde Auktionarius.

Stine fik Bukserne og betalte dem kontant i Smaaskillinger. Hun havde været længe om at spare sammen til denne Hædersgave til hendes Søren. Men Søren skulde dog ikke nedsættes, det kom ingen ved, at hun betalte dem.

»Næ — det æ itte no'en Julegave. Søren betaler dem sæl,« sagde hun, idet hun nænsom strøg hen over dem og lagde dem omhyggelig sammen i de pressede Folder. — Men hvor de dog fyldte lidt! Da hun spændte dem ud over Maven paa sig selv, naaede de kun halvvejs. I Tankerne tog hun Maal af Sørens brede Vom, — hun begyndte

at faa Betæneligheder. Hun krængede dem for at se, om der var noget at lægge ud af, — ogsaa det Haab bristede.

Men hvorfor gøre sig Bekymringer, førend det var nødvendigt. Det kunde jo gaa bedre, end det saa ud til.

Nu da Handelen var gjort, faldt der mere Ro over Stine. Saadan en Auktion var da rigtig saa fornøjelig. Denne Kriblen og Krablen, naar man bød, var ikke til at staa for. Da al Braset kom frem, maatte Stine have den Fornøjelse at byde en Gang imellem, nu hun en Gang var kommet her. For en Krone fik hun en dejlig Kasse med Ragelse. Der var en Hammer uden Skaft, en rusten Knibtang, en hel Masse Søm, to hankeløse Kander, en Thepotte uden Tud og hele 6 gamle Metal-spyttebakker.

Kurven var nu blevet fuld, og Stine listede af over mod Stationen for at se, om der ikke gik Tog ad Dalmose til. Hun var stadig »heldig«, Toget brusede af, lige som hun naaede Perronen.

»Nu faar je da gode Stunder til a spise Mellemmaderne,« sagde hun. Og der blev rigtig god Tid, den blev saa lang, at hun nær aldrig fik Ende paa den. Hun gik op og ned ad Sandved Gade og talte Husene. Der var lige akkurat 27, inden Vejen svingede. 3 store Købmænd, og nydelige Udsalg med pyntede Hatte, dertil Skræderbutik med Billeder i Vinduerne af fine Kavallerer, der kunde sige Sparto til Greven selv paa Basnæs, — Jordemoder, Bager, Skomager og Cyklehandler — — jo, jo, Stine fik lært Byen at kende baade paa Kryds og tværs!

Alt faar jo en Ende. Kl. 7,12 om Aftenen kom hun af Sted til Dalmose. Der traf hun Jordemoderens Laurine, som ogsaa skulde med Skelskør-toget.

»Saa mødes vi nok igen, Laurine?«

»Det ser ud til'et.«

»Ska' vi sla' Følle a Tjæreby til?«

»Det kan vi jo.«

De kom op i Kupeen, Stine krammede sit Køb ud og fortalte vidt og bredt om, hvordan alt var forløbet i Sandved. Laurine var ikke særlig oplagt til at snakke, Stine fik kun korte og mutte Svar.

»Vil Du ha' en Spytbakke, — saa har Du da lidt a sætte Bo med?« —

»Aae — ellers Tak!« — — —

»Jo vel ska' Du ha'en. Det æ jo itte no'et a snakke om. Du ka' jo gi mig et a Dine Fotografer i Stedet ved Lejlighed? — Hvodden gik det Dig hos Fotografen?«

»Det ved jeg ikke.«

»Det var da løjerligt. Fik Du itte Pladen a se?«

»Jeg blev slet ikke fotograferet.«

»Hva' si'er Du. — Blev Du itte ta'et a?«

»Næ — æ, — man skal da ikke la' sig byde alting, fordi man er fra Landet a.«

»Bød han Dig no'et, — han, Fotografen?«

»Ja, det kan Du tro, han gjorde. — Jeg var ikke før kommet ind af Døren til ham, førend han sa'e: »Vil De ta' Tøjet a.«

»Næ, gu' gør jeg ej,« sa'e jeg. Men han lod

som ingenting, grinede, stillede mig op foran sig og gloede paa mig.

»Maa jeg se Deres Profil?« sagde han. Den var mig li'egodt for stram: — Utuske, sa'e jeg, og saa gik jeg.«

»Ja, det var rejtig. Saa'en ska' de ha'et, de Kale inde i Byen, som vil spille Halløj med Jer Tøse fra Landet a.«

Laurine blev atter taus og satte sig til at se ud i Mørket gennem Vinduet. I Mulm og Mørke naaede de Tjæreby Station. Jordemoderen var der for at tage imod Datteren. Laurine fik kun lige Tid til at smutte ind i Blokhuset og hente sin Bylt med Rejsetøjet, som Jørgen Nilen havde forvaret for hende.

»Dette her æ ellers itte efter Aftalen,« sagde han, idet hun strøg forbi ham.

»Du faar komme ud til vort paa Søndag,« hviskede hun tilbage.

»Naa — fik Du saa Bukserne til Søren,« spurgte han Stine.

»Ja, vel fik je dem. Det var de sidste, der blev raabt op; men je tror nok, det var de aller-kønneste. — Naar bare de nu æ store nok, for ser Du, der var itte no'et a vælle imellem. Je gav saamænd 9 Kroner for dem, foruden Salarium.«

»Det var mange Penge, Stine — aa sæt nu, de itte passer!«

»Je har jo mine Betæneligheder ved'et, for Søren æ jo lidt bred bavover. — Hør, Jørren Nilen, Du ku' ta' aa stikke i dem, saa ku' je li'esom ta' et Skøn over dem?«

»Jamen Søren æ da dovvelt saa tyk som je.«

»Aa — det æ nu for mejet savt. Men hvissom de nu æ for store til Dig, passer de nok Søren. Du faar gøre mig den lille Villighed aa stikke i dem, ovenpaa de Du har paa.«

»Ja, den Tjeneste ka' je nok gøre Dig.« Han stak i Bukserne ude paa den nu øde og tomme Perron.

»Krik — Krak —« sagde det i Bukserne, da han var kommet i dem.

»Hov — hov, Jørren, ta' dov saa jævnt a'et. Du maa da itte sprænge mig de nye Bukser. Kom i Hu, de har kosted 9 Kroner foruden Salarium.«

»Det vil knive for Søren a komme i dem, — for je æ bange for, je aldrig kommer a dem igen. Se her, de sidder saa stramt som et Aaleskind,« sagde Jørgen Nilen.

Stationsforstanderen raabte i det samme paa Karlen. Han skulde hen og udlevere noget Fragt-gods.

»Nu kommer je — nu kommer je.« Han løb ind paa Stationen, Stine bagefter:

»Pas paa Bukserne, — pas nu godt paa dem, Jørren, — husk de har kostet 9 Kroner« — —

»Foruden Salarium,« brølede Jørgen tilbage.

De efterspurgte Kasser blev trukket frem, — men den Anstrengelse taalte de nye, fine Bukser ikke. Krik — Krak, sagde det igen, og dermed slog de en Revne over Jørgens brede Del. Det gjorde nu ikke saameget for Velanstændighedens Skyld, der var jo et Par andre under. Stine blev

bleg, da hun saa den store Flænge, med den røg hendes sidste Haab om, at Søren kunde være i dem.

»Aa Herregud, hvor æ'et dov Synd for Julegildets Skyld,« sukkede hun.

»Du glemmer de 9 Kroner, foruden Salarium.«

»Ja, det æ baade vist og sandt.«

»Godt var'et da, der blev Tid til at faa Mellemmaderne ned baade i Dalmose og Sandved. — Aa saa al det nydeli'e Postelin Du har i Kurren, — jo Du har rejtenok skudt Pappegøjen ved at komme til den Auktion.«

»Din Gavflab, Du ska' nu osse altid gøre Nar.«
Stine svingede rundt for at gaa.

»Stop et lille Korn, Stine. Da der maa Dункraft til for a faa Bukserne a mig igen, æ'et saa itte bedst, je beholder dem? Ska' vi handle om dem? Hvis det kuns æ i Sømmen, de æ rendt op, gi'r je 4 Kroner for dem. Men æ'et en uoprettelig Skade, de har faaet, saa maa Du skikke Bud etter dem i Morgen.«

Stine tog et kyndigt Syn over Skaden.

»De æ revnet paa tværs,« sagde hun, — »Du ka' beholde det Bras, for være til Grin hos Søren, naar je kommer hjem, det vil je da itte.«

Hun svingede ud med Tørklædet om Hovedet, Hatten ovenpaa, — en Kende mere paa Snur — Kurven paa Armen, hele Takkelagen paa Stine var kommet i det stærkeste Oprør.

»Bare Du itte fortryder det,« raabte Jørgen efter hende.

»Hold Kæft!« lød det langt nede fra Vejen.

FARVEL, SOGNEFOGED

Sognefoged Hans Peter Jensen er naaet en lille Lunte over Støvets Aar. I mangfoldige Aar har han været Enkemand; nu sidder han lunt inden Døre, paa en Slags Aftægt, hos sin Datter og Svigersøn.

Det ser ud til, som det er Svigersønnen, der styrer Bedriften; — men Gud og Hvermand ved, at ikke et Læs Halm eller en Gris bliver solgt, uden at gamle Sognefoged Hans Peter Jensen har givet sit Minde til det og bestemt Salgssummen.

De bedste og luneste Stuer i den store Gaard bebor Sognefogden. Herfra regerer han, som en lille Konge, — men alt gaar stiltfærdigt, jævnt og blidt, — for gamle Hans Peter Jensen har en Villie, der i Kraft af dens sejge Stædighed bliver respekteret; al Udenomssnak undgaas. Den Gamle har sagt det og det, og derved bliver det! —

Han er af godt Helbred, stærk som en Bjørn, til Systemskifte, saalangt menneskeligt Øje rækker, er der ingen Udsigt. Hans Aandsevner er i bedste Orden, naar det gælder en Handel. Ellers ynder han stiltfærdig at udtrykke sig saaledes:

»Ak ja, hvad skal man sige til det. Man bli'r jo gammel og aflægs nu.«

Hans Peter Jensen er langtfra aflægs. Hverken nu eller forhen er han kommet sovende til sine mange Penge. En gammeldags og fornuftig Drift af Gaarden bar ham støt og sikkert fremad. I de yngre Dage var han en stridbar og ubehagelig Nabo, der stadig laa i Proces om Skelmærkerne. Listig som en Ræv og stædig som faa fik han altid Ret, enten den saa tilkom ham eller ej. Naboerne solgte hellere deres Ejendom til ham, end Aar ud og Aar ind at ligge i Klammeri med ham. Hans Maal var at udvide sine Besiddelser, og det lykkedes saa godt, at det i Regelen havde Udseende af, det var ham, der var Folks gode Forsyn, ved at ordne alt paa bedste Maade for dem. Naar han ved sejt Ihærdighed havde faaet købt Prioriteterne op og gjort en rigtig god Ejendomshandel, var han rørende blid, talte saa vennetsælt og godt, at Sælgeren ikke kunde andet end sige ham Tak til.

Kun ganske stilfærdigt og afsides Mand og Mand imellem hviskedes der om, at han i Grunden var en gammel gedigen Rævepels og Krakiler.

Som Kreatur- og Hestehandler var han godt kendt, særlig paa disse Handler havde han øget sin Formue, — for Kender som han var, var det ikke let at snyde ham; — derimod kunde han, med sit gode og vederhæftige Smil saa let tage andre ved Næsen, men altid paa en Maade, saa der ikke kunde gøres Ansvar gældende overfor ham. Han havde, som Ræven, altid to Udgange aabne.

Som Rigdommen voksede, og hans Bedrift udvidedes, øgedes ogsaa Magten og Indflydelsen. Han blev valgt ind i Sogneraadet, blev Vurderingsmand,

Amtsraadsmedlem og tilsidst Sognefoged. 25 Aars Jubilæet i den sidste Værdighed gik der endnu to Aar efter Ry af. Det var et tre Dages Gilde med Overflod af Gaver og Adresser — for ikke at tale om Dannebrogskorset, det han jo var selvskreven til! Det kreperede ham blot, at han ikke var bleven Ridder, — men det kunde jo komme, »med Guds Hjælp — i næste Omgang,« som han udtrykte sig, »for hvad har man ellers et folkeligt Ministerium til?«

Naar man traadte ind i Sognefogdens Kontor maatte man rigtig beundre de skønsomt valgte Billeder paa Væggene. Af Olietryk fandtes der kun to, et af Fredrik d. VII og et af Grundtvig, — det sidste var dog nu blevet fjernet, efter at der var kaldet en Missionspræst til Sognekirken. — Hæderspladsen over Sofaen indtog et stort Litografi af *Isak der velsigner Jacob*. Man ser den blinde Patriark famlende gribe om de med Gedekid-Skind omvundne Hænder, mens Esau nærmer sig fra det fjerne. Ved det Billede dvælede Sognefogdens Øjne altid længe. Hvor usigelig mange Vanskeligheder og nærgaaende Bemærkninger ved de højstemte, aandelige Diskussioner her i Stuen, havde det Billede ikke klaret. Naar der saadan ved et godt Lag til en Kaffe-Punsch eller dobbeltvæget Toddy og en lang Pibe samtaledes om Livets største Spørgsmaal — eller om Ret og Uret i Almindelighed blandt Menneskene, saa pegede Sognefogden kun med Pibe-spidsen op til Billedet og sagde:

»Ja, Godtfolk, se nu blot til ham der, vor gode, gamle Patriark Jacob. Han var nu li'egodt en knøv Ka'! Det var sikkert efter mange Kampe

og svære Overvejelser, han snød sin Bro'r, Esau. — Men det sku' til — det sku' til, si'er jeg, for Vorherre havde jo en Hensigt med det! — Aa, saa'en gaar'et jo osse immer vos Mennesker. — Der ka' jo ske en lille Uregelmæssighed i Handel og Vandel, — men hvem ved — hvem ved — det sku' ka'ske til! Herrens Veje er uransagelige, det maa vi erindre vos.«

Det ejegode Blik og overbærende Smil, hvormed dette blev sagt, forfejlede ikke sin Virkning, — for hvem turde vel sige sig fri for at have gaaet en Smule paa Akkord med Samvittigheden? —

Jo, det skulde siges, gamle Sognefoged Hans Peter Jensen var en god Mand, der forstod Kunsten at holde *status quo* baade overfor Verden og overfor Vorherre. Ingen kunde sige ham paa, at han ikke holdt sig Skriftens Ord efterrettelig ved at give Kejseren, hvad Kejserens var, og Gud, hvad Guds var. Naar han gav, stod der rigtignok lidt Blæst af det i de stedlige Blade og Mand og Mand imellem, selv bøjede han beskedent Hovedet og sagde:

»Vorherre har væt mig en god Mand, — ja, hvad saa, — saa er det da kun ens Pligt at gøre lidt til Gengæld. Man maa da tænke paa at samle lidt Liggendefæ hinsides. Det æ jo ret aa rimeligt, a' den som meget gives, og haver no'et a' undvære.« — Et dybt og inderligt Hjertesuk sluttede gerne denne Tirade. Tommelfingrene løb nogle Omgange rundt i de foldede Hænder over hans tykke Mave, de milde Øjne stod godlidende fulde af Vand i Rørelse over alt det gode, han saa sig i Stand til at udøve.

Da den nye Missionspræst kom til Egnen, fandt han baade velvillig og god Modtagelse hos Sognefogden, — for saadan kirkeligt set, var det dog bedst at følge med der, hvorfra Vinden blæste! At have lidt Farve over sig, var ingen Skade til. »En skønne, opbyggelig Tale,« sagde Hans Peter Jensen, naar han vaagnede op efter Prædikenen fra det Blund, han ufravigelig tog sig hver Søndag i Kirken.

Der var kun én Mand i Sognet, som Sognefogden ikke rigtig kunde mestre. Det var en anden Embedsmand, Skovfoged Thomas Nielsen fra Vestervang, — Statsskoven, der Vest paa dannede Grænsen for Hans Peter Jensens Ejendom. Skovfogden havde saadan et lunt Sideblik og et rigtigt krakilsk, haanende Smil skævt i Mundvigen, naar han i Embedsmedfør stødte sammen med Egnens gode Mand, Sognefogden. I Reglen gjaldt Besøget lidt for nærgaaende Plaffen i Skovbrynet, naar en af Sognefogdens Folk »klippede« en Hare eller et Stykke Vildt, — eller det var en Paamindelse om, at hans Køer skulde holdes fra Skovens Enemærker.

I Dag kom Skovfogden igen med Tilhold om at holde Ungkvæget fra Skoven.

»Næ, se dov til det Skab, æ't nu rendt derind igen. Du faar da være a' den Godhed, Skovfoged, aa have mig undskyldt. Je ka' dov itte sæl være allevegne; — aa nu om Stunder ka' man jo aldrig stole paa ens Folk.«

»Jamen Du kan jo enten gi' Ungkvæget en Hyredreng, eller la' dem staa i Tøjr!«

»Det ska' osse ske, Skovfoged. Bare lidt

»Gemenhed« overfor mig. Vi Mennesker maa da være taalmodige overfor hinanden. Herregud, husk paa je æ lidt tilaars, — saa'en lidt aflægs, — det kniber med Hukommelsen, ska' je si'e vos.« — Sognefogden saa saa tillidsfuldt op paa Thomas Nielsen, at det kunde røre en Sten. Men Skovfogden rørte det ikke. Smilet i Mundvigen blev tilmed lidt skævere, og Gemytligheden ligefrem lyste ud af de plirende Øjne.

»Saa din gamle Farisæer og Rævepels tror, Du kan faa mig til at gaa paa den, at Du er aflægs? Næ, den der skal hamle op med Dig i Drevethed, skal nok staa tidligt op.« Dette var sagt i en godmodig, gemytlig Tone, der ikke helt var beregnet paa at fornærme Sognets Øvrighed, — men dog med en Underbund, der lod ane Skovfogdens rette, ærlige Mening.

Sognefogden holdt ikke af denne Vending. Tilsyneladende godmodigt spøgende slog han ind i samme Tonart.

»Jeg tror alligevel, Du æ staaet op for en vis Mand fik Sko paa, — og nu vil se at komme bag paa den gamle Sognefoged. Immer ska' vi gamle holde for, naar vi ikke ka' hamle op med Jer unge i Kæften.«

Her foldede Sognefogden Hænderne front over Maven, sukkede dybt, forandrede blidt og front Taktik, idet han gik over til Angrebssiden:

»Det huer mig nu ellers ikke, Du bruger det stygge Ord *Farisæer* om mig. Jeg æ hverken Skriftklog eller Farisæer, ska' jeg si'e vos.«

»Jo, saagu er Du skriftklog, Sognefoged, —

allenfals naar det gælder en Proces med Naboerne om Skelmærkerne. — Men godt Ord igen, saa stryger vi Farisæeren, og la'r Rævepelsen gaa for det han er. Ingen skal sige mig paa, jeg ikke er til at komme overens med. Jeg ved jo nok, at siden vi fik den ny Præst, Du med ham som Mellemand har købt Dig et lille kønt Borgerskab i Himlen, — men det faar nu alligevel ikke afholde Dig fra at gøre Ret og Skel mellem mit og Dit. Græsningen inde i Skoven hører nu til *mit* Embede, og der skal Du holde Dit Kvæg fra.«

»Sikke Du dog taler, Skovfoged. Hvor æ I unge kaalhøje. Den ene Tjeneste ka' jo være den anden værd. Du ved jo, jeg ikke æ den Mand, der ser smaat paa Tingene. La' vos ta' saa jævnt a'et. Sid nu ned, aa faa en Bid Brød med. Kanske et Alvorsord til saa'en en gudsforgaaen Krop som Du kan falde i god Jord.«

»Aa ja, saamænd,« sagde Skovfogden og satte sig ved det veldækkede Bord. »Naar et godt Ord falder paa et godt Sted, siger man jo, der kan spire Velsignelse af det,« føjede han til, mens han gik i Lag med en lækker halv Kylling. Sognefogden fremsagde en kort Bordbøn, dette kom saa overraskende for Skovfogden, at han lod sig imponere, slap Kniv og Gaffel og foldede Hænderne under bøjet Hoved et Øjeblik.

Denne lille Sejr gav Hans Peter Jensen Aandens Flugt under Vingerne, saa han nu med mild, stilfærdig Kraft kunde udvikle sin Livsanskuelse om alle de store Spørgsmaal vedrørende et fromt og velført Jordeliv, og en salig Død i Herren, — ved

diverse Drammer og fed, solid Mad. »Vaager og beder, for Øksen ligger ved Foden af Træet, Skovfoged, husk immer paa det,« sluttede han.

»Der staar ogsaa i Skriften, man ikke skal samle sig Liggendefæ her paa Jorden,« indskød Skovfogden ved den fjerde Dram.

»Aa hvad, naar det bruges i Retfærdighedens Tjeneste, ka' der og være Velsignelse i jordisk Gods,« kom det blidt fra Sognefogden.

»Ja, saadan som Du har det. I solide Prioriteter og gode Renter.« —

»Jeg æ' da nu heller ikke saa bange for a' gi no'et ud. Ingen ska' si'e mig paa, a' jeg ikke har no'et a' undvære. — Hvem var'et der gav 100 Kroner li'e rent ud, da vor Kirke sku' ha' det ny Spilleværk? — Var'et ikke mig, kanske? —

Aa hvem æ'et som gi'r 10 Kroner ekstra om Aaret til Skolelærerens Datter for at kvinkelere paa Spilleværket? — Æ'et ikke mig, kanske? — Aa var'et ikke mig, der gav Kister til Post-Marens Børn, da de indebrændte, aa baade Sul aa Brød til Begravelsesgildet?« —

»Siger Du »Kister«? Hør, Sognefoged, Du behøver ikke at sidde her og prale. Jeg var jo selv med til Begravelsen og saa, der ikke var mere igen af dem, end de godt kunde være i en bitte, sølle Kiste. — Og havde Du ladet Straataget i dit Lejehus binde med Staaltraad, som Loven byder, var det kanske heller ikke skredet saa hurtigt, og de stakkels Unger kunde været reddet. — Nej, ser Du, Sognefoged, mig kan Du narre, og Dig selv og andre kan Du narre, — men Vorherre kan Du

spilleme ikke snyde, om Du saa folder Hænderne aldrig saa fromt og kan dine Bibelsprog paa Fingrene. — Det er nu min Tro!« —

Sognefogden lod som han helt overhørte den sidste Bemærkning. Han bøjede Hovedet, foldede Hænderne over Maven og sagde:

»For Mad og Drikke rundelig
vi takker Dig miskundelig.
Mæt vore Sjæle her og hisset, —
i Evighed — Amen.« —

»Ja, jeg siger ogsaa Tak,« sagde Skovfogden og stak paa Næven, idet han rejste sig op for at gaa.

»Saa paataler jeg altsaa ikke denne Gang ved højere Instanser Uregelmæssigheden med Kvæget i Skoven, — naar jeg da kan stole paa, at det ikke gentager sig?« —

»Jeg skal gøre, hvad jeg kan, Skovfoged.«

»Ja — og lidt til! — Men hør, der var nu en lille Villighed, Du kanske kunde gøre mig, Sognefoged. Jeg skulde gerne inden Høsten have en solid og paalidelig Hest. Som Fagmand kan Du kanske hitte mig en, som jeg kan være tjent med?«

»Det er ikke helt umuligt, Skovfoged. Du kan jo la' mig overtænke det no'en Dage, aa saa komme ind om, naar det passer Dig. Det la'r sig vel nok ordne.«

»Tak for det. Saa hører jeg herind en Gang i næste Uge. — Farvel, Sognefoged!« —

Skovfogden havde en Bagtanke ved den even-

tuelle Hestehandel. Han stolede paa, at Sognefogden nok af Klogskab og for at dække over adskillige Uregelmæssigheder ved Vildttyverier og gentagne Græsninger i Skoven af hans Ungkvæg, nu vilde sælge ham en god Hest.

Men her forregnede Thomas Nielsen sig. Tilbage med Harmen i Kroppen sad Sognefogden. Det, ikke at kunne stikke Skovfogden Blaar i Øjnene, som den store, gode Mand, han gik for at være, kreperede ham. — Kunde han blot i al »Uskyldighed« faa Hævn over ham, fik kanske Sjælen Ro. Fromt foldede han Hænderne og spekulerede, — det gjaldt jo om at gøre en rigtig Rævestreg, og selv holde sig Ryggen fri. —

Det lysnede forklaret over det gode Ansigt. Nu havde han det. —

Et Par Sogne derfra vidste han, der var en Gaardmand, som havde en kulret Hoppe. Han havde selv en Gang givet Manden en Haandsrækning paa Landevejen, da Anfaldet pludselig kom over den, og Gaardmanden med Køretøj og det hele var ved at komme i Vejgrøften.

»Den Hoppe æ' ikke meget værd mellem Brødre,« havde Sognefogden sagt. Og Bonden havde svaret: »Næ' derfor beholder jeg den osse sæl'«

Nu skulde han alligevel skille ham af med den kulrede Hoppe.

Den blev købt til en billig Penge, og solgt for det den var. Bonden meddelte ham, at den var i Fo'l, for saalænge den var i velsignede Omstændigheder, var der aldrig noget i Vejen med den.

Da Skovfogden kom og saa den opstaldet i

Sognefogedgaarden, fandt han intet at bemærke ved den, den var baade køn og reel at se paa. Han købte den til en rimelig Pris, — Sognefogden tjente kun 150 Kroner paa den. —

»Jeg har faa't Hoppen udensogns fra, saa jeg kender ikke stort til hende,« sagde Hans Peter Jensen blidt og ærligt for at kunne fralægge sig alt eventuelt Ansvar.

»I de 8te Dage den har staaet her hos mig, har hverken jeg eller mine Folk obselveret no'en Utuskestreger hos den. Den arbejder støt aa flinkt, bider ikke Krybbe og gaar nydelig baade Enspænder aa i Spænd med andre, — som Du jo nu sæl' har set. — Jeg si'er dette i Vidners Nærvær, for a' Du ikke bagetter ska' ha' no'et aa si'e mig paa.

Men for a' vi nu ka' ha' alt rejtig reelt, saa gi'r jeg Dig skriftlig, — ja, hvad ska' vi si'e — 4 til 5 Maaneder a' se hinner an paa. Sku' der i den Tid vise sig no'en forborgne Fejler, saa kom bare med Hoppen igen, — Du faar dine Penge, aa jeg ta'er Bæstet. Jeg sku' vel mene, a' dette æ reel Handel?«

Saa blev Handelen sluttet, med Lidkøb i nogle »smaa Sorte«, i al Gemytlighed.

Sognefogden gned sig i Hænderne, da Skovfoged Thomas Nielsen drog af Gaarde med Hoppen. Nu sov han atter trygt og godt de retfærdiges Søvn.

Der var intet at klage paa den ny Hest. Skovfogden begyndte saa smaat i sit stille Sind at tro paa Sognefogden, som reel Mand i Handel. Da saa tilmed Hoppen et halvt Aarstid efter overraskede ham med et lille, nydeligt Føl, syntes han, han

havde gjort en ualmindelig god Handel. Naar Lejlighed kom, skulde han sige Sognefogden Tak for reel Behandling.

Men saa kom Katastrofen, den første Gang Hoppen sattes for Vognen, efter at den havde folet. Den fik sit Kuller-Anfald og blev rent tosset. Rejste sig paa Bagbenene, kastede sig plat ned og splintrede Vognstængerne, — slog bagud, saa Vognskærmen fløj i Stumper og Stykker rundt i Gaarden. Helt fra det fór den rundt, og blev ikke rolig, førend den ikke kunde røre sig mere.

Der blev sendt Bud efter Dyr lægen. Han erklærede den for »rekederlig kulret«, sagde, den hørte til de Kuller-Hopper, der altid skulde være i Fol for at kunne bruges.

»Den Æsel til Sognefoged har saa dog alligevel snydt mig, og det tilmed paa en Maade, at jeg ikke kan gøre Ansvar gældende. Og det kreperligste er, at jeg forgangen Dag sagde ham Tak til for den gode Handel.«

»Har De da slet intet skriftligt om, at den var fri for skjulte Fejl?« spurgte Dyr lægen.

»Jo, den Rævepels gav mig skriftlig, at hvis jeg opdagede nogle Utuskestreger ved den 4—5 Maaneder efter Købet, saa kunde Handelen gaa tilbage. — Men se, jeg har jo haft den i et halvt Aar, — saa nu kan det ikke nytte at komme med Bagsnak.«

»Jeg troede dog, De kendte Sognefogden?«

»Det bildte jeg mig ogsaa ind. Jeg havde nemlig mine Grunde til at tro, han vilde behandle mig reelt!« —

»Farvel, Skovfoged. De er ikke nær saa klog, som De ser ud til!« —

*   *   *

»Blive snydt — og være Nar til, — det krævede Hævn! Blot Sognefogdens Køer vilde komme ind igen over Skovhegnet? De skulde blive optaget, og Lovens hele Strenghed falde over ham.«

Køerne kom ikke mere over Skovgrænsen, og Sognefogden var meget forsigtig med at »klippe« Vildt over Skellet. Derimod fik han sig en hjertensgod Latter, da Rygtet om Skovfogdens kulrede Hoppe naaede Sognefogedgaarden.

*   *   *

En Dag kom Sognefogden kørende, bred, blid og veltilfreds forbi Skovfogedstedet.

Da Thomas Nielsen, som sad udenfor sin Havedør, saa de fede Øg komme luntende med Sognets Øvrighed, kogte Harmen op og drev ham hen til Havelaagen.

Hans Peter Jensen sad godlidende smilende og stak med et rent ud engleblidt Udtryk Pibespidsen hilsende op til Hatten.

»Guds Fred aa god Dav,« sagde han, idet han langsomt kørte tæt forbi Sognefogden.

»Din Æsel! — Du snød mig dog og solgte mig en kulret Hoppe,« fløj det ubehersket ud af Thomas Nielsen.

Sognefogden lod Karlen holde.

»Du æ' Vidne, Søren, te' hvad Skovfogden sa'e.«

»Javel, Husbond.«

»Salige ere de sagtmodige. — Kør saa kun igen, Søren,« sagde Sognefogden, mens han blidt og venligt nikkede til Skovfogden.

* * *

Otte Dage efter kom Stævningen til Thomas Nielsen. — Den kom ikke uventet. — Han vidste, at han maatte betale for »Æslet«.

De mødtes i Dom- og Thinghuset i den nærmeste Købstad.

Sognefogden med sit Vidne, Søren, sad der allerede, da Thomas Nielsen traadte ind. Gudhengiven og blid sad den gode, rare Mand og saa smilende paa alle de tilstedeværende.

Sognefogdens og Skovfogdens Navne blev raabt op. Begge traadte frem foran Skranken.

»Ja, den Sag mellem de to Fogder er jo saa ligetil,« sagde Birkedommeren.

»De har, Skovfoged Thomas Nielsen, i dette Vidnes Nærværelse kaldt Sognefoged Hans Peter Jensen for en Æsel. Vedkender De Dem det?«

»Javel, Hr. Birkedommer.«

»Godt, saa er den Sag klar. De har at betale 10 Kroner til Fattiggassen for denne — lad os sige uoverlagte Udtalelse.«

»Den var velment og vel overvejet, Hr. Birkedommer. Værs'artig her er Pengene.«

Sognefogden smilte stadig mildt og overbærende. Skovfogden smilte ogsaa, skævt og haanende,

som kun han kunde gengælde det, han modtog fra Genparten. Skælmen og det lune Blink i Øjekrogen listede frem:

»Hr. Birkedommer, man maa altsaa ikke kalde en Sognefoged for en Æsel?«

»Herregud, Mand, det er jo det, De lige har betalt for. Selvfølgelig maa De ikke kalde Sognefogden for Æsel.«

»Har man da Lov til at kalde en Æsel for Sognefoged?«

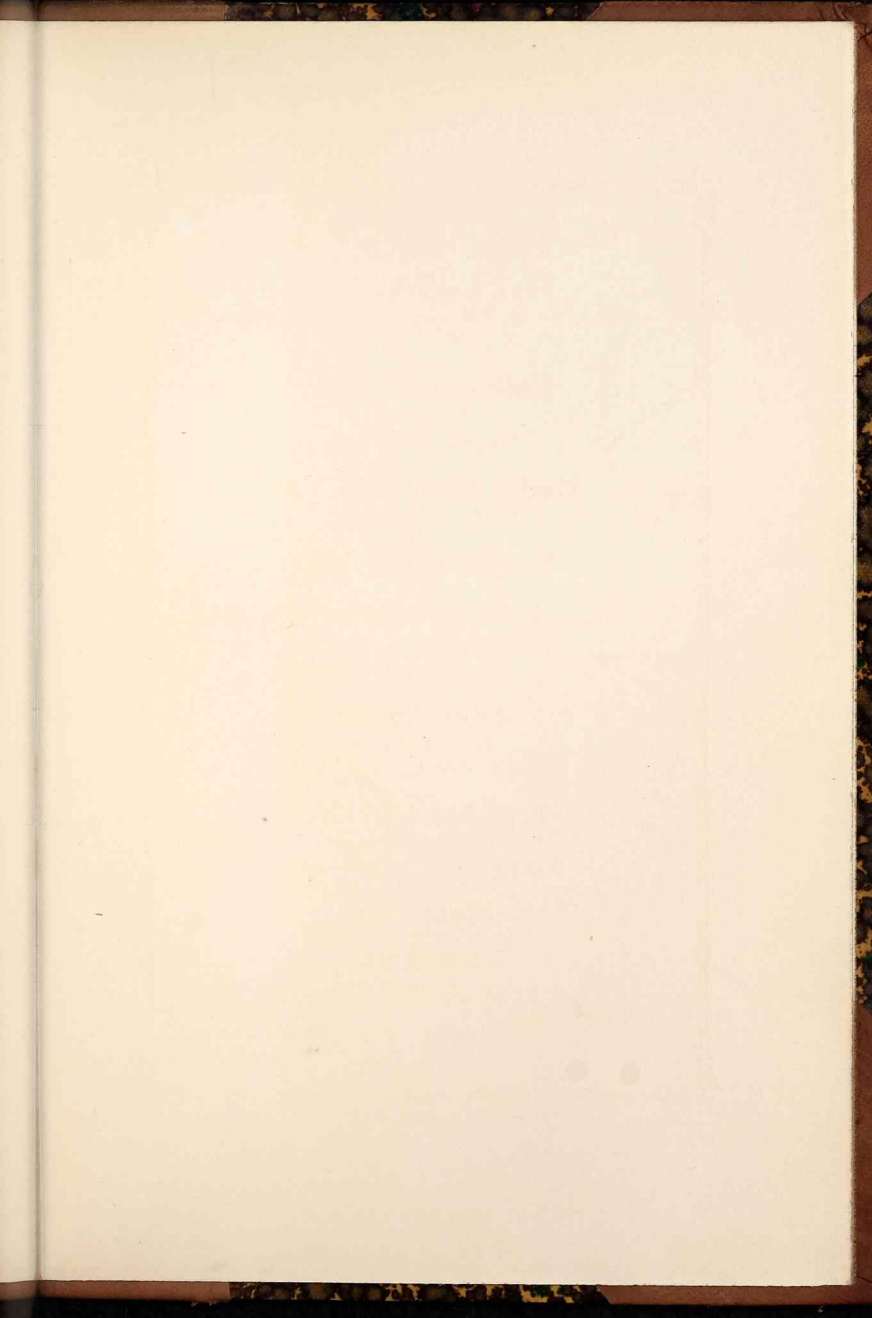
»Ja — dertil rækker Loven ikke. Det har De Lov til.«

»Saa Farvel, — Sognefoged!«

Et stort, bredt Smil gled over Skovfogdens Ansigt. Rigtig hjertelig rakte han Haanden til Sognefogden, idet han gik.

Af **Rose Bruhn** er tidligere udkommet:

Mor Sara til Hoel

Fortælling fra Trøndelagen i Halvfjerdserne
Pris 2,50, indb. 4,00.

Sælsomme Magter

Fortælling
Pris 2,75, indb. 4,25.

Under Hjemmets Tag

Pris 3,00, indb. 4,50.

Kærlighedens Veje

Naar Jord og Hjerter gløder

En Kærlighedshistorie fra Italien.
Pris 2,25, indb. 3,75.

Anne Lykke

Historisk Roman
3. Oplag. Pris 3,25, indb. 4,75.

Fru Anne Lykke

Historisk Roman
3. Oplag. Pris 3,50, indb. 5,00.

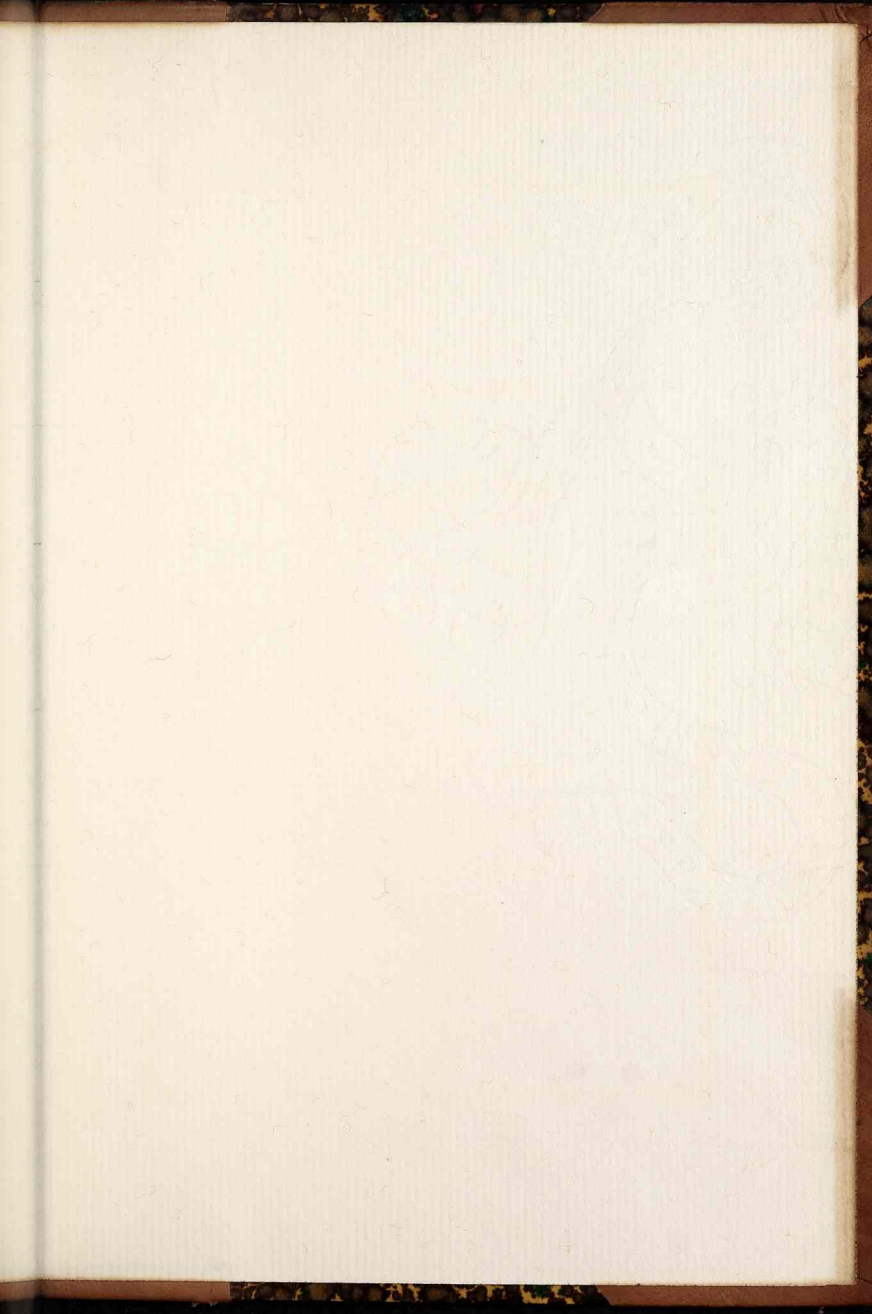
Mors Arv

Solglimt

Pris 2,25, indb. 3,75.

Faas i alle Boglader.

H. Hagerup's Forlag,
København, K.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE LIBRARY

540 EAST 57TH STREET

CHICAGO, ILL.

1900

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

1900

THE LIBRARY

540 EAST 57TH STREET

CHICAGO, ILL.

1900

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

1900

540 EAST 57TH STREET

CHICAGO, ILL.

1900

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

1900

540 EAST 57TH STREET

CHICAGO, ILL.

1900

